

Belgische Senaat

Gewone Zitting 2001-2002

2-226

Plenaire vergaderingen

Vrijdag 19 juli 2002

Namiddagvergadering

Handelingen

Session ordinaire 2001-2002

Sénat de Belgique

Annales

Séances plénières

Vendredi 19 juillet 2002

Séance de l'après-midi

2-226

De **Handelingen** bevatten de integrale tekst van de redevoeringen in de oorspronkelijke taal. Deze tekst werd goedgekeurd door de sprekers. De vertaling – *cursief gedrukt* – verschijnt onder de verantwoordelijkheid van de dienst Verslaggeving. Van lange uiteenzettingen is de vertaling een samenvatting.

De nummering bestaat uit het volgnummer van de legislatuur sinds de hervorming van de Senaat in 1995, het volgnummer van de vergadering en de paginering.

Voor bestellingen van Handelingen en Vragen en Antwoorden van Kamer en Senaat:
Dienst Publicaties Kamer van volksvertegenwoordigers, Natieplein 2 te 1008 Brussel, tel. 02/549.81.95 of 549.81.58.

Deze publicaties zijn gratis beschikbaar op de websites van Senaat en Kamer:
www.senate.be www.dekamer.be

Afkortingen - Abréviations

AGALEV	Anders Gaan Leven
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
CDH	Centre Démocrate Humaniste
ECOLO	Écologistes
MR	Mouvement réformateur
PS	Parti Socialiste
SP.A	Socialistische Partij Anders
VL. BLOK	Vlaams Blok
VLD	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU-ID	Volksunie-ID21

Les **Annales** contiennent le texte intégral des discours dans la langue originale. Ce texte a été approuvé par les orateurs. Les traductions – *imprimées en italique* – sont publiées sous la responsabilité du service des Comptes rendus. Pour les interventions longues, la traduction est un résumé.

La pagination mentionne le numéro de la législature depuis la réforme du Sénat en 1995, le numéro de la séance et enfin la pagination proprement dite.

Pour toute commande des Annales et des Questions et Réponses du Sénat et de la Chambre des représentants: Service des Publications de la Chambre des représentants, Place de la Nation 2 à 1008 Bruxelles, tél. 02/549.81.95 ou 549.81.58.

Ces publications sont disponibles gratuitement sur les sites Internet du Sénat et de la Chambre:
www.senate.be www.lachambre.be

Inhoudsopgave	Sommaire
Overlijden van een oud-senator.....4	Décès d'un ancien sénateur 4
Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248) (Evocatieprocedure)4	Projet de loi-programme (Doc. 2-1248) (Procédure d'évocation) 4
Voortzetting van de algemene bespreking van het onderdeel Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging4	Suite de la discussion générale du volet Relations extérieures et Défense 4
Inoverwegingneming van voorstellen.....6	Prise en considération de propositions..... 6
Regeling van de werkzaamheden7	Ordre des travaux 7
Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248) (Evocatieprocedure)7	Projet de loi-programme (Doc. 2-1248) (Procédure d'évocation) 7
Algemene bespreking van het onderdeel Financiën en Economische Aangelegenheden7	Discussion générale du volet Finances et Affaires économiques 7
Algemene bespreking van het onderdeel Sociale Aangelegenheden26	Discussion générale du volet Affaires sociales 26
Algemene bespreking van het onderdeel Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden42	Discussion générale du volet Intérieur et Affaires administratives 42
Algemene bespreking van het onderdeel Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden42	Discussion générale du volet Intérieur et Affaires administratives 42
Berichten van verhindering.....58	Excusés 58

Voorzitter: de heer Jean-Marie Happart, ondervoorzitter*(De vergadering wordt geopend om 14.10 uur.)***Overlijden van een oud-senator**

De voorzitter. – De Senaat heeft met groot leedwezen kennis gekregen van het overlijden van de heer Walter Peeters, gewezen provinciaal senator voor Antwerpen.

Uw voorzitter betuigt het rouwbeklag van de vergadering aan de familie van ons betreurd gewezen medelid.

Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248) (Evocatieprocedure)***Voortzetting van de algemene bespreking van het onderdeel Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging***

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Mevrouw Thijs heeft vanochtend onze nieuwe visie op defensie uitvoerig toegelicht. We rekenen op de samenwerking van alle senatoren voor de omvorming van het ministerie van Defensie naar een departement voor Veiligheid en Samenwerking.

Indien het leger zijn nieuwe taken – vredeshandhaving en geweld- of conflictpreventie – goed wil uitvoeren, dan is het belangrijk de vrouwelijke participatie te verhogen. Er bestaan echter nog altijd heel wat discriminaties tussen het vrouwelijke militaire personeel en vrouwelijke ambtenaren of vrouwen die in de privé-sector werken, meer bepaald inzake het recht op borstvoedingsverlof en het recht op borstvoedingspauze.

Het recht op borstvoedingsverlof bestond voor het vrouwelijke militaire personeel, maar het werd, zonder overleg met de vakbonden, afgeschaft. Volgens minister Flahaut werd de regeling voor de openbare diensten gevolgd, waar het recht op borstvoedingsverlof niet bestaat. Natuurlijk gaat deze afschaffing regelrecht in tegen de huidige opvattingen over het evenwicht tussen gezin en arbeid voor mannen en vrouwen. Ze druist ook in tegen de inspanningen om tegemoet te komen aan specifieke situaties van vrouwen bij de Krijgsmacht.

Het recht op borstvoedingsverlof voor het vrouwelijke militaire personeel was vóór de recente hervormingen geregeld in artikel 50 van de wet van 13 juli 1976 betreffende de getalsterkte aan officieren en de statuten van het personeel van de Krijgsmacht. Hierdoor kon het vrouwelijke personeelslid op aanvraag verlof wegens borstvoeding bekomen voor een periode van drie maanden na het verstrijken van het moederschapsverlof. Het borstvoedingsverlof telde als werkelijke dienst, maar was onbezoldigd.

Artikel 91 van het voorontwerp van wet inzake de rechtstoestanden van het militaire personeel, dat op 11 september 1997 met de vakorganisaties werd besproken, voorzag eveneens in het recht op borstvoedingsverlof. Het verlof gold eveneens voor een maximumduur van drie maanden, was onbezoldigd en werd gelijkgesteld met een periode van werkelijke dienst.

Présidence de M. Jean-Marie Happart, vice-président*(La séance est ouverte à 14 h 10.)***Décès d'un ancien sénateur**

M. le président. – Le Sénat a appris avec un vif regret le décès de M. Walter Peeters, ancien sénateur provincial d'Anvers.

Notre président adresse les condoléances de l'Assemblée à la famille de notre regretté ancien collègue.

Projet de loi-programme (Doc. 2-1248) (Procédure d'évocation)***Suite de la discussion générale du volet Relations extérieures et Défense***

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Mme Thijs a amplement exposé notre nouvelle vision de la défense ce matin. Nous comptons sur la collaboration de tous les sénateurs pour la réussite de la métamorphose du ministère de la Défense en un département pour la Sécurité et la Coopération. Si l'armée veut remplir ses nouvelles missions – le maintien de la paix et la prévention de la violence et des conflits – il importe que la participation des femmes y soit accrue. Il subsiste pourtant encore bien des discriminations entre le personnel militaire féminin et les femmes fonctionnaires ou celles qui travaillent dans le secteur privé, en particulier pour le droit au congé ou à la pause d'allaitement.*

Ce droit existait pour le personnel militaire féminin mais il a été supprimé sans consultation des syndicats. Selon le ministre Flahaut, il s'agissait de s'aligner sur les règles des services publics dans lesquelles ce droit n'était pas repris. Évidemment, cette suppression est complètement contraire aux conceptions actuelles de l'équilibre à atteindre entre le travail et la famille, pour les hommes et les femmes. Elle heurte aussi de front les efforts faits pour tenir compte des situations spécifiques des femmes dans les forces armées. Avant les réformes récentes, ce droit était inscrit à l'article 50 de la loi du 13 juillet 1976. Le membre féminin du personnel pouvait obtenir ce congé d'allaitement à la demande pour une durée de trois mois prenant cours après la fin du congé de maternité. Le congé d'allaitement comptait comme service actif mais n'était pas rétribué.

L'article 91 de l'avant-projet de loi sur les statuts du personnel militaire discuté le 11 septembre 1997 avec les organisations syndicales prévoyait également ce droit au congé d'allaitement, selon les mêmes modalités.

L'avant-projet a été soumis au Conseil d'État. Selon son avis sur l'article 120, tant la loi sur l'emploi du 16 mars 1971 que l'arrêté royal du 19 novembre 1998 relatif aux congés et aux absences accordés aux membres du personnel des administrations de l'État prennent en considération les naissances multiples. Quand des naissances multiples sont attendues, le congé de maternité peut prendre cours dès la neuvième semaine qui précède la date estimée de l'accouchement. Pour le Conseil d'État, les raisons objectives pour lesquelles cette distinction ne se retrouve pas dans le

Het voorontwerp werd voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Het advies van de Raad van State betreffende artikel 120 luidde als volgt: "Zowel de arbeidswet van 16 maart 1971 als het koninklijk besluit van 19 november 1998 betreffende verloven en afwezigheden toegestaan aan de personeelsleden van de rijksbesturen, nemen geboorten van meerlingen in aanmerking. Wanneer de geboorte van een meerling wordt verwacht, kan het zwangerschapsverlof aldus ingaan vanaf de negende week voor de vermoedelijke datum van de bevalling. Het is de Raad van State niet duidelijk om welke objectieve reden dat onderscheid niet in de ontworpen tekst wordt vermeld. De regels betreffende het zwangerschapsverlof zijn ook aangepast om rekening te houden met de beschermingsmaatregelen die worden opgelegd in de richtlijn 92/85 van de Raad van 19 oktober 1992 inzake de ten uitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie. Zo wordt dus het prenataal verlof verleend om zwangere werkneemsters die in dienstactiviteit zijn, in staat te stellen naar medische onderzoeken te gaan wanneer deze niet buiten de diensturen kunnen plaatsvinden, gelijkgesteld met een periode van dienstactiviteit. In de ontworpen bepalingen moet rekening gehouden worden met deze beschermingsmaatregel. Dat geldt ook voor nachtwerk dat vrouwen tijdens hun zwangerschap verrichten. De ontworpen bepalingen moeten dienovereenkomstig op die verscheidene punten worden aangevuld."

Het advies van de Raad van State stuurt dus niet aan op een schrapping van het recht op borstvoedingsverlof. Integendeel! Het pleit voor bijkomende bescherming van het moederschap, voor prenataal verlof voor medische onderzoeken en vraagt de nodige bepalingen in te lassen in verband met nachtwerk dat vrouwen tijdens hun zwangerschap verrichten.

Ik verwijs ook naar de aanbevelingen van de Europese Commissie over de tenuitvoerlegging van de hoger vermelde richtlijn. De Commissie pleit in voor een specifieke bescherming voor het vrouwelijke personeel van politiediensten en van het leger en voor vrouwen die actief zijn in het kader van de civiele bescherming.

Jammer genoeg heeft de regering paragraaf 4 van artikel 120 niet overgenomen in het ontwerp dat ze indiende bij de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en voor de Landsverdediging. Over deze weglating had de regering niet eens overleg gepleegd met de vakorganisaties. In antwoord op een vraag om uitleg zei minister Flahaut dat deze schrapping volledig in de lijn lag van het advies van de Raad van State.

De enige mogelijkheid die er na 1 april 2001 voor het vrouwelijk personeel nog rest, is de aanvraag van het ouderschapsverlof of een andere verlofregeling. Dat was ook de mening van de minister in het reeds aangehaalde antwoord op een vraag om uitleg.

Dat is voor ons niet aanvaardbaar. Ouderschapsverlof en de andere verlofregelingen bestaan om andere redenen. Ouderschapsverlof is een specifiek verlof dat een vader of moeder kan opnemen in een periode waarin hij of zij het wenselijk acht om wat meer tijd te besteden aan hun kinderen. Het borstvoedingsverlof is eveneens een expliciete keuze van de moeder, maar mag toch niet worden herleid tot een

projet ne sont pas claires. Les règles concernant le congé de maternité ont été adaptées de manière à tenir compte des mesures de protection imposées dans la directive 92/85/CEE du Conseil du 19 octobre 1992 concernant la mise en œuvre de mesures visant à promouvoir l'amélioration de la sécurité et de la santé des travailleuses enceintes, accouchées ou allaitantes au travail. Le congé prénatal est donc accordé pour que la travailleuse enceinte en activité soit en mesure de se rendre aux examens médicaux lorsqu'ils ne peuvent être pratiqués durant les heures de travail et il est assimilé à une période d'activité de service. Les dispositions projetées doivent tenir compte de ces mesures de protection. Cela vaut aussi pour le travail de nuit effectué par les femmes enceintes. Les dispositions de l'avant-projet doivent être complétées de sorte qu'elles soient en conformité avec ces différents points.

Tel est l'avis du Conseil d'État qui ne vise donc pas à la suppression du droit au congé d'allaitement. Au contraire. Il plaide pour une protection complémentaire de la maternité, pour un congé prénatal en vue d'examen médicaux, et demande d'insérer les dispositions nécessaires concernant le travail de nuit des femmes enceintes.

Je renvoie aussi aux recommandations de la commission européenne sur la mise en application de la directive précitée. Elle demande une protection spécifique du personnel féminin des services de police, de l'armée et de la protection civile.

Malheureusement, le gouvernement n'a pas repris dans le projet déposé à la commission des Affaires étrangères et de la Défense nationale le paragraphe 4 de l'article 120. Cette omission n'a fait l'objet d'aucune concertation syndicale. À une demande d'explications le ministre Flahaut a répondu que cette suppression découlait en droite ligne de l'avis du Conseil d'État.

Il ne reste plus au personnel féminin depuis le 1er avril 2001 que la demande de congé parental ou le recours à d'autres formes de congé. Telle était l'opinion du ministre telle qu'elle ressortait de sa réponse à la demande d'explications. Pour nous, c'est inacceptable. Le congé parental et les autres congés répondent à d'autres nécessités. Le congé parental est un congé spécifique qu'un père ou une mère peuvent prendre pour consacrer plus de temps à leurs enfants durant une période. Le congé d'allaitement est certes un choix individuel de la mère mais il ne peut être réduit à un choix hyperindividuel que seules quelques mères peuvent se permettre.

Un amendement du CD&V demande donc la réinsertion du droit au congé d'allaitement pour le personnel militaire avec maintien d'une solde à 100%. Le congé d'allaitement est en effet un congé qui doit être correctement rémunéré dans l'intérêt de la santé de la mère et de l'enfant. Tout comme les femmes exerçant d'autres professions à risque, il faut que les femmes militaires puissent donner le sein à leur enfant dans des conditions optimales. Nous demandons aussi la réinsertion du droit à une pause d'allaitement de deux heures par jour, payée, jusqu'à ce que l'enfant ait atteint l'âge d'un an. Ces pauses doivent offrir à la mère la possibilité de poursuivre l'allaitement après qu'elle ait repris le travail. La pause doit être utilisée par la mère pour nourrir effectivement au sein son enfant ou pour tirer son lait maternel. La mère sera aussi libre de scinder cette pause en deux parties d'une

allerindividueelste keuze die enkel moeders zich kunnen veroorloven.

In ons amendement vraagt de CD&V-fractie dan ook de herinvoering van het recht op een borstvoedingsverlof van drie maanden voor vrouwelijke militairen, met een bezoldiging van honderd procent van het loon. Borstvoedingsverlof is immers een specifiek verlof dat correct moet worden vergoed, in het belang van de gezondheid van moeder en kind. In de lijn van de bescherming van het moederschap in andere risicovolle beroepen moeten ook de vrouwelijke militairen hun kind in optimale omstandigheden de borst kunnen geven.

Verder vragen wij ook de invoering van het recht op twee uur betaalde borstvoedingspauze per dag tot het kind de leeftijd van een jaar heeft bereikt. Die pauzes moeten een werkende moeder de gelegenheid bieden de borstvoeding verder te zetten nadat ze haar werk heeft hervat na ouderschaps- of borstvoedingsverlof. De pauze kan door de moeder worden gebruikt om het kind effectief borstvoeding te geven of om moedermelk af te nemen. Het staat de moeder ook vrij om de periode van twee uur op te splitsten in twee pauzes van een uur of om een uur later op het werk aan te komen en het een uur vroeger te verlaten. Dat komt neer op een arbeidsduurverkorting zoals voorgesteld in het nieuwe verdrag op de moederschapbescherming van de IAO. Bij de praktische invulling van het recht moet rekening worden gehouden met de organisatorische realiteit van de ondernemingen en met de noden van het kind en van de werkende moeder. De periode van twee uur wordt beschouwd als arbeidstijd en aldus vergoed.

Ons voorstel van amendement heft een bestaande discriminatie op, bevordert de vrouwelijke participatie in het leger en kan aldus de nieuwe taken meer geloofwaardig maken.

– **De algemene bespreking is gesloten.**

Inoverwegingneming van voorstellen

De voorzitter. – De lijst van de in overweging te nemen voorstellen werd rondgedeeld.

Leden die opmerkingen mochten hebben, kunnen die vóór het einde van de vergadering mededelen.

Tenzij er afwijkende suggesties zijn, neem ik aan dat die voorstellen in overweging zijn genomen en verzonden naar de commissies die door het Bureau zijn aangewezen.
(*Instemming*)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Op de lijst van in overweging te nemen voorstellen staat een voorstel van resolutie, ondertekend door Jean-Marie Dedecker en mijzelf. Het dateert van 22 juni 2000, dus twee jaar en één maand geleden. Het voorstel gaat over de oprichting van een commissie ter evaluatie van de koninklijke voorrechten. In het licht van de nationale feestdag, overmorgen, past het dat dit voorstel op de lijst staat.

(*De lijst van de in overweging genomen voorstellen wordt in de bijlage opgenomen.*)

heure et de se rendre ainsi au travail une heure plus tard et d'en partir une heure plus tôt. Cela se rapproche dès lors de la réduction du temps de travail telle que proposée dans la nouvelle convention de l'OIT sur la protection maternelle. Sur le plan pratique, il doit être tenu compte de l'organisation de l'entreprise et des besoins de l'enfant et de sa mère. Notre proposition supprime une discrimination, favorise la participation des femmes à l'armée et peut en conséquence rendre plus crédibles les nouvelles missions de l'armée.

– **La discussion générale est close.**

Prise en considération de propositions

M. le président. – La liste des propositions à prendre en considération a été distribuée.

Je prie les membres qui auraient des observations à formuler de me les faire connaître avant la fin de la séance.

Sauf suggestion divergente, je considérerai ces propositions comme prises en considération et renvoyées à la commission indiquée par le Bureau. (*Assentiment*)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Sur la liste des propositions prises en considération figure une proposition de résolution signée par Jean-Marie Dedecker et moi-même qui date du 22 juin 2000. Elle tend à créer une commission chargée de l'évaluation des prérogatives royales. À la veille de la fête nationale, il est bon que cette proposition figure sur la liste.*

(*La liste des propositions prises en considération figure en annexe.*)

Regeling van de werkzaamheden

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Normaal stond nu de algemene bespreking van het onderdeel Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden op de agenda. De politiehervorming is daar een belangrijk onderdeel van. Op dit ogenblik is de vertegenwoordiger van de Vereniging van Waalse steden en gemeenten te gast in de commissie om te spreken over de bijkomende dotatie waartoe de regering heeft beslist. Ik zou hem graag horen. Zolang we niet weten wat in de commissie voor de Binnenlandse Zaken over dat onderwerp wordt gezegd, kunnen we de bespreking van dit deel niet aanvatten. (*Instemming*)

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – De diensten hadden ons meegedeeld dat de amendementen bij het onderdeel Buitenlandse Betrekkingen en Landsverdediging onmiddellijk na de algemene bespreking van dat onderdeel aan bod zouden komen. De lijst van amendementen met de verantwoording ligt nog niet op de banken.

De heer André Geens (VLD). – Ik vind dat een eigenaardige procedure. Normaal bespreken we toch eerst de hele programmawet, en pas daarna de amendementen. De programmawet is één ondeelbaar geheel.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Ik vraag een schorsing van vijf minuten. Wij hadden deze regeling van de werkzaamheden niet verwacht.

(*De vergadering wordt geschorst om 14.29 uur. Ze wordt hervat om 14.37 uur.*)

Ontwerp van programmawet (Stuk 2-1248) (Evocatieprocedure)

Algemene bespreking van het onderdeel Financiën en Economische Aangelegenheden

De voorzitter. – De heer Ramoudt, rapporteur, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Jan Steverlynck (CD&V). – ‘De brug naar de eenentwintigste eeuw’, zo klonk de ronkende titel van het regeerakkoord waarmee de regering van liberalen, socialisten en groenen in 1999 van start ging. Bijna drie jaar later is de brug nog altijd niet gelegd, maar we zijn intussen wel al lang de eenentwintigste eeuw binnengestapt.

Het ziet ernaar uit dat de voorliggende programmawet evenmin bouwstenen aanbrengt om de veel belovende brug naar de eenentwintigste eeuw te leggen.

Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat de programmawet in de eerste plaats een oploswet is: rechtzettingen van fouten in de wetgeving, die vroeger werden gemaakt. De programmawet is opnieuw de veruitwendiging van de inefficiëntie en de stunteligheid van de regering. Ik verwijs onder andere naar de verkoop van gronden door de overheid aan BIAC en de opheffing van de vrijstelling van onroerende voorheffing aan Belgacom. Telkens weer heeft de CD&V-fractie gewezen op de slordige aanpak. De meerderheid heeft echter nooit rekening gehouden met onze kritiek. Nu moet de regering rechttrekken wat ze zelf krom heeft gemaakt.

Een tweede algemene opmerking is eveneens een klassieker.

Ordre des travaux

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – Normalement, nous devons passer maintenant à la discussion générale du volet relatif aux Affaires intérieures et administratives dont la réforme de la police est une partie importante. Le représentant de l'Union des villes et communes de Wallonie assiste actuellement en tant qu'invité à la réunion de la commission pour y parler de la dotation supplémentaire décidée par le gouvernement. J'aurais aimé l'entendre. Tant que nous ne savons pas ce qui s'est dit en commission de l'Intérieur à ce propos, nous ne pouvons entamer la discussion de ce volet. (*Assentiment*)

Mme Erika Thijs (CD&V). – Les services nous avaient dit que les amendements du volet relatif aux Relations extérieures et à la Défense viendraient immédiatement après la discussion générale de ce volet. La liste des amendements avec la justification ne se trouve pas encore sur nos bancs.

M. André Geens (VLD). – C'est une procédure étrange. Normalement, nous discutons d'abord de l'ensemble de la loi-programme et ensuite seulement des amendements.

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – Je demande une suspension de cinq minutes. Nous ne nous attendions pas à cette procédure.

(*La séance, suspendue à 14 h 29, est reprise à 14 h 37.*)

Projet de loi-programme (Doc. 2-1248) (Procédure d'évocation)

Discussion générale du volet Finances et Affaires économiques

M. le président. – M. Ramoudt, rapporteur, se réfère à son rapport écrit.

M. Jan Steverlynck (CD&V). – « Le pont vers le 21ème siècle », tel était le titre de l'accord gouvernemental conclu en 1999 entre libéraux, socialistes et verts. Pratiquement trois ans plus tard, ce pont n'est toujours pas construit.

La présente loi-programme a l'air d'apporter des pierres à l'édifice.

Je ne puis me défaire de l'idée que la loi-programme ne sert qu'à réparer des erreurs commises précédemment dans la législation. Elle reflète l'inefficacité et les carences du gouvernement. Je pense notamment à la vente par l'État de terrains à BIAC et à la suppression de l'exonération du précompte immobilier de Belgacom. Toutefois, la majorité n'a jamais tenu compte de nos critiques. Maintenant le gouvernement doit réparer ses erreurs.

La présente loi-programme donne à nouveau des pouvoirs spéciaux au gouvernement qui pour certains dossiers ne sollicite les pleins pouvoirs qu'afin de pouvoir mettre le parlement hors jeu.

À la fin de l'année dernière, il fallait donner d'urgence les pleins pouvoirs au Roi par une loi-programme afin de

De voorliggende programmawet geeft naar goede gewoonte – wellicht zeg ik beter naar slechte gewoonte – aan de regering opnieuw verregaande bijzondere machten. Voor sommige dossiers vraagt de regering een blanco volmacht, enkel en alleen om het parlement buiten spel te kunnen zetten.

Ook dat is jammer genoeg geen nieuws meer. Eind vorig jaar bijvoorbeeld, moest via een programmawet dringend aan de Koning een volmacht gegeven worden om de meewerkende echtgenoot vóór 1 januari 2002 een statuut te geven. Zoals gevreesd kon worden, heeft de regering met die volmacht niets aangevangen. Pas eind april is een principeakkoord bereikt, maar dan wel om een wetsontwerp op te stellen, dat nog altijd niet in het parlement is ingediend. Ondertussen heeft de regering al meermaals met grote trom aangekondigd dat de meewerkende echtgenoot een sociaal statuut krijgt. We verwachten geen woorden maar daden.

In het voorliggend wetsontwerp vraagt de regering om de haar vorig jaar verkregen volmacht voor Belgacom met één jaar te verlengen. In de toelichting stelde de minister dat een snelle oplossing gezien de huidige economische omstandigheden, wellicht niet de beste oplossing is. Waarom moeten dan volmachten worden verleend? Ik dacht om snel te kunnen reageren? Als er geen hoogdringendheid is, is er evenmin een juridische grond om volmachten toe te kennen. Wat de regering absoluut wil voorkomen is discussie in het parlement. Een volwassen parlementair debat behoort blijkbaar niet tot de openheid van bestuur waarmee de regering zo graag schernt. De open debatcultuur is niet bestemd voor de oppositie.

De regering vraagt ook volmachten om de richtlijnen over de liberalisering van het spoorvervoer om te zetten. Een triest hoogtepunt in de geschiedenis van de volmachten en een sterk staaltje van de zogenaamde open debatcultuur van de paarsgroene regering! De regering neemt niet eens de moeite om aan te geven welke richting ze wenst uit te gaan. Naar verluidt zou de tekst van het koninklijk besluit dat uitvoering geeft aan die volmacht, zelfs al bestaan.

Ten derde – en ik val jammer genoeg opnieuw in herhaling – is de programmawet met zijn retroactieve bepalingen opnieuw een uitmuntend schoolvoorbeeld van het creëren van rechtsonzekerheid, met andere woorden, van hoe het niet moet. Een voorbeeld is de technische wijziging van de BTW-wetgeving die retroactief wordt toegepast.

Wie voldoende voeling heeft met de samenleving, weet dat de rechtsonzekerheid voor burgers en vooral voor ondernemingen bijzonder nefast is.

Ik wil het nu graag even hebben over een aantal specifieke onderdelen van de programmawet die in de commissie werden behandeld. De heer Caluwé zal het straks hebben over de NMBS en mevrouw Thijs over het toezicht op de diamanthandel.

CD&V staat vanzelfsprekend achter de fiscale gunstmaatregelen voor het opnieuw invlaggen van schepen, alsook achter de *tax shelter* voor audiovisuele producties van eigen bodem. Ook de maatregelen inzake BTW die de conformiteit met de Europese BTW-richtlijnen beogen, krijgen onze steun.

De maatregelen in verband met de fiscaliteit voor de

conférer un statut au conjoint aidant avant le 1er janvier 2002. Comme on le supposait, le gouvernement n'a rien fait de ces pleins pouvoirs. L'accord de principe auquel il est arrivé fin avril n'est toujours pas concrétisé.

Dans le présent projet, le gouvernement demande de prolonger d'un an les pleins pouvoirs qui lui ont été accordés l'année dernière pour Belgacom. Le ministre indique dans son commentaire qu'en raison de la situation économique actuelle, une solution rapide n'est peut-être pas idéale. Dans ce cas, pourquoi prolonger les pleins pouvoirs ? Le gouvernement veut absolument éviter la discussion au parlement.

Le gouvernement demande également des pleins pouvoirs pour transposer les lignes de force de la libéralisation du transport ferroviaire. Un triste sommet dans l'histoire des pleins pouvoirs et un petit échantillon de la culture du débat au sein du gouvernement arc-en-ciel ! Le gouvernement ne prend même pas la peine de dire dans quelle direction il veut aller.

Troisièmement, la loi-programme, avec ses dispositions rétroactives, est à nouveau un exemple type de création d'insécurité juridique, c'est-à-dire un exemple de ce qu'il ne faut pas faire.

Pour les citoyens et surtout pour les entreprises, l'insécurité juridique est particulièrement néfaste.

Je voudrais aborder à présent certaines parties spécifiques de la loi-programme examinées en commission.

*Le CD&V est bien sûr favorable aux mesures fiscales encourageant les navires à battre notre pavillon national ainsi qu'à la *tax shelter* pour les productions audiovisuelles nationales. Nous approuvons aussi les mesures relatives à la TVA visant à la conformité aux directives européennes.*

Les mesures fiscales relatives à la navigation doivent permettre à notre pays de se reconstituer une flotte et doivent accroître la sécurité des navires. Certains navires battant un pavillon peu onéreux ont en effet mauvaise réputation. La mesure ramènera en outre la compétence nécessaire dans notre pays. Ces mesures auraient toutefois dû être prises plus tôt. D'autres pays nous ont devancés.

Selon nous, les règles relatives à la déduction pour investissement et à l'exonération des plus-values sur les navires ne vont pas assez loin puisqu'elles ne s'appliqueront pas aux divisions maritimes.

*La *tax shelter* en faveur des productions audiovisuelles vise surtout à faciliter le financement des productions de films nationaux. Pourquoi cette mesure a-t-elle été introduite par le biais de la loi-programme ? En quoi ce dossier est-il urgent ? Nous nous demandons en outre si le résultat espéré sera atteint.*

*On ne nous a toujours pas donné de motifs valables pour justifier qu'on doive investir moins dans notre pays lorsqu'on recourt à l'emprunt que lorsqu'on recourt aux fonds propres. En outre, nous craignons que les entreprises d'un même groupe cinématographique ne profitent de la *tax shelter* pour déplacer leurs bénéficiaires.*

Le volet fiscal de la loi-programme est en soi positif mais on peut se demander pourquoi ces mesures doivent soudain être

scheepsvaart kunnen ervoor zorgen dat ons land opnieuw een zeevloot krijgt en dat de veiligheid van zeeschepen toeneemt. Bepaalde schepen varend onder goedkope vlag hadden immers een slechte reputatie. Bovendien keert noodzakelijke knowhow via herinvlagging opnieuw terug naar ons land.

Die maatregelen hadden evenwel reeds eerder kunnen worden genomen. Andere landen zijn ons daarin reeds voor geweest.

We hebben er tijdens de bespreking in de commissie op gewezen dat de regeling voor de investeringsaftrek en de vrijstelling van meerwaarden op schepen niet ver genoeg gaat, in die zin dat het niet zal mogelijk zijn die gunstregimes toe te passen op de scheepvaartdivisies. We noteren echter dat de regering de regeling op korte termijn zal evalueren en in gevolge onze amendementen de gunstregimes voor de investeringen en meerwaarden desnoods zal uitbreiden tot de divisies.

De *tax shelter* ter bevordering van audiovisuele producties is vooral bedoeld om de financiering van filmproducties van eigen bodem te vergemakkelijken.

We vragen ons af waarom die maatregel via de programmawet moet worden ingevoerd. Waar is de hoogdringendheid van dit dossier? Bovendien vraagt CD&V zich af of het beoogde resultaat zal worden gerealiseerd.

Voorts herhalen we wat we daaromtrent in de commissie hebben gezegd. Zo hebben we nog steeds geen afdoende motivatie gekregen voor het feit dat er minder direct in eigen land moet worden geïnvesteerd wanneer er met leningen gefinancierd wordt dan wanneer er met eigen middelen wordt gefinancierd. Tevens vrezen we dat de voorgestelde bepalingen niet zullen kunnen verhinderen dat verbonden ondernemingen – de ondernemingen die tot eenzelfde filmgroep behoren – gebruik zullen maken van de *tax shelter* om winsten te verschuiven, onder meer via de doorrekening van kosten berekend tegen een prijs die hoger is dan de marktprijs.

Het fiscale gedeelte van de programmawet is op zich toe te juichen wegens de fiscale gunstmaatregelen, maar de vraag rijst waarom die maatregelen nu plots dringend via een programmawet moeten worden ingevoerd, terwijl heel wat andere dossiers op een oplossing wachten.

Het lijkt erop dat de ene programmawet moet worden goedgekeurd om een vorige te corrigeren. Op die manier creëren we meer rechtsonzekerheid dan zekerheid.

Ondernemingen kunnen rechtsonzekerheid missen als kiespijn. Ze zijn het beu dat steeds opnieuw wettelijke maatregelen worden gewijzigd, zelfs retroactief. Dergelijke praktijken tasten de rechtszekerheid aan en zijn dodelijk voor een goed ondernemersklimaat.

Wat de administratieve vereenvoudiging betreft, zijn de ondernemers er reeds lang van overtuigd dat van de mooie beloften bij de start van deze regering niets in huis zal komen. Ondanks alle retoriek over de noodzakelijke vereenvoudiging van de regelgeving verklaarden 63% van de Belgische ondernemingen in de praktijk nog niets te merken van de administratieve vereenvoudiging. Dat blijkt uit een onafhankelijk onderzoek die de Europese Commissie liet uitvoeren. Aan ruim 4000 ondernemingen in de 15 lidstaten werd in het najaar van vorig jaar gevraagd de kwaliteit van de

introduites en urgence via la loi-programme alors que bon nombre d'autres dossiers attendent une solution.

Il semble qu'il faille adopter une loi-programme pour corriger une loi-programme précédente. Voilà qui n'est pas propice à la sécurité juridique.

Les entreprises sont irritées que des mesures légales soient sans arrêt modifiées, même de manière rétroactive. Ces pratiques nuisent au climat d'entreprise.

Quant à la simplification administrative, les entrepreneurs ont depuis belle lurette la conviction que les belles promesses du gouvernement ne se concrétiseront pas. Selon une enquête de la Commission européenne, 63% des entreprises belges n'ont encore perçu aucun changement à cet égard. En comparaison avec les autres pays européens, la Belgique est toujours à la traîne.

Le gouvernement a annoncé que la simplification administrative avait atteint sa vitesse de croisière mais ce n'est qu'une demi-vérité. Il estime que la simplification administrative résulte pour un tiers de l'administration électronique tout en reconnaissant que, selon un rapport de la Commission européenne, notre pays n'occupe que la 15e place sur 18 dans ce domaine.

regelgeving en de invloed daarvan op hun beleid en hun activiteiten te beoordelen. Dat leidde niet alleen tot de voorgaande vaststellingen maar ook tot het feit dat België in Europees perspectief steeds achteraan bengelt.

Eergisteren maakte de regering openbaar dat de administratieve vereenvoudiging volgens haar op kruissnelheid is gekomen, maar dat is slechts een halve waarheid. Voor de regering is de administratieve vereenvoudiging voor zowat één derde op het conto te schrijven van het e-government, de elektronische dienstverlening van de overheid aan de burger. Volgens haar blijkt uit het rapport van de Europese Commissie dat de elektronische dienstverlening meet voor 18 landen – de EU-lidstaten plus Noorwegen, IJsland en Zwitserland – dat ons land inzake elektronische dienstverlening pas op de 15de plaats staat.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – Ik weet dat de oppositie veel tijd wil nemen voor dit debat, maar met het oog op het verslag wil ik niettemin onjuiste informatie rechtzetten. Ik heb dat fameuze rapport van de Europese Commissie, dat eigenlijk een rapport is voor de Europese Commissie, gewoon zelf bekend gemaakt. Dat was in België nog niet bekend. Ik heb zelf gezegd dat wij inzake e-government nog altijd onderaan staan, maar dat wij op Europees vlak, samen met Zweden, in het voorbije half jaar de sterkste vooruitgang hebben geboekt. Ik vind dit toch een hele prestatie. Ik heb ook gezegd dat één derde van de vereenvoudigingsmaatregelen zich situeren in de sector sociale zaken. Die laatste informatie is door een journalist blijkbaar verkeerd geïnterpreteerd, maar ik neem ook dat voor mijn rekening. Ik las tot mijn verbazing in een krant wat u nu citeert, maar dat berust op een misverstand.

De heer Jan Steverlynck (CD&V). – Ik had het wel over twee rapporten. Het rapport waarin staat dat 63% van de ondernemingen zegt dat er niets gebeurd is, dateert van vorig jaar. Het rapport dat u bekend gemaakt hebt, heeft betrekking op de maand april. Het is juist dat er in de sociale zekerheid belangrijke initiatieven genomen zijn. Er is een globale groei van 20%, maar we moeten vaststellen dat we daarmee nog altijd slechts 43% behalen terwijl andere landen, ik denk bijvoorbeeld aan Ierland, 85% halen. Zwitserland en Luxemburg scoren slechter.

Er is trouwens al te veel regelgeving en er komen nog altijd maar regeltjes bij die de ondernemingen nieuwe verplichtingen opleggen. Deze regering vergeet dat het uiteindelijk de ondernemingen en hun medewerkers zijn die voor de welvaart zorgen. We moeten ervoor zorgen dat er ook in de toekomst nog mensen zijn die een onderneming willen opstarten. De kleine en middelgrote bedrijven vormen een belangrijke motor in het creëren van werkgelegenheid. Er zijn in België echter weinig nieuwe ondernemers te vinden. Slechts 4,6% van de Belgen tussen 18 en 64 jaar durft het nog aan om met een nieuwe zaak te starten. Uit een internationale studie, de *Global Entrepreneurship Monitor 2001*, blijkt dat België daarmee helemaal onderaan bengelt. Deze evolutie dreigt op middellange termijn nefast te worden voor de welvaart in ons land. Om dit te vermijden moet onze samenleving voldoende stimulansen ter bevordering van het ondernemerschap aanreiken, en dat zowel op het vlak van het ondernemen als op het vlak van het sociaal statuut.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – Je dois rectifier. J'ai moi-même diffusé ce rapport de la Commission européenne qui n'était adressé qu'à elle. J'ai moi-même reconnu que nous sommes toujours en bas de classement quant à l'administration électronique mais c'est nous qui avons le plus progressé. J'ai aussi précisé qu'un tiers des mesures de simplification concernent le secteur des affaires sociales. Un journaliste a manifestement mal interprété cette dernière information.

M. Jan Steverlynck (CD&V). – Je parlais de deux rapports. Le rapport montrant que 63% des entreprises estiment que rien n'a changé date de l'année dernière. Le rapport que vous avez communiqué concerne le mois d'avril. Il est exact que des initiatives importantes ont été prises dans la sécurité sociale. Notre score reste néanmoins nettement moins bon que celui d'autres pays.

De nouvelles règles sont sans cesse édictées. Le gouvernement oublie que ce sont les entreprises et leurs collaborateurs qui assurent la prospérité. Nous devons veiller à ce qu'à l'avenir aussi il y ait encore des gens qui soient prêts à fonder une entreprise. Les PME sont un moteur important de la création d'emploi. Notre pays compte toutefois peu de nouveaux entrepreneurs. Seuls 4,6% des Belges âgés de 18 à 64 ans osent encore fonder leur entreprise. Cette évolution risque de nuire à terme à la prospérité du pays. Il faut donc que notre société stimule suffisamment l'entrepreneuriat, tant pour l'entreprise que le statut social.

Un climat favorable aux entreprises est donc essentiel. Une véritable politique et certaines mesures concrètes s'imposent. À mon avis cela va plus loin que la loi de réparation et fourre-tout qui nous est soumise aujourd'hui.

Outre la sécurité et la stabilité, l'entrepreneur attend aussi un accès aisé au capital. Cela paraît de plus en plus problématique. Nos PME sont nettement sous-capitalisées, ce qui constitue selon la Banque nationale la principale menace

Een bedrijfsvriendelijk klimaat is dan ook essentieel. Er is op dat vlak nood aan een echt beleid en een aantal concrete maatregelen. Volgens mij gaat dat verder dan de reparatie- en containerwetgeving die we hier voorgeschoteld krijgen.

Zo verwacht de ondernemer, naast zekerheid en stabiliteit, ook dat hij op een vlotte manier aan kapitaal kan komen. Dit blijkt meer en meer een probleem te worden. Onze KMO's zijn duidelijk ondergekapitaliseerd en dit vormt volgens de Nationale Bank van België de belangrijkste bedreiging voor de stabiliteit van het financieel systeem in ons land. Dit blijkt uit het recente *financial stability review 2002* van de Nationale Bank.

Deze regering moet dringend maatregelen nemen om de onderkapitalisatie van KMO's tegen te gaan. Een eenvoudige maatregel van autofinanciering is essentieel. Ik weet dat de regering in het raam van de vennootschapsbelasting daarover een voorstel heeft. Ik vrees echter dat het zo technisch en zo beperkend zal zijn dat slechts een klein deel van de ondernemingen daar gebruik van zal kunnen maken. Ook een verhoging van de middelen voor het Participatiefonds is essentieel. Op die manier kan dat nog meer achtergestelde leningen toestaan aan de KMO's. Het Participatiefonds valt immers, in tegenstelling tot de banken, niet onder de stringente regels van Basel 2. Naast het creëren van SBIC-risicokapitaalverschaffers, die via een fonds investeren in ondernemingen, is het noodzakelijk fiscale stimulansen te voorzien voor achtergestelde leningen die door familie en vrienden aan startende bedrijven worden toegekend. Opnieuw verwijzen we naar ons voorstel over de 'Tante Julia'-lening. Het is alle hens aan dek om te zorgen voor voldoende mogelijkheden voor kapitaalsopbouw bij KMO's en startende bedrijven.

Ook de belangrijke sector van de kleinhandel verwacht daadwerkelijke initiatieven. Waar blijven de stimulansen voor de kleinhandel in de binnensteden? Waar is het evenwicht in het handelsapparaat? Is het met de rode loper uit te rollen voor grote winkelcentra, zoals project Cora te Moeskroen, dat men de kleinhandel en dienvolgens de leefbaarheid in de binnensteden zal verbeteren? Vaak wordt over het hoofd gezien dat winkels in het centrum van de stad leven in de stad brengen. En leven in een stad betekent sociale controle en een afname van het onveiligheidsgevoel.

Uit een *fait divers* uit het journal van woensdag laatsleden vernemen we dat de viskleinhandel problemen heeft met een te kleine aanvoer van Zeeuwse mosselen. Het blijkt dat de kleinhandel slechts 25% van de bestelde mosselen geleverd krijgt. Bovendien is het grootste gedeelte van deze beperkte leveringen gereserveerd voor de horecasector. De kans is dan ook heel groot dat de prijs van de Zeeuwse mosselen volgende week drastisch zal stijgen. Dit geldt ook voor de bereide Zeeuwse mosselen in de restaurants. De oorzaak van deze problemen is dat de distributieketens Delhaize en Carrefour massaal voorraden hebben opgekocht. Is dit de toekomst van de geliberaliseerde vrije markt? Is dit geen voorbeeld van monopolievorming van een bepaalde economische sector? Is dit niet het zoveelste teken van de economische woestijnvorming die de huidige almacht van de grootdistributie en bijgevolg van de kapitaalconcentratie teweegbrengt? Carrefour heeft wereldwijd een omzet die meer bedraagt dan de hele jaaromzet van de hele Belgische

pour la stabilité du système financier de notre pays.

Ce gouvernement doit d'urgence prendre des mesures pour remédier à la sous-capitalisation des PME. Une mesure simple d'autofinancement est essentielle. Je crains que la proposition que le gouvernement a élaborée dans le cadre de l'impôt des sociétés soit tellement technique et restrictive qu'une petite partie seulement des entreprises pourront en faire usage. Il est aussi essentiel d'accroître les moyens du Fonds de participation, ce qui permettra d'accorder davantage de prêts subordonnés aux PME. Il faut en outre prévoir des mesures fiscales d'encouragement pour les prêts subordonnés consentis par la famille ou des amis à des start-ups. Je renvoie à cet égard à ma proposition de loi.

L'important secteur du commerce de détail attend lui aussi de véritables initiatives. On oublie que les petits commerces situés au centre des villes y apportent de la vie et que la vie dans une ville réduit le sentiment d'insécurité.

Les stocks de moules de Zélande ont été achetés massivement par deux chaînes de supermarchés, empêchant les petits poissonniers de s'approvisionner convenablement. Est-ce l'avenir du marché libéralisé ? N'est-ce pas un exemple de monopolisation d'un secteur économique et un signe de plus de la désertification économique qu'occasionnent la toute-puissance de la grande distribution et la concentration du capital ?

Où restent les mesures qui permettront de rétablir l'équilibre de l'appareil commercial ?

Un autre point important est la sécurité. Quelles mesures prend-on pour garantir celle des commerces ? Quand les investissements dans la sécurité seront-ils déductibles ? De telles mesures sont aussi impérieuses que des mesures fiscales.

Le problème devient de plus en plus préoccupant pour les entrepreneurs, non seulement dans les régions frontalières mais partout dans le pays.

Un autre problème nécessitant une solution d'urgence est celui de l'emploi dans des secteurs tels que l'horeca et la construction où les besoins en main-d'œuvre sont variables. Nous estimons qu'il faut élaborer, avec les partenaires sociaux, des systèmes de travail adaptés aux besoins de ces secteurs qui soient conformes aux intérêts tant de l'employeur que du travailleur.

On s'interroge également sur l'amélioration fondamentale du statut social. Celle-ci est promise depuis trois ans. Le gouvernement donne l'impression que de nombreuses modifications ont été apportées. Les changements ne sont toutefois pas si nombreux. Les groupes de travail et les rapports se sont succédé. Le rapport final sortira à la fin de l'année, juste à temps pour être intégré dans le programme électoral, lequel fera de nouveau la part belle aux promesses concernant le statut social des indépendants, sans doute les mêmes que voici trois ans.

Une approche fondamentale des améliorations sociales en faveur des indépendants dans le domaine des pensions se fait aussi toujours attendre. L'État doit donner à toutes les catégories professionnelles des chances égales de se constituer une véritable protection sociale par le biais de

kleinhandel. Waar blijven de maatregelen om evenwicht in het handelsapparaat te realiseren en om monopolievorming tegen te gaan?

Een ander belangrijk punt is de veiligheid. Welke maatregelen worden er genomen om de veiligheid van de winkels te garanderen? Wanneer worden de nodige fiscale aftrekmogelijkheden gecreëerd voor investeringen in veiligheid? Beveiligde winkels zullen inbrekers ontmoedigen en op die manier wordt het veiligheidsgevoel bij zowel de zelfstandige ondernemers als de klant groter. Deze maatregelen zijn even dringend als de fiscale gunstmaatregelen.

Uit talrijke bevragingen blijkt duidelijk dat dit voor heel wat ondernemers meer en meer een groot probleem is, niet enkel in de grensstreken maar overal in ons land.

Een ander probleem dat dringend een oplossing behoeft, is het probleem van de tewerkstelling in sectoren zoals de horeca en bouw, die grote moeilijkheden ondervinden om extra personeel te kunnen inzetten, vaak voor korte en soms onvoorziene tijdsperiodes. Wij zijn van mening dat met de sociale partners arbeidsregelingssystemen uitgewerkt moeten worden, die aangepast zijn aan de behoeften van de sector en die zowel in het belang van de werkgever als de werknemer zijn.

Er is ook de vraag naar de fundamentele verbetering van het sociaal statuut. Dat wordt al drie jaar beloofd. De regering slaagt erin één en dezelfde maatregel minstens driemaal te verkopen en aldus bij de mensen de indruk te geven dat er fundamenteel veel wijzigt. Er zijn verbeteringen, doch veel minder dan de indruk die wordt geschapen. Eerst moest er een werkgroep Cantillon zijn die een rapport zou opmaken, vervolgens was er nood aan een tweede rapport alvorens men beslissingen zou kunnen nemen. Ten slotte was er nood aan een Rondetafelconferentie, die opnieuw het werk verdeelde onder werkgroepen en een tussentijds rapport zal afleveren in september en een eindrapport in maart volgend jaar. Dit zal dan net volstaan om op tijd te zijn om het eindrapport in het verkiezingsprogramma op te nemen. Een verkiezingsprogramma waar op het vlak van het sociaal statuut van de zelfstandigen opnieuw de grootse beloftes zullen worden opgenomen, wellicht dezelfde als die van drie jaar geleden.

Het blijft ook wachten op een fundamentele aanpak van sociale verbeteringen voor zelfstandigen op het vlak van het pensioen.

Voor CD&V moet het sociaal statuut van de zelfstandige én van zijn gezin worden verbeterd. De overheid moet iedereen, ongeacht de beroepsgroep waartoe hij behoort, gelijke kansen geven om via wettelijke en extralegale voorzieningen een volwaardige sociale bescherming op te bouwen. Gelijke behandeling beantwoordt aan het rechtvaardigheidsbeginsel en helpt bruggen bouwen. Op de eerste plaats dient de overheid de sociale zekerheid van werknemers en zelfstandigen op een gelijke wijze te financieren, namelijk door een gelijke bijdrage per werknemer en zelfstandige. Dat is nu duidelijk niet het geval. Ook minister Daems was een tijdje geleden voorstander van een gelijke overheidsbijdrage voor zelfstandigen en werknemers op het vlak van de sociale zekerheid. Van enige vooruitgang in dit dossier is evenwel

prestations légales et extralégales.

Il faut d'abord que l'État finance de la même manière la sécurité sociale des indépendants et des salariés en imposant une cotisation identique par travailleur salarié ou indépendant. Ce n'est vraiment pas le cas aujourd'hui. Ce dossier ne progresse pas. Quant à l'élimination des discriminations, peu de progrès sont également enregistrés. Au contraire, les discriminations se multiplient. La réduction de la pension pour anticipation n'est pas encore réalisée et, en outre, la pension minimum des indépendants n'est plus liée à la garantie de revenus aux personnes âgées.

En janvier, lorsqu'il a présenté ses 21 priorités, le premier ministre a annoncé à grand bruit que le projet de loi relatif aux artistes de la scène serait déposé au parlement avant les vacances. Où en est-il ?

Nous attendons également toujours les stimulants fiscaux des investissements TIC. Cette mesure a été annoncée voici plusieurs mois. En commission, nous avons déjà examiné deux propositions de MM. Destexhe et Ramoudt mais rien ne se passe dans la pratique.

Nous constatons par ailleurs que la note de priorités du gouvernement comprenait un volet sur les mesures fiscales encourageant les placements éthiques. Le ministre des Finances avait promis un projet pour le mois de juin. Nous l'attendons toujours.

De très nombreuses mesures jugées aujourd'hui très importantes dans cette loi-programme ne sont pas les mesures les plus urgentes à prendre pour soutenir les entreprises. Le groupe CD&V soutient malgré tout les mesures fiscales prévues dans la loi-programme en soulignant toutefois que les véritables priorités économiques ne sont pas réalisées et que le temps presse. C'est pourquoi le groupe CD&V s'abstiendra lors du vote de ces articles.

geen sprake. Ook wat het wegwerken van de discriminaties betreft is er weinig vordering, integendeel, er komen discriminaties bij. Niet alleen is de vermindering van het pensioen wegens vervroeging nog steeds niet gerealiseerd maar nu is ook het minimumpensioen voor zelfstandigen voor het eerst opnieuw losgekoppeld van de inkomensgarantie voor ouderen, het vroegere gewaarborgd inkomen voor bejaarden.

Vóór het zomerreces zou het wetsontwerp over de schouwspelartiesten in het Parlement worden ingediend, zei de premier in januari bij de voorstelling van de 21 prioriteiten. Waar blijft dit ontwerp? Ook dit werd reeds met veel tromgeroffel aangekondigd, maar het blijft wachten op een officieel wetsontwerp.

We wachten trouwens ook nog steeds op de fiscale stimuli voor ICT-investeringen. Deze maatregel is maanden geleden aangekondigd door de minister. In de commissie hebben we reeds twee voorstellen van de heren Destexhe en Ramoudt besproken maar in de praktijk gebeurt er niets.

Wij stellen ook vast dat de prioriteitennota van de regering een luik fiscale stimuli voor ethisch beleggen omvatte. Tijdens de bespreking van mijn wetsvoorstel over de derdewereldbevek beloofde minister Reynders dat hij in juni met een eigen concreet voorstel zou komen. Opnieuw is er in de praktijk nog niets gerealiseerd.

Heel wat van de prioriteiten die vandaag als zeer belangrijk worden beschouwd in deze programmawet, zijn niet de meest dringende maatregelen ter ondersteuning van het ondernemerschap, waarop onder meer ook de sector van de kleinhandel wacht. Ondanks deze kritische bemerkingen, steunt de CD&V-fractie de fiscale gunstbepalingen uit de programmawet, met de duidelijke waarschuwing evenwel dat de echte prioriteiten op economisch gebied niet zijn gerealiseerd en dat de tijd hiervoor echt dringt. Precies daarom zal CD&V zich bij de stemming over die artikelen onthouden.

(Voorzitter: de heer Armand De Decker.)

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – De programmawet omvat heel wat punten met begrotingsimplicaties. Iedereen weet dat we gekant zijn tegen programmawetten. Ook de meerderheid is het daarmee eens. Programmawetten blijken echter moeilijk uit te roeien te zijn. Dat belet evenwel niet dat we de techniek van de programmawetten moeten trachten te verbeteren.

Ik heb enkele weken geleden een wetsvoorstel ingediend om bij elke begroting een gendernota te voegen. Dat zou ook moeten gelden voor elke programmawet. Deze programmawet doet het eigenlijk niet zo slecht. Ze omvat een aantal acties die een duidelijk impact hebben op de genderdimensie, zoals het vaderschapsverlof waarvoor eindelijk middelen worden vrijgemaakt. Voorlopig komt alleen de privé-sector hiervoor in aanmerking. Minister Van den Bossche heeft hier in plenaire vergadering wel een en ander beloofd voor het openbaar ambt. Wat het leger betreft, zullen we een amendement indienen, dat we bij gebrek aan tijd niet hebben kunnen toelichten. *(Onderbreking van de heer Van Quickenborne)*

Mijnheer van Quickenborne had wellicht op het

(M. Armand De Decker, président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *La loi-programme regorge de points ayant une incidence budgétaire. Chacun sait que nous sommes opposés aux lois-programmes, point de vue que partage d'ailleurs la majorité.*

Voici quelques semaines, j'ai déposé une proposition de loi visant à assortir chaque budget d'une note sur le genre. Il devrait en aller de même pour les lois-programmes. En fait, la présente loi-programme n'est pas si mauvaise. Elle renferme certaines actions ayant réellement un impact sur la dimension du genre, comme le congé de paternité. Jusqu'à présent, seul le secteur privé peut prétendre à cette mesure. Le ministre Van den Bossche a fait des promesses pour la fonction publique. Pour l'armée, nous déposerons un amendement que nous ne pouvons développer faute de temps. (Interruption de M. Van Quickenborne)

J'ai constaté que, ces derniers mois, M. Van Quickenborne s'est systématiquement abstenu ou a voté contre lors de chaque vote sur un sujet sensible au genre. Maintenant qu'il est membre de la majorité, il peut sans doute changer d'attitude.

vaderschapsverlof kunnen ingaan. Zijn gendergevoeligheid is alom gekend en dat bleek ook uit zijn stemgedrag. Ik heb vastgesteld dat hij zich de jongste maanden bij de stemming over een gendergevoelig ontwerp stelselmatig onthield of tegenstemde. Wellicht kan hij nu als lid van de meerderheid zijn houding wijzigen.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Hebt u het nu over kinderopvang? Collega De Roeck had haar kinderen meegebracht vandaag, maar heeft ze moeten terugsturen.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Dat is niet mijn schuld, maar die van de meerderheid. Als CD&V opnieuw aan zet is, zal een en ander geoptimaliseerd kunnen worden. Zal mevrouw De Roeck dan met ons meewerken?

Als men uitgaven budgetteert, moet men weten welke groepen daardoor eventueel bevoordeeld of mogelijk vergeten worden. Daarom pleit ik niet alleen voor een gendernota bij de begrotingen, maar ook voor een kindbudgettering. Op de Kinderrechtentop van New York was een van de belangrijkste conclusies dat we moeten weten hoeveel geld we willen besteden aan een kindvriendelijk beleid. De Top werd afgesloten met de slogan: 'Investeren in kinderen'.

Ik wens even stil te staan bij het gendervriendelijk budgetteren en hoe dit in ons land zou kunnen worden georganiseerd. Met de Pekingwet hebben we de regering de opdracht gegeven jaarlijks in het Parlement een verslag neer te leggen over de inspanningen en beleidsdaden die werden gedaan om het genderevenwicht na te streven. Het is onze bedoeling om bij deze oefening een kostenplaatje te voegen zodat de financiële inspanningen transparant worden.

Gender budgeting bestaat reeds in vele landen en er is reeds veel wetenschappelijk onderzoek naar gedaan. De drie hoofddoelstellingen zijn:

- de sensibilisatie van de regering over de impact van de begrotingen op de verschillende bevolkingsgroepen, in casu vrouwen en mannen;
- de bevolking inlichten over het verschil in weerslag op mannen en vrouwen van de uitgaven en inkomsten van de begroting.
- de verhoging van de efficiëntie van de besteding van de openbare middelen om de gelijkheid tussen de geslachten en de menselijke ontwikkeling in de hand te werken.

Statistieken over de impact van een begroting of van overheidsuitgaven op verschillende bevolkingsgroepen zijn nodig voor een gendervriendelijke budgettering. Gendergevoelig budgetteren maakt het de overheid mogelijk rekenschap te geven van de inspanningen die ze heeft gedaan voor de gendergelijkheid en de bescherming van de vrouwenrechten.

In ons land werden reeds de eerste stappen op dit vlak gezet. Tijdens het Belgische voorzitterschap werd een zeer interessant seminarie georganiseerd onder de auspiciën van staatssecretaris Boutmans en het vrouwenagentschap van de VN, Unifem. Talrijke experts hebben de theorie en de methodologie van deze begrotingsaanpak toegelicht. De westerse landen bevelen de ontwikkelingslanden aan deze methodologie toe te passen, maar zijn nog niet zover om een

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Parlez-vous de l'accueil des enfants ? Notre collègue De Roeck avait emmené ses enfants aujourd'hui mais elle a dû les renvoyer à la maison.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Ce n'est pas ma faute mais celle de la majorité. Si le CD&V tient à nouveau les rênes, tout cela sera optimisé. Mme De Roeck nous apportera-t-elle sa collaboration ?*

Quand on budgétise des dépenses, on doit savoir quels groupes sont éventuellement favorisés ou oubliés. C'est pourquoi je plaide en faveur de l'adjonction d'une note sur le genre aux budgets et pour une budgétisation qui tienne compte des enfants.

Comment les budgets attentifs au genre pourraient-ils être organisés en Belgique ? En adoptant la loi traduisant les conclusions de la conférence de Pékin, nous avons chargé le gouvernement de présenter chaque année au parlement un rapport sur les efforts et les actions politiques entrepris pour tendre vers un équilibre entre les genres. Nous voudrions ajouter une facette budgétaire à cet exercice pour que les efforts budgétaires soient transparents.

Le gender budgeting existe déjà dans de nombreux pays et a déjà fait l'objet de nombreuses études scientifiques. Les trois objectifs principaux sont :

- *sensibiliser le gouvernement à l'impact des budgets sur les différents groupes de la population, en l'occurrence les hommes et les femmes ;*
- *informer la population sur l'impact différent qu'ont les dépenses et recettes budgétaires sur les hommes et les femmes ;*
- *accroître l'efficacité de l'affectation des deniers publics pour favoriser l'égalité entre les sexes et l'épanouissement humain.*

Un gender budgeting nécessite des statistiques sur l'impact d'un budget ou de dépenses publiques sur les différents groupes de la population. Il permet aux pouvoirs publics de montrer les efforts consentis en faveur de l'égalité entre les genres et de la protection des droits des femmes.

Les premiers pas ont déjà été franchis dans notre pays. Lors de la présidence belge, un séminaire très intéressant a été organisé sous les auspices du secrétaire d'État à la Coopération au développement, Eddy Boutmans, et du Fonds de développement des Nations unies pour la femme, l'Unifem. Divers experts ont exposé la théorie et la méthodologie de cette approche budgétaire. Les pays occidentaux incitent les pays en voie de développement à l'appliquer sans toutefois le faire eux-mêmes.

Cette mesure est pourtant réclamée par un organe consultatif important, la commission Femme et Développement. Dans la perspective de la présidence belge, cette commission avait formulé des exigences claires à cet égard. Cette mesure

dergelijke methodologie zelf toe te passen.

Toch word ik in deze eis gesteund door een belangrijke adviesraad, de commissie Vrouw en Ontwikkeling. Die had in haar aanbevelingen voor het Belgische voorzitterschap duidelijke eisen in die zin opgenomen. Ik verwijs in dit verband naar het document van de commissie met de titel 'Een stap verder naar gelijkheid tussen vrouwen en mannen'. Wie meer wil weten over dit thema kan ik de boeiende bijdrage van professor Diana Elson van de Universiteit van Essex aanraden, waarin duidelijk wordt uitgelegd hoe deze methodologie in de praktijk kan worden toegepast. De oefening had perfect kunnen worden gedaan op deze programmawet.

In verschillende landen worden reeds inspanningen gedaan. In Frankrijk is de regering sinds vorig jaar verplicht om een gendernota aan de begroting toe te voegen. Zweden doet inspanningen, maar dan wel uitsluitend binnen het raam van het ontwikkelingsbeleid, en niet voor het interne beleid. Andere landen doen wel concrete stappen. Australië heeft een wettelijk kader voor genderbudgettering. Ook landen met minder financiële middelen zoals de Filipijnen en Zuid-Afrika zijn zeer vooruitstrevend. In de Filipijnen moet de begroting sinds 1994 van een gendernota vergezeld zijn.

Ter afronding van mijn uiteenzetting wil ik er enkel nog op wijzen dat ik aan de hand van schriftelijke vragen elk jaar de begroting onderwerp aan een gendertoets. Daaruit blijkt dat we 0,007% van de federale begroting besteden aan gelijke kansen voor mannen en vrouwen, een miniem bedrag dus. Deze berekening is gebaseerd op de antwoorden van ministers op mijn vragen en het zou best kunnen dat we tot een hoger cijfer komen als we in een diepgaander wetenschappelijk onderzoek de administratie bij de hand nemen en uitleggen hoe ze met oog voor genderaspecten moet budgetteren. In elk geval staat het vast dat we nog een lange weg moeten afleggen om te komen tot een ernstige toepassing van het genderprincipe en ik dacht dat het interessant was dit probleem in het raam van de programmawet even te belichten. Het gaat immers om *good governance* en goed bestuur moet met alle aspecten rekening houden.

De heer Ludwig Caluwé (CD&V). – In mijn uiteenzetting, die ik jammer genoeg zeer zal moeten beperken, zal ik behalve aan enkele negatieve punten, ook voldoende tijd besteden aan een positief punt van de programmawet.

Positief zijn zeker de artikelen 115 tot 127, die het mogelijk maken onze koopvaardijvloot herin te vlaggen. In de jaren 1980 werd de spijtige, maar onvermijdelijke en dus wijze beslissing genomen om de koopvaardij schepen naar Luxemburg uit te vlaggen wegens de sociale en fiscale concurrentie. De Europese Commissie heeft echter ingezien dat niet alleen België, maar zowat alle landen met problemen in de koopvaardij hadden af te rekenen. Op 5 juli 1997 heeft ze een aantal richtlijnen vastgelegd die de lidstaten de mogelijkheid geven voor de koopvaardij op sociaal en fiscaal vlak een aantal afwijkingen toe te staan.

De vorige regering ging daar onmiddellijk op in en trof een aantal sociale maatregelen, zoals de vrijstelling van socialezekerheidsbijdragen voor werknemers op zeeschepen. Ze werkte ook enkele fiscale maatregelen uit voor deze werknemers en de huidige regering heeft dit werk voortgezet

aurait pu être appliquée dans cette loi-programme.

Des efforts sont déjà consentis dans plusieurs pays, comme la France, la Suède, l'Australie et même dans des pays moins nantis comme l'Afrique du Sud et les Philippines.

Par le biais des questions écrites, je sou mets chaque année le budget à une analyse à l'aune du genre. Il en ressort que nous affectons 0,007% du budget fédéral à l'égalité des chances pour les femmes et les hommes, soit un montant infime. Ce calcul est basé sur les réponses que les ministres apportent à mes questions. Nous pourrions atteindre un plus haut pourcentage si nous expliquions à l'administration comment établir le budget en étant attentif au genre.

En tout cas, il reste un long chemin à parcourir avant que nous arrivions à une application sérieuse du principe du genre et il m'a paru intéressant de souligner ce problème dans la discussion de la loi-programme. Cela relève en effet d'une bonne gouvernance, laquelle doit tenir compte de tous les aspects.

M. Ludwig Caluwé (CD&V). – *Je parlerai non seulement des points négatifs mais aussi d'un point positif de la loi-programme.*

Parmi les points positifs, je place certainement les articles 115 à 127 qui permettent à nouveau à des navires de notre marine marchande de voyager sous pavillon belge. En 1980, la concurrence fiscale et sociale a amené à faire circuler les navires de la marine marchande sous pavillon luxembourgeois. Considérant que tous les pays étaient confrontés à ce problème, la Commission européenne a élaboré, en 1997, plusieurs directives autorisant les États membres à accorder quelques dérogations dans les domaines fiscal et social.

Le précédent gouvernement a immédiatement saisi la balle au bond et a pris diverses mesures sociales et fiscales. L'actuel gouvernement a poursuivi le travail à travers la loi du 24 décembre 1999. Il a également commencé à élaborer des mesures touchant à certaines parties de la fiscalité des entreprises.

La Belgique étant à la traîne, j'ai insisté, l'année dernière,

met de wet van 24 december 1999. De vorige regering startte ook met het embryonaal uitwerken van maatregelen voor sommige delen van de bedrijfsfiscaliteit, zoals momenteel in twaalf van de vijftien lidstaten van de Europese Unie al het geval is. Enkel in België, Frankrijk en Zweden werd dat werk nog niet afgerond. Vorig jaar heb ik er hier op de tribune bij minister Reynders op aangedrongen de maatregelen ook in België in werking te laten treden. De minister wou echter eerst een studie laten maken om na te gaan of de maatregelen wel positieve resultaten zouden hebben, terwijl dat eigenlijk ook zonder studie kon worden vastgesteld. Vandaag vaart immers geen enkel schip onder Belgische vlag en brengt de koopvaardij fiscaal hoe dan ook niets op. De herinvlagging, hoe beperkt ze misschien ook zal zijn, zal hoe dan ook voordelig zijn voor de staatskas. Ik heb het dan nog niet over bijkomende voordelen op het vlak van tewerkstelling en het verder uitbouwen van de maritieme cluster.

Intussen is de studie afgerond en nu verschijnen deze maatregelen eindelijk in de programmawet. Ik betreur het dat ze niet onmiddellijk van kracht worden. Dat komt omdat de aanmeldingsprocedure bij de Europese Commissie te laat werd opgestart, zodat we aan de Koning de bevoegdheid moeten geven om de artikelen in werking te laten treden.

Ik had de minister van Financiën graag nog een aantal technische vragen gesteld, maar ik zal er zijn vervanger, de minister van Sociale Zaken, niet mee belasten.

Wat in de programmawet staat over de spoorwegen is uitermate negatief. Er is eerst het herinvoeren van de spoorwegpolitie. Bij de Octopus-onderhandelingen werden de spoorwegpolitie, de luchtvaartpolitie en de rijkswacht gefusioneerd. Dit gebeurde om te vermijden dat er, zoals Team Consult ooit berekende, 98 verschillende politiediensten zouden zijn. De federale politie moet zich nu concreet bezighouden met de veiligheid en de ordehandhaving in de stations en op de treinen, zodat de conducteurs worden ondersteund als er zich problemen voordoen. Deze ondersteuning is echter ontoereikend. Hetzelfde geldt voor de gemeenten. In Antwerpen kan een voetbalmatch niet doorgaan want de federale politie kan de lokale politie niet bijstaan omdat er twee activiteiten op hetzelfde moment plaatsvinden, met name het feestje van minister Stevaert en de voetbalmatch Beerschot-PSV. Er zijn 8.000 federale politiemensen. Er is een enorm potentieel binnen het korps, maar de vraag is wat ze doen.

Nu moeten bij de NMBS opnieuw mensen met politiebevoegdheid worden belast omdat de federale politie geen ondersteuning meer verleent.

Het meest negatieve punt is dat er bijzondere machten worden gevraagd voor de hervorming van de NMBS. Ik behoor niet tot degenen die moord en brand schreeuwen wanneer de regering bijzondere machten vraagt. In een aantal gevallen zijn daar overigens terechte redenen voor. De criteria liggen trouwens vast. Het moet gaan om bijzondere omstandigheden, de volmachten moeten beperkt zijn in de tijd, ze moeten nauwkeurig worden omschreven en men moet zich aan de grondwettelijke regels en aan de bevoegdheidsverdeling houden. Wat het laatste betreft zijn er geen problemen, maar voor de drie andere aspecten wel.

Volgens het derde criterium moet de machtigingswet niet

pour que des mesures soient prises. Le ministre Reynders voulait toutefois d'abord procéder à une étude sur l'opportunité et l'efficacité des mesures envisagées. À l'heure actuelle, plus aucun navire n'est sous pavillon belge et la marine marchande ne rapporte plus rien au fisc. Si des navires voyagent à nouveau sous pavillon belge, ce sera donc tout bénéfice pour les caisses de l'État, sans parler des bénéfices en termes d'emploi et de développement du cluster maritime.

Entre-temps, l'étude est achevée et ces mesures apparaissent enfin dans la loi-programme. Je déplore qu'elles n'entrent pas immédiatement en vigueur. Cela provient du fait que la procédure de notification à la Commission européenne a été lancée trop tardivement, de sorte que nous devons donner au Roi la compétence de faire entrer ces articles en vigueur.

Ce qui figure dans la loi-programme au sujet des chemins de fer est très négatif. Il y a d'abord la réintroduction de la police ferroviaire. Lors des négociations Octopus, la police ferroviaire, la police aérienne et la gendarmerie ont été fusionnées. On a voulu éviter l'existence de 98 services de police différents. La police fédérale doit actuellement s'occuper concrètement de la sécurité et du maintien de l'ordre dans les gares et les trains de façon à ce que les conducteurs disposent d'une aide en cas de problème. Ce soutien est toutefois insuffisant.

Il en est de même pour les communes. À Anvers, un match de football ne peut pas avoir lieu parce que la police fédérale ne peut pas assister la police locale. En effet, deux activités sont prévues au même moment, à savoir la fête du ministre Stevaert et le match de football Beerschot-PSV. Il y a 8.000 policiers fédéraux ; il y a donc un énorme potentiel, mais la question consiste à savoir ce qu'ils font.

À la SNCB, des agents doivent à nouveau être chargés de compétences de police parce que la police fédérale ne fournit plus aucune aide.

Le point le plus négatif réside dans le fait que des pouvoirs spéciaux sont demandés pour la réforme de la SNCB. Je ne m'insurge pas quand le gouvernement demande de tels pouvoirs et j'estime que dans certains cas ils sont tout à fait justifiés. Les critères sont fixés : il doit s'agir de circonstances particulières, les pouvoirs spéciaux doivent être limités dans le temps, ils doivent être définis avec précision et, enfin, les règles constitutionnelles et les répartitions de compétences doivent être respectées. Ce dernier point ne pose aucun problème, contrairement aux trois autres.

Selon le troisième critère, la loi d'habilitation doit mentionner non seulement les objectifs mais également les matières que le gouvernement veut régler par pouvoirs spéciaux ainsi que les lois qu'il veut modifier, de manière à ce que le juge puisse ensuite estimer si tout est légal. Nous ne trouvons aucune trace, dans le texte de la loi-programme, d'une définition précise. Nous donnons donc un chèque en blanc au gouvernement pour faire n'importe quoi avec la SNCB. On n'indique nulle part quels organes il veut créer sur la base de la directive européenne. Le gouvernement peut, soit conserver la SNCB unitaire et créer un régulateur spécial, soit la scinder en une unité d'exploitation et une unité d'infrastructure et adjoindre un régulateur à cette dernière. Le Parlement doit opérer ce choix fondamental, après quoi la

alleen de doelstellingen vermelden, maar ook welke aangelegenheden de regering bij volmacht wil regelen en welke wetten ze wil wijzigen, zodat de rechter achteraf kan toetsen of alles wel wettig is. In de uitvoerige tekst van de programmawet vinden we geen spoor van een nauwkeurige omschrijving terug. Met andere woorden, we geven de regering een blanco cheque om bij volmacht met de NMBS om het even wat te doen. Nergens staat er welke organen ze op basis van de Europese richtlijn wil creëren. Die richtlijn laat verschillende wijzen van uitvoering open. De regering kan de NMBS één houden en er een aparte regulator voor oprichten of ze opsplitsen in een eenheid voor de exploitatie en een voor de infrastructuur en daarbij aan de laatste de regulator toevoegen. Een dergelijke fundamentele keuze hoort het parlement te maken, waarna de technische uitvoering nog altijd met bijzondere machten kan worden gerealiseerd. Met andere woorden, ze komt niet tegemoet aan het derde criterium.

Het tweede criterium betreft de beperking in de tijd. De regering vraagt bijzondere machten voor negen maanden, tot 15 maart 2003. De Europese richtlijn vraagt niet alleen dat de liberalisering tegen die datum is afgewerkt, maar ook dat ze dan operationeel is. Op 16 maart kan de *Deutsche Bahn* dus vragen om haar treinen over Belgische sporen te laten rijden. Als de regering pas op 15 maart het kader heeft gecreëerd op basis waarvan achteraf de uitvoering moet gebeuren, dan haalt ze die datum niet. Het zou veel veiliger zijn om de periode van negen maanden in te korten, maar gelet op de omvang van de uitdaging waar de regering voor staat en gelet op de achterstand die ze al heeft, heb ik de grootste twijfel dat de Europese richtlijn binnen de gestelde termijn zal kunnen worden uitgevoerd.

De echte reden voor de volmachten ligt bij het eerste criterium, namelijk de bijzondere omstandigheden die ze moeten verantwoorden. De regering geeft er geen, ze maakt ook in de memorie van toelichting op geen enkele manier duidelijk waarom ze voor de uitvoering van deze Europese richtlijn bijzondere machten nodig heeft. De echte reden ligt in wat de regering de voorbije drie jaar met de NMBS heeft gedaan en vooral wat ze niet heeft gedaan. De Europese richtlijn dateert van 26 februari 2001, ruim anderhalf jaar geleden, maar bovendien wist de regering al van 1999 dat die richtlijn eraan kwam.

De grote doelstelling van de minister van Verkeer was de aanwijzing van een nieuwe administrateur-generaal voor de Spoorwegen. De voorbije drie jaar heeft de regering zich voornamelijk daarmee bezig gehouden.

Wegens de manier waarop het spoorbeleid werd gevoerd, zijn nu bijzondere machten nodig om de Europese richtlijn uit te voeren. In oktober 2000 sluit paarsgroen een eerste NMBS-akkoord over de investeringen en over de structuurtjes van de NMBS. Daarin wordt niet gesproken over de door Europa gevraagde herstructurering. Er werd gedurende een half jaar gepalaverd. Op 30 maart 2001 kwam de feitelijke bevestiging van het akkoord van oktober 2000. Op dat ogenblik was er nog steeds geen sprake van de uitvoering van de Europese richtlijn. In het Parlement werd de herstructureringswet ingediend. Die bevatte de oprichting van enkele comiteetjes en een formule om de administrateur-generaal aan banden te leggen. Een nieuwe raad van bestuur moest worden aangeduid

mise en œuvre technique pourra encore être réalisée au moyen de pouvoirs spéciaux. Elle ne rencontre donc pas le troisième critère.

Le deuxième critère concerne la limitation dans le temps. Le gouvernement demande des pouvoirs spéciaux pour neuf mois, jusqu'au 15 mars 2003. La directive européenne impose non seulement que la libéralisation soit réalisée pour cette date, mais aussi qu'elle soit opérationnelle. Le 16 mars, la Deutsche Bahn peut donc demander que ses trains roulent sur le réseau belge. Si le gouvernement ne crée que le 15 mars le cadre sur la base duquel l'exécution doit avoir lieu, elle ne respectera pas la date fixée. Il serait plus prudent d'abrèger cette période de neuf mois, mais étant donné l'ampleur du défi auquel le gouvernement est confronté et l'arrière existant, j'ai les plus grandes craintes quant au fait que la directive européenne puisse être exécutée dans le délai imparti.

La vraie raison des pouvoirs spéciaux se trouve dans le premier critère, c'est-à-dire les circonstances particulières, qui doivent être justifiées. Le gouvernement n'en a pas et l'exposé des motifs ne mentionne nullement pourquoi l'exécution de cette directive européenne nécessite des pouvoirs spéciaux. La vraie raison réside dans ce que le gouvernement a fait et surtout n'a pas fait avec la SNCB au cours des trois dernières années. La directive européenne date du 26 février 2001, soit d'un an et demi, mais, surtout, le gouvernement savait depuis 1999 que cette directive était imminente.

Le grand objectif de la ministre des Transports était la désignation d'un nouvel administrateur général des chemins de fer. Au cours de trois dernières années, le gouvernement s'est surtout occupé de cette question.

Étant donné la manière dont la politique ferroviaire a été menée, des pouvoirs spéciaux sont maintenant nécessaires pour exécuter la directive européenne. En octobre 2000, l'arc-en-ciel a conclu un premier accord sur les investissements et les structures à la SNCB. Il n'y était pas question de la restructuration demandée par l'Europe. On a palabré pendant six mois et, le 30 mars 2001, l'accord d'octobre 2000 a été confirmé. La loi de restructuration a été déposée au Parlement. Elle prévoyait la création de quelques petits comités et une formule pour destituer l'administrateur général. Un nouveau conseil d'administration devait être désigné de façon à pouvoir remplacer l'administrateur général.

Au printemps 2001, des problèmes ont eu lieu au Parlement flamand. J'avais espéré que la petite loi de restructuration serait retirée, mais elle a été maintenue et, fin septembre, le projet de loi sur les structures de la SNCB a été adopté à la Chambre. La majorité était politiquement partagée. Le PS ne voulait pas adopter le projet de loi au Sénat tant que le Parlement flamand n'avait pas adopté l'accord de coopération.

Il en est résulté que cette petite réforme n'a été terminée qu'en avril-mai 2002. C'est alors qu'a eu lieu le moment suprême du vaudeville : M. Schouppe pouvait finalement être remplacé.

Pour trouver un successeur adéquat, quelques épisodes du vaudeville furent encore nécessaires. La ministre s'en est

zodat de administrateur-generaal kon worden vervangen. Uiteindelijk ging die wet slechts over de kleine spelletjes van de minister. In de lente van 2001 waren er problemen in het Vlaams Parlement. Ik hoopte dat het herstructureringswetje daarop zou worden ingetrokken. Het werd echter behouden en eind september werd het wetsontwerp over de structuren van de NMBS in de Kamer goedgekeurd. De meerderheid bleef politiek verdeeld. De PS wilde het wetsontwerp in de Senaat niet goedkeuren zolang in het Vlaams Parlement het samenwerkingsakkoord niet was goedgekeurd. Het resultaat van dit alles is dat deze kleine hervorming pas in april-mei 2002 is voltooid. Dan kon het *moment suprême* van de vaudeville plaatsvinden: de heer Schouppe kon eindelijk worden vervangen. Om een bekwame opvolger aan te stellen waren nog een aantal afleveringen van de vaudeville nodig. Met die zaken heeft de minister zich drie jaar bezig gehouden waardoor ze geen aandacht heeft kunnen besteden aan datgene wat moest gebeuren, namelijk de Europese richtlijn uitvoeren.

Wij hebben ons werk wel gedaan. In de Kamer hebben wij het wetsvoorstel ingediend tot oprichting van het onafhankelijk instituut voor het spoorvervoer, waarmee de Europese richtlijn werd gevalideerd. De minister heeft geen gebruik gemaakt van ons werk. Nu rest er slechts één keuze: het Parlement om blanco volmachten vragen om de limietdatum, 15 maart 2003, te kunnen halen. Dat is nog maar eens een illustratie van het bijzonder slechte spoorwegbeleid van de voorbije drie jaar.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – Mijnheer de voorzitter, voor het goede begrip, had ik graag vernomen waar ik in de materie van de commissie voor de Economie en de Financiën de uiteenzetting van collega de Bethune over borstvoeding en hinder moet situeren.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Mijnheer Ramoudt, u hebt niet goed geluisterd. Ik heb het gehad over genderbudgettering. Het is de bedoeling deze nieuwe methodiek toe te passen op elke financiële operatie, ook op de programmawet. Deze methodiek past in de *good governance*.

In mijn toespraak had ik het over borstvoedingspauzes voor vrouwen bij het leger in het kader van het buitenlands beleid. Mijnheer Ramoudt, u hebt de teksten over het buitenlands beleid misschien gelezen. De programmawet stuurt het statuut van de militairen bij, maar de minister heeft hierbij het statuut van de vrouwelijke militairen uit het oog verloren. De vrouwen in het leger hebben vooralsnog niet dezelfde rechten als de vrouwen in de particuliere sector. Deze discussie had haar plaats onder de hoofding landsverdediging en buitenlands beleid. Wij komen daarop misschien straks nog terug onder de hoofding sociaal beleid.

De heer Didier Ramoudt (VLD). – Ik probeer de logica der dingen in te schatten.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – De programmawet behandelt natuurlijk tal van zaken. U staat er bovendien alleen voor, terwijl wij met heel onze fractie aanwezig zijn. Met een hele ploeg kunnen wij de zaken beter volgen dan u zo alleen op de banken van de VLD.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Het is heel moeilijk om alles alleen te verwerken. Wij begrijpen dat.

occupée pendant trois ans et n'a dès lors pu accorder aucune attention à ce qu'il fallait réaliser, à savoir l'exécution de la directive européenne.

Nous avons bien fait notre travail. À la Chambre, nous avons déposé la proposition de loi créant un institut indépendant pour le transport ferroviaire, ce qui permettait de valider la directive européenne. La ministre n'a fait aucun cas de notre travail. Il n'y avait plus qu'une solution : demander des pouvoirs spéciaux au Parlement pour pouvoir respecter la date limite du 15 mars 2003. C'est une illustration de plus de la très mauvaise politique ferroviaire des trois dernières années.

M. Didier Ramoudt (VLD). – *Monsieur le Président, j'aimerais savoir où je dois situer dans les documents de la commission de l'Économie et des Finances l'exposé de Mme de Bethune sur l'allaitement maternel.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Vous ne m'avez pas bien écoutée, monsieur Ramoudt. J'ai parlé du contrôle de genre du budget. L'objectif est d'appliquer cette nouvelle méthodologie à chaque opération financière, également à la loi-programme. Cette méthode s'inscrit dans le cadre de la good governance.*

Dans mon exposé, j'ai parlé des pauses d'allaitement pour les femmes à l'armée dans le cadre de la politique étrangère. La loi-programme adapte le statut des militaires, mais le ministre a perdu de vue le statut des femmes militaires. Ces dernières n'ont pas jusqu'à présent les mêmes droits que les femmes du secteur privé. Cette discussion avait sa place dans la rubrique Politique étrangère et de défense. Nous y reviendrons peut-être tout à l'heure sous la rubrique Politique sociale

M. Didier Ramoudt (VLD). – *J'essaie de comprendre la logique des choses.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *La loi-programme traite de nombreux sujets. De plus, vous êtes seul, alors que tout notre groupe est présent. Avec une équipe complète nous pouvons mieux suivre les choses que vous qui êtes seul sur les bancs du VLD.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Nous comprenons qu'il est très difficile de tout traiter tout seul.*

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Wij zijn *stand-by*. Als u vragen hebt, aarzel niet. Wij zullen duiding geven.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Mijnheer Ramoudt, uw vraag aan collega de Bethune over de plaats van haar toespraak in dit hoofdstuk is zeer merkwaardig. Dat is natuurlijk de moeilijkheid voor wie voor een vuilbak staat.

De voorzitter. – Mijnheer Van den Brande, ik voel dat u tijd gaat verliezen.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Neen, neen, mijnheer de voorzitter.

De voorzitter. – Enkele jaren ervaring hebben mij geleerd dat als u zo begint, ...

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Mijnheer de voorzitter, *Über allen Gipfeln ist Ruh ...*

Ik wens de verslaggever overig geluk te wensen met het goed notuleren der dingen, maar wil hem er toch op wijzen dat er een redelijk verschil bestaat tussen zijn visie en de onze: in de meer holistische visie van de christen-democraten kunnen het sociaal-economisch beleid en het economisch-financiële beleid immers moeilijk worden losgekoppeld van een algemeen maatschappelijke visie.

Dat is natuurlijk de moeilijkheid met een vuilnisbakwet, *une loi poubelle* zoals de heer Henrion zaliger gedachtenis dat altijd heeft genoemd. Ik heb al vele programmawetten onderzocht, maar deze programmawet is dermate versnipperd dat men gemakkelijk de draad en de essentie uit het oog verliest.

Mijnheer de voorzitter, ik zou mij willen richten op de verklaring die de premier enkele dagen geleden achteroverliggend op zijn fiets op weg naar Torhout-Werchter Classic heeft afgelegd. De heer Verhofstadt heeft verklaard: 'Wij leven terug in een normaal land.'

Wij kennen allemaal dit uitzonderlijk boeiende feuilleton, dat heel dicht bij de werkelijkheid van de mensen staat, en waarin veel meer inzit dan op het eerste gezicht naar voren komt.

We zouden terug in een normaal land leven, maar het tegendeel is waar. De regering voert inhoudelijk nog slechts een schijnbeleid dat mijlenver verwijderd is van wat in het verleden opgebouwd werd.

Ik verwijt deze regering vooral het manifeste gebrek aan continuïteit in de beleidsvoering en haar verklaringen inzake het herstel van de economie, de werkgelegenheid en de welvaart van de burger. Ze onderstreept de betekenis van het Lissabonproces, zoals het in de top van Luxemburg is ingezet. Een christen-democraat, de heer Jean-Claude Junker, heeft krijtlijnen uitgetekend over vijf belangrijke aspecten.

Ik zal het financiële hoofdstuk van de programmawet aan deze vijf aspecten toetsen. De loonkosten, die in België al zeer hoog zijn, stijgen sneller dan in de buurlanden, ondanks de wet op de concurrentiekracht. Men kan de mensen wel veel wijsmaken, maar in wezen gaat het over de koopkracht van de mensen. Indien men die probeert op te krikken door een alternatieve loonvorming of door bijkomende lasten, komt men in een dubbelzinnig verhaal terecht. Men geeft de mensen de indruk dat ze, zoals Eric Van Rompuy het zegt,

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Nous sommes en stand by. Si vous avez des questions, n'hésitez pas. Nous vous expliquerons.*

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Monsieur Ramoudt, votre question à Mme de Bethune sur la place de son exposé dans ce chapitre est très curieuse. C'est la difficulté qu'éprouve celui qui se trouve devant une poubelle.*

M. le président. – Monsieur Van den Brande, j'ai l'impression que vous allez perdre du temps

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Non, non, monsieur le Président.*

M. le président. – Quelques années d'expérience m'ont appris que si vous commencez ainsi, ...

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Dans l'optique plus holistique des démocrates chrétiens, les politiques socio-économique et économique-financière peuvent difficilement être séparées d'une vision sociale générale.*

C'est naturellement la difficulté d'une loi poubelle, comme l'a toujours appelée feu M. Henrion. J'ai déjà examiné beaucoup de lois-programme mais celle-ci est tellement éparpillée que l'on perd facilement de vue le fil et l'essence du texte.

Je me réfère à la récente déclaration de M. Verhofstadt, tandis qu'il roulait à vélo vers Torhout-Werchter Classic : « Nous vivons à nouveau dans un pays normal. »

Nous connaissons tous ce passionnant feuilleton qui est très proche de la réalité des gens et dans lequel il y a bien plus que ce qui apparaît au premier abord.

Nous pourrions à nouveau vivre dans un pays normal, mais le contraire est vrai. Le gouvernement ne mène qu'une pseudo-politique, qui est à des kilomètres de distance de ce qui a été édifié dans le passé.

Je reproche surtout à ce gouvernement le manque manifeste de continuité dans l'action politique et ses déclarations en matière de redressement de l'économie, d'emploi et de bien-être du citoyen.

Les coûts salariaux, qui sont déjà très élevés en Belgique, augmentent plus vite que dans les pays voisins, malgré la loi sur la compétitivité. On peut faire comprendre beaucoup de choses aux gens, mais il s'agit en réalité de leur pouvoir d'achat. Si on essaie de relever celui-ci par la constitution d'un salaire alternatif ou l'imposition de charges supplémentaires aux entreprises, on tient un double langage. On donne aux gens l'impression qu'ils peuvent acheter davantage, mais en même temps leur pouvoir d'achat diminue à cause des charges additionnelles. C'est difficile à avouer, surtout pour les libéraux.

À quoi bon une petite diminution de la pression fiscale au niveau central si elle est récupérée au niveau local.

Le gouvernement ne se soucie pas de la compétitivité de nos entreprises. Au début de cette législature, il a mis la concertation socio-économique sur une voie de garage. Il s'en mordra les doigts. Une série de mesures resteront sans suite et la compétitivité de nos entreprises, certainement des PME, sera affaiblie.

Nous constatons que la pression fiscale augmente sur toute la

een bijkomende pizza per maand kunnen kopen, met misschien nog een drankje erbij. Tegelijkertijd stelt men echter vast – de mensen zijn echt niet zo dom als de meerderheid denkt – dat de koopkracht vermindert als gevolg van bijkomende lasten. Het is natuurlijk moeilijk om dat toe te geven, zeker voor de liberalen.

Wat baat een lichte vermindering van de centrale fiscale druk als die op het vlak van de lokale fiscaliteit wordt gec recupereerd? Uit analyses die de voorbije dagen gemaakt zijn, blijkt immers welke enorme bedragen de lokale overheden moeten derven, bedragen die ze nodig hebben om hun essentiële taken uit te voeren.

De regering gaat ook bijzonder onzorgvuldig om met de concurrentiekracht van onze bedrijven. Ze heeft het sociaal-economisch overleg in het begin van deze regeerperiode op een cynische wijze op een zijspoor geparkeerd. Dat zal haar zuur opbreken. Een aantal maatregelen zullen zonder gevolg blijven en de concurrentiekracht van onze bedrijven, zeker van de KMO's, zal worden onderuitgehaald.

Er is ook de hoge fiscale druk. We stellen vast dat de fiscale druk over de hele lijn stijgt, ondanks de beloften die de regering daarover gedaan heeft. *La rage taxatoire* van het verleden is *la rage dilatoire* geworden.

Dat is een ander voorbeeld van deze gigantische schijnoperatie.

De actieve welvaartsstaat, de weg naar de hemel die langs Oxford loopt, is in feite een passieve stilstandstaat geworden. Ondanks het fabeltje van het Luxemburg-, Lissabon- en Barcelonaproces om tot een activiteitsgraad van 70% te komen, is de regering er na drie jaar nog niet in geslaagd de activiteitsgraad met 0,4% te doen stijgen. Om haar doelstellingen te bereiken, zou de huidige paarsgroene meerderheid dus tot in 2046 moeten blijven regeren.

Als Europeanen streven we naar een nieuw, flexibel arbeidsproces. Daarbij zijn we ver verwijderd van het ideaal van de rustzetel die na een loopbaan van 40 of 42 jaar klaarstaat. De niet-flexibiliteit van de arbeidsmarkt heeft tot gevolg dat de doelstellingen van het Lissabonproces met betrekking tot de actieve welvaartsstaat niet worden bereikt. Elke dag worden ervaren mensen van 52, 53 of 54 jaar op een totaal onverantwoorde en asociale manier uitgestoten. De meerderheid stelt in de programmawet geen enkele substantiële maatregel voor om de doelstellingen te bereiken.

De nieuwe technologieën moeten worden gezien als een instrument om de weerbaarheid van de bevolking te verhogen. De regering had 21 doelstellingen voor de 21ste eeuw, waaruit moest blijken dat we de top zouden bereiken op het vlak van de nieuwe technologische instrumenten. Het is een schande dat men na jaren de oprichting van een Hoge Raad voor de Innovatie voorstelt terwijl zowel de federale als de Vlaamse regering elk initiatief tot innovatief vermogen afremt. Ons land bengelt op dat vlak aan de staart van het peloton. Ons land is volledig afhankelijk van de arbeid van zijn bevolking en van de ontwikkeling van de geest. Het is daarom onvergeeflijk dat de regering het gigantische pakket aan middelen dat ze dank zij de inspanningen van de vorige regering heeft geërfd, niet gebruikt om het onderzoek en de ontwikkeling te bevorderen. Deze middelen zijn zelfs

ligne, malgré les promesses du gouvernement. La rage taxatoire du passé est devenue la rage dilatoire.

C'est un autre exemple de cette gigantesque pseudo-opération.

L'État social actif est en fait devenu un État passif. Nonobstant les processus de Luxembourg, Lisbonne et Barcelone pour arriver à un taux d'activité de 70%, après trois ans, le gouvernement n'a pas encore réussi à le faire augmenter de 0,4%. Pour atteindre ses objectifs, la majorité arc-en-ciel actuelle devrait gouverner jusqu'en 2046.

En tant qu'Européens, nous aspirons à une vie active flexible. Nous sommes très éloignés de l'idéal du repos qui nous attendait après une carrière de 40 ou 42 ans. La non-flexibilité du marché du travail a pour conséquence que les objectifs du processus de Lisbonne concernant l'État social actif ne sont pas atteints. Chaque jour des personnes de 52, 53 ou 54 ans sont exclues d'une manière toute à fait irresponsable et asociale. La majorité ne prévoit dans la loi-programme aucune mesure substantielle pour atteindre les objectifs.

Les nouvelles technologies doivent être considérées comme un instrument permettant d'améliorer le dynamisme de la population. Le gouvernement avait 21 objectifs pour le 21ème siècle, selon lesquels nous devons atteindre le sommet sur le plan des nouveaux instruments technologiques.

Il est scandaleux qu'après des années on propose la création d'un Conseil supérieur de l'Innovation, alors que tant le gouvernement fédéral que le gouvernement flamand découragent toute initiative en matière de puissance novatrice. Notre pays est en queue de peloton sur ce plan. Il est totalement dépendant du travail de sa population et de sa matière grise. Il est impardonnable que le gouvernement n'utilise pas le gigantesque ensemble de moyens dont il a hérité grâce aux efforts du gouvernement précédent pour promouvoir la recherche et le développement. Ces moyens ont même diminué. Nous le payerons cher.

Ces moyens ont même diminué dans les budgets des différentes autorités. Nous le payerons cher. Il est hypocrite de prêcher pour les innovations et les nouvelles technologies mais de ne pas agir.

Cette loi-programme ne répond nullement aux objectifs fixés. C'est un simulacre. J'ose dire, à propos des mesures proposées, que c'est le règne du mensonge et l'abdication de la majorité. Les propositions manquent de combativité et le gouvernement fait preuve d'un manque de vision politique. Il s'agit de réparations à des réparations de réparations. C'est comme coller une rustine après l'autre sur une chambre à air crevée. Combien de temps pourra-t-on encore rouler avec cette chambre à air ? La belle façade va s'écrouler. Les citoyens savent bien ce qu'est une bonne politique et ce qui n'est que du vulgaire marketing.

gedaald. Dat zullen we duur bekopen.

Deze middelen zijn zelfs gedaald in de budgetten van de verschillende overheden. Dit zullen we duur bekopen. Het is je reinste hypocrisie dat het beleid de innovaties, de nieuwe technologieën en het binden van de nieuwe instrumenten aan een perspectief voor de toekomst enkel belijdt met woorden, maar er niets aan doet.

Deze programmawet komt op geen enkel punt tegemoet aan de vooropgezette substantiële doelstellingen. Het is een schijnoperatie. Wij zijn opnieuw beland in een abnormaal land. Over de voorgestelde maatregelen durf ik zeggen dat de leugen regeert en de meerderheid abdiceert. Het is onbegrijpelijk dat de voorstellen geen 'fighting spirit' vertonen. De regering mist er niet enkel een kans mee, ze vertoont ook een totaal gebrek aan politieke visie. Het gaat om reparaties van reparaties van reparaties, zoals men op een leeglopende band het ene na het andere kleefpleistertje plakt. Maar hoever zal men nog kunnen fietsen met deze banden? De meet zal enkel met een aftands vehikel worden gehaald. De schone schijn zal elke dag duidelijker worden. De mensen weten goed wat echt beleid en wat pure en platte verkoopstechniek is.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – De commissie Financiën had het deze week over de diamantsector. Hoewel ik bijzonder weinig met de sector te maken heb, vind ik wel dat wetten in overleg met de sector moeten worden opgesteld.

De onderzoekscommissie naar de georganiseerde criminaliteit heeft, op vraag van de Hoge raad voor diamant, een controle op de in- en uitvoer van diamant aanbevolen. De regering wil gevolg geven aan die aanbeveling door in de programmawet twee artikels op te nemen over de controle op de diamantsector. De voorliggende tekst stemt echter niet overeen met de tekst waarover met de sector is onderhandeld. De tekst in de programmawet gaat veel verder en breidt de controle op de diamantsector uit over alle transacties die betrekking hebben op alle producten en nevenproducten van diamanten. Oorspronkelijk was het de bedoeling de controle te beperken tot de transnationale transacties. Ik begrijp dat de diamantsector zich bedrogen voelt. De uitbreiding van de controle heeft voor gevolg dat andere economische sectoren die te maken hebben met diamant, onder de strikte controle van de Koning zal vallen. Normaal moet ook het VBO hiervan op de hoogte worden gebracht.

Artikel 168 van de programmawet vraagt aan de Koning een regeling uit te werken voor het toezicht op de diamantsector. De Raad van State merkt terecht op dat het gaat om een veel te ruime delegatie van federale wetgevende bevoegdheid aan de Koning. In feite is dit een volmachtenwet die niet beantwoordt aan de bindende criteria opgenomen in de vaste rechtspraak van de Raad van State en het Arbitragehof. De toezichtregeling zal bijgevolg ongrondwettig zijn. Dat zal verregaande gevolgen hebben, vooral als misbruiken worden vastgesteld.

Gelet op het belang van de materie is het onverantwoord om op een dergelijke basis tewerk te gaan. Hiermee dreigt een belangrijk wapen in de strijd tegen de georganiseerde criminaliteit vooraf uit handen te worden gegeven.

Artikel 169 zou enkel betrekking hebben op transnationale transacties. Thans strekt het toepassingsgebied van de wet

Mme Erika Thijs (CD&V). – *La commission des Finances s'est penché cette semaine sur le secteur du diamant. Quoique je sois peu impliquée dans ce secteur, j'estime que des lois doivent être élaborée en concertation avec le secteur.*

La commission d'enquête sur la criminalité organisée, à la demande du Haut conseil pour le diamant, recommande un contrôle sur l'importation et l'exportation des diamants. Le gouvernement suit cette recommandation en insérant dans la loi-programme deux articles. Cependant ces articles ne concordent pas vraiment avec ce qui a été discuté avec le secteur. Ils vont au-delà et élargissent le contrôle à toutes les transactions portant sur le diamant et ses produits dérivés. Originellement, l'intention était de limiter le contrôle aux transactions internationales. Le secteur s'estime grugé. L'extension du contrôle a comme conséquence que d'autres secteurs économiques touchant au diamant tomberont sous le contrôle strict du Roi. Normalement, la FEB doit également en être informée.

Selon le Conseil d'État, l'article 168 délègue au Roi trop de compétences législatives pour la surveillance du secteur du diamant. En fait, il s'agit d'une loi de délégation de pouvoir qui ne répond pas aux critères définis dans la jurisprudence du Conseil d'État et de la Cour d'arbitrage. La réglementation de la surveillance sera dès lors inconstitutionnelle. Cela aura des conséquences surtout lorsque des abus seront constatés.

Il est injustifiable de travailler de cette façon dans une matière aussi importante. Une arme cruciale de la lutte contre la criminalité menace d'être ainsi perdue.

L'article 169 devrait se limiter aux transactions transnationales. Mais il étend le champ d'application à l'ensemble des transactions qui ont lieu en Belgique. À l'avenir, quiconque souhaitera acheter un bijou serti d'un diamant devra le déclarer. Jusqu'où peuvent donc s'exercer le contrôle et la menace sur le particulier de la part de l'État ? Pourtant dans le rapport sur la criminalité organisée il était expressément stipulé que le secteur du diamant n'était

zich uit over alle transacties die plaatsvinden op Belgisch grondgebied. Wie een juweel met een diamant wil kopen, zal dat voortaan kenbaar moeten maken. Hoever kan de controle en de dreiging van de overheid op de particulier gaan? In het verslag over de georganiseerde criminaliteit in België werd uitdrukkelijk gesteld dat de diamantsector in zijn geheel niet is aangetast door de georganiseerde misdaad, maar dat via toezicht op de in- en uitvoer van diamant moet worden vermeden dat de criminele fenomenen zich zouden veralgemenen. België heeft reeds een van de strengste controles op de diamantsector; in Dubai, Tel Aviv of andere grote centra is de controle niet zo streng. Het is dan ook belangrijk dat ons amendement op dit artikel wordt aangenomen.

Een ander punt is de intensifiëring van de administratieve vereenvoudiging. Naast het al op gang gebracht e-government in de sociale zekerheid voor ondernemingen zal de dienst Administratieve Vereenvoudiging binnen de maand een voorstel lanceren om de opstart van bedrijven te beperken tot de uitreiking van twee vergunningen, een federale en een gewestelijke. Ook zal de termijn drastisch worden ingekort. Het e-governmentproject, het uniek ondernemingsnummer en het eenheidsloket moeten tegen einde 2002 van start gaan. Hiervoor moet het handelsregister worden hervormd en moet de wetgeving op commerciële inplantingen worden aangepast. Ook moet rekening worden gehouden met de toegankelijkheid voor personen met een handicap. In een regeringsnota staat dat iedereen, zelfs de eerste minister, weet dat ook de administratieve vereenvoudiging in de realiteit helemaal niet loopt. Gisterenavond stootte ik op een artikel met de titel '365 dagen van het e-team: stoelendans bij Daems'. Een jaar na de lancering van het e-team, dat de Belgische informatiemaatschappij moest uittekenen, is zo goed als iedereen van dit team vervangen. De meeste kabinetten lopen pas leeg als de regering op vallen staat, niet zo het kabinet van Telecommunicatie waar de rotatie zo courant is dat de minister al aan zijn tweede ploeg toe is. Een kabinet dat zo draait, zal niet veel kunnen verwezenlijken. Je kan de mensen hun vertrek niet kwalijk nemen als ze in privé-bedrijven betere voorwaarden krijgen.

De plannen stapelen zich op, maar er wordt nauwelijks iets gerealiseerd. De regering zou dan ook beter een *mea culpa* slaan; paarsgroen zou dit misschien iets vaker moeten doen. Op korte termijn resultaten beloven, loont nooit. Het e-governmentproject vordert langzaam. De elf modelgemeenten voor de elektronische identiteitskaart verkeren in de onduidelijkheid omtrent de concrete implementatie. Heel wat gunningen voor diverse projecten moeten trouwens nog worden verleend. De deadline van einde 2002 is een illusie.

Op 1 januari 2003 zullen er dus geen elektronische identiteitskaarten zijn, maar ten hoogste een reeks halve maatregelen die op uitvoering wachten. We wijzen er nogmaals op dat de gemeenten als belangrijke tussenschakels tussen burger en overheid niet betrokken zijn bij het samenwerkingsakkoord rond *E-government*. Bovendien is bij de hervorming van de administratie niet gedacht vanuit een perspectief dat rekening houdt met de elektronische overheid en resoluut klantgericht is, maar werd er gewerkt vanuit de bestaande structuren. De premier pakt geregeld uit met groot nieuws. 'In ons land', zei hij, 'is de administratieve vereenvoudiging eindelijk op kruissnelheid.' Voor drie

pas dans sa totalité atteint mais que le contrôle des importations et des exportations devait éviter que le phénomène criminel ne se généralise. La Belgique possède déjà un des systèmes de contrôle les plus sévères. Dubai et Tel Aviv n'en ont pas un pareil. Il est donc primordial que notre amendement à cet article soit accepté.

Il y a aussi l'intensification de la simplification administrative. Après la mise en œuvre de l'e-government dans la sécurité sociale pour les entreprises, le service de la simplification administrative proposera, dans ce mois, de limiter les formalités de démarrage d'une entreprise à la délivrance de deux autorisations, fédérale et régionale. Les délais seront aussi dramatiquement réduits. Le projet d'e-government, le numéro d'enregistrement unique, le guichet unique, doivent commencer à être d'application vers la fin de 2002. Pour ce faire, le registre de commerce doit être réformé et la législation sur les implantations commerciales revue. Il devra aussi prendre en compte l'accessibilité par les personnes handicapées. Une note du gouvernement fait état que tout le monde, y compris le premier ministre, sait que la simplification administrative en réalité ne fonctionne pas totalement.

Hier soir, j'ai lu dans un article intitulé « Chaises musicales chez Daems » qu'un an après le lancement de l'e-team, qui devait dessiner la société belge de l'information, tout va tellement bien qu'il ne reste plus aucun membre de l'équipe d'origine. La plupart des cabinets se vident à l'approche de la chute du gouvernement. Ce n'est pas le cas du cabinet des télécommunications où la rotation est si courante que le ministre en est déjà à sa deuxième équipe. Avec une rotation pareille, on ne peut réaliser grand-chose. Vous ne pouvez prendre mal le départ de personnes qui obtiennent de meilleures conditions dans le secteur privé.

Les plans s'empilent, les réalisations sont rares. Le gouvernement devrait plutôt battre sa coulpe. L'arc-en-ciel devrait peut-être le faire un peu plus souvent encore. Promettre des résultats à court terme, ne profite jamais. Le projet d'e-government avance lentement. Les onze communes du projet pilote de carte d'identité électronique sont toujours dans le flou quant à la mise en œuvre concrète. D'ailleurs, bien des concessions doivent encore être attribuées pour divers projets. La date limite fixée à la fin de 2002 est une illusion.

Il n'y aura pas de cartes d'identité électroniques le 1er janvier 2003 mais au mieux une série de demi-mesures attendant d'être mises en œuvre. Nous dénonçons une fois de plus le fait que les communes, qui sont les intermédiaires les plus importants entre le citoyen et l'autorité, n'aient pas été impliquées dans l'accord de coopération sur l'e-government. En outre la réforme de l'administration n'est pas conçue pour tenir compte du gouvernement « électronique » ni du souci résolu du client, mais seulement des structures existantes.

Le premier ministre nous annonce régulièrement de grandes nouvelles : « Dans notre pays, la simplification administrative a désormais atteint sa vitesse de croisière. » Selon un rapport du conseil de l'Europe, nous serions le plus mauvais élève de la classe dans trois domaines. Nous avons relu ce rapport, ce qui est toujours intéressant avec ce gouvernement. Cette fois, nous sommes classés au 15ème rang et, sur certains plans, nous n'obtenons même pas la moitié des points. Après trois

domeinen zouden we volgens een rapport van de Europese Commissie de beste leerling van de klas zijn. We hebben dat rapport er eens op nagelezen en dat is met deze regering altijd de moeite waard. Eén keer komen we op de vijftiende plaats en op een bepaald vlak halen we niet eens de helft van de punten. Na drie jaar regering-Verhofstadt is de paarsgroene modelstaat België dus helemaal niet op kruissnelheid.

Ook de hervorming van de handelsregisters is niet rond. De regering sprak van een automatische toekenning van vergunningen bij een niet tijdig afleveren ervan, maar daarover hebben we helemaal niets meer gehoord en de programmawet zwijgt in alle talen.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Dit debat is voor onze collega's misschien een beetje bevreemdend, maar dat gevoel hebben wij ook. Keer op keer worden we in de Senaat geconfronteerd met programmawetten die vanuit strikt begrotingsrechtelijke oogpunt eigenlijk een bijvoegsel zijn van een begroting of begrotingswijziging. Eén ding is zeker: door de bevoegdheidsverdeling tussen Kamer en Senaat krijgen wij nooit zicht op de begroting, de begrotingswijziging of de resultaten van een begrotingscontrole zoals er gisteren één op twee uur – dat is bijzonder snel – werd afgehandeld. Wij krijgen alleen het ontwerp van programmawet.

De programmawet van vandaag is het resultaat van de begrotingscontrole van februari-maart. Mijn vraag aan de regering is dan ook concreet of de begrotingscontrole van gisteravond ook zal resulteren in een ontwerp van programmawet. Dat is nogal belangrijk, want dan hebben we misschien al in oktober een nieuwe programmawet te behandelen en dan waarschijnlijk in december weer één voor de begroting van volgend jaar.

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – Het antwoord is nee.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Kunnen we dan veronderstellen dat de maatregelen die nog niet zijn goedgekeurd door de gehele wetgevende macht, toch al werden meegerekend in de begrotingscontrole van gisteravond?

De heer Frank Vandenbroucke, minister van Sociale Zaken en Pensioenen. – De begrotingscontrole gaat vanzelfsprekend uit van maatregelen die voor een stuk nog moeten worden uitgevoerd en vaak zijn maatregelen dan ook nog in het stadium van besluitvorming.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Dit getuigt van weinig respect voor het Parlement. Dit was een relevante vraag en de minister heeft wel geantwoord, maar zijn lichaamstaal maakte duidelijk dat antwoorden hem eigenlijk te veel was. Dat is niet gepast in een parlementair debat.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Dan is mijn conclusie kort. Wat de bevolking vanmorgen via de radio kon vernemen, is eigenlijk voorbarig. De wetteksten die de basis zijn van het positief begrotingsresultaat dat voor dit jaar wordt geschat, zijn immers nog niet gestemd.

De conclusie van de begrotingscontrole was: begroting naar evenwicht of klein overschot. De Hoge Raad voor de Financiën kwam echter naar buiten met een voorstel voor de gezondheid van onze financiën, maar vooral om de effecten

ans de gouvernement Verhofstadt, l'État-modèle arc-en-ciel n'a donc pas du tout atteint sa vitesse de croisière.

Même la réforme du registre de commerce n'est pas achevée. Le gouvernement parlait d'une délivrance automatique des autorisations, sans spécifier de date pour la mise en œuvre. Nous n'en entendons plus parler et la loi-programme reste muette sur le sujet dans les deux langues.

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Ce débat peut paraître quelque peu étrange à nos collègues, et nous partageons ce sentiment.*

Coup sur coup, nous avons été confrontés au Sénat avec des lois-programmes qui, d'un strict point de vue du droit budgétaire doivent être considérées comme des compléments au budget ou aux ajustements budgétaires. Une chose est sûre : du fait du partage des compétences entre les deux Chambres, nous n'avons jamais au Sénat un regard sur le budget, les ajustements budgétaires ou les résultats d'un contrôle budgétaire. Nous ne disposons donc que de la loi-programme.

Cette loi découle du contrôle budgétaire de février-mars. Je demande au gouvernement dès lors si le contrôle budgétaire d'hier soir donnera lieu lui aussi à un projet de loi-programme. C'est assez important car nous devons peut-être dès octobre discuter d'une nouvelle loi-programme et nous recommencerons ensuite vraisemblablement en décembre pour le budget de l'an prochain.

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – *La réponse est non.*

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Pouvons-nous donc supposer que les mesures qui n'ont pas encore été approuvées par l'ensemble du pouvoir législatif ont néanmoins déjà été incluses dans le contrôle budgétaire d'hier soir ?*

M. Frank Vandenbroucke, ministre des Affaires sociales et des Pensions. – *Le contrôle budgétaire porte évidemment sur des mesures qui, pour une part, doivent encore être exécutées, ce sont souvent des mesures pour lesquelles des décisions doivent encore être prises.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Cela témoigne de peu de respect pour le Parlement. La question était pertinente et le ministre a certes répondu mais son attitude corporelle montrait clairement que répondre lui semblait superflu. C'est inconvenant dans un débat parlementaire.*

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Je conclus brièvement. Ce que la population a pu apprendre par la radio ce matin est une information prématurée. En effet, les textes de loi, qui sont la base sur laquelle un résultat budgétaire positif est estimé pour cette année, ne sont pas encore votés.*

Selon le contrôle budgétaire, le budget est en équilibre ou en léger surplus. Le Conseil supérieur des Finances a pourtant sorti une proposition sur la nécessité de compenser les effets du vieillissement de la population sur les finances. Selon lui,

van de vergrijzing van de bevolking op te vangen. Het begrotingsoverschot zou moeten evolueren naar anderhalf procent van het BBP. Ik denk dat dit nu al in deze maatregel vervat is. Worden er ook al voorbereidingen genomen voor andere grote, budgettaire lasten, bijvoorbeeld in verband met de NMBS-schuld. Zijn deze lasten opgenomen in de positieve cijfers die vanochtend op de radio werden aangehaald?

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Vanmorgen heb ik in mijn eerste uiteenzetting over de buitenlandse politiek al gewezen op persberichten die melden dat we binnenkort weer voor omstandigheden staan waar niet alleen oorlog en vrede op het spel staan, maar accessoir ook het al deerlijk gehavende aanzien van ons land. Men wees op de impasse bij de meerderheid om het buitenlands beleid aangepast vorm te geven met de vaststelling dat het buitenlands beleid geen knusse zandbak mag zijn waarin de dames en heren gekozenen hun allerindividueelste emoties kunnen uitleven.

Daarenboven las ik op de voorpagina van een Franstalige krant 'Louis Michel dénonce le gauchisme d'Ecolo'. De minister van Buitenlandse Zaken doet een paginalange uitval naar het gauchisme van Ecolo. Hij maakt een reeks vaststellingen die wijzen op een totaal gebrek aan politiek inzicht en een gebrek aan politieke moed. Er wordt voortdurend voor de tribune gespeeld en niet in functie van de problemen. Dat geeft me meer motieven om te wijzen op de ernst van de algemene financiële wereldtoestand waarmee ons land wordt geconfronteerd. Gisteren verwees ik naar Saint-Simon die de gebruiken aan het hof van Lodewijk XIV beschreef en hoe irrealistisch dat alles was. Als ik de pers vandaag ter hand neem, heb ik de indruk dat in dit land dezelfde sfeer heerst als bij de Duitse keizer Willem II na de aanslag in Sarajevo. Hij beschouwde die als een louter plaatselijk incident en ging zeilen op de Oostzee.

Op de voorpagina van *Le Monde* staat 'Pourquoi le capitalisme est malade.' Er worden drie pagina's gewijd aan de financiële crisis waarin de Westerse wereld is terechtgekomen.

In *Le Monde* worden allerlei voorstellen besproken, waarvan er enkele voorkomen in de wet op de Nationale Bank, die ook de CD&V-fractie gisteren hier mee heeft goedgekeurd.

Er zijn inderdaad maatregelen nodig omdat het financieel verkeer totaal is aangetast door de zeepbeconomie. Zeepbepolitici kennen we al heel lang. Ze vormen een bekend verschijnsel: hoe kleiner het gewicht hoe hoger ze stijgen. Zeepbepolitici maken daarom doorgaans een briljante carrière. Zeepbepolitici laten zich leiden door het meesterwerk van Machiavelli, die poneerde dat in de politiek niet de inhoud van de opvatting, maar de schijn de essentie is. Hij somt al de wetten op die een politicus moet naleven om de schijn op te houden en om zijn persoonlijke doelstellingen te realiseren.

Anders staat het met de zeepbeconomie, waarvan we de resultaten meer en meer beginnen te zien. Collega Van den Brande heeft daarnet nog aangetoond hoe ver schijn en werkelijkheid hier uit elkaar liggen. De schijn en het irreële van dit debat bestaat erin dat we doen alsof de internationale financiële crisis die zich in de wereld voltrekt, niet bestaat. We houden ons er niet mee bezig. We doen alsof we niet weten dat belangrijke aandelen op de beurs met 90, zelfs 95

l'excédent budgétaire devrait évoluer vers 1,5% du PIB. Je pense que c'est déjà pris en compte. Il faudrait aussi se préparer à d'autres charges budgétaires d'importance, par exemple celles qui concernent la dette de la SNCB. Ces charges ont-elles déjà été prises en considération pour le calcul des chiffres positifs annoncés ce matin à la radio ?

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – Dans mon premier exposé de ce matin sur la politique étrangère, j'ai déjà fait référence aux articles de presse qui annoncent que nous serons bientôt à nouveau face à des circonstances où, non seulement la guerre ou la paix seront en jeu, mais aussi, accessoirement, la réputation déjà pitoyablement délabrée de notre pays. Nous dénonçons l'impasse dans laquelle se trouve la majorité quand il s'agit de donner une forme correcte à la politique extérieure. La politique extérieure n'est pas un bac à sable douillet où des femmes et des hommes élus peuvent épancher leurs émotions les plus individuelles.

Sur ce, je lis en première page d'un journal francophone : « Louis Michel dénonce le gauchisme d'Ecolo ». Le ministre des Affaires étrangères se livre à une attaque contre Ecolo sur toute une page. Il y fait une série de constats et dénonce un manque total d'intelligence et de courage politiques. On se démène continuellement pour la galerie et non pour résoudre des problèmes. Cela me donne encore plus de raisons pour attirer l'attention sur la gravité de la situation financière générale du monde auquel notre pays est confronté. Hier je me référais à Saint-Simon qui décrivait les usages, combien irréels, de la cour de Louis XIV. À la lecture de la presse de ce jour, j'ai l'impression que notre pays baigne dans la même atmosphère que celle qui régnait auprès de l'empereur d'Allemagne Guillaume II après l'attentat de Sarajevo. Celui-ci considéra cet attentat comme un simple incident local et s'en alla faire de la voile en mer Baltique.

À la une du *Monde*, on lit « Pourquoi le capitalisme est malade ». Trois pages sont consacrées dans ce journal à la crise financière qui affecte le monde occidental.

Différentes propositions de réformes y sont discutées dont quelques-unes sont incluses dans la loi sur la banque nationale à laquelle le CD&V a donné son approbation hier.

Des mesures doivent en réalité être prises parce que les circuits financiers sont touchés par l'économie de la bulle de savon. Les politiciens en bulles de savons nous les connaissons déjà depuis longtemps. Le phénomène est connu : plus on est léger, plus on s'élève. C'est pourquoi les politiciens en bulles de savon font de brillantes carrières. Ils se laissent guider par le chef-d'œuvre de Machiavel qui pose qu'en politique le contenu d'une idée n'est rien, seule compte l'apparence. Ce chef-d'œuvre réunit toutes les lois auxquelles doit se soumettre un politicien pour conserver l'apparence et pour atteindre ses objectifs personnels.

Il en est autrement avec l'économie de bulles de savon, dont les résultats sont de mieux en mieux perceptibles. Notre collègue Van den Brande a précisé à ce sujet montré combien sont éloignées apparence et réalité. Dans ce débat-ci, l'irréel et l'apparence résident en ce que nous faisons comme si la crise financière mondiale n'existait pas. Nous ne nous en soucions pas. Nous faisons comme si nous n'étions pas au courant que des actions de sociétés importantes ont

procent zijn gedaald, dat bankaandelen op een jaar tijd de helft van hun waarde hebben verloren, dat de koppeling van het bank- en verzekeringssysteem op internationaal vlak onvoorstelbare risico's meebrengt. In de banksector is de situatie te vergelijken met die van de jaren dertig, toen bankactiviteiten ook werden samengevoegd met economische, een combinatie die de diepe crisis van de jaren dertig heeft veroorzaakt.

De regering had dit alles beter laten bediscussiëren in plaats van tegen een overdreven snelheid een programmawet erdoor te jagen onder het mom dat ze zeer dringend is, terwijl ze in feite al achterhaald is. De minister gaf zelf in antwoord op een pertinente vraag van collega De Schamphelaere toe dat er weer nieuwe maatregelen nodig zijn. Waardoor we inderdaad weer een wet krijgen die collega Van den Brande terecht karakteriseerde als een reparatiewet op een reparatiewet op een reparatiewet. Ondertussen wordt de reële financiële crisis niet onder ogen genomen en mag niemand daarover spreken.

Ik vraag mij af wat de bestuurskracht van een regering is waarvan de meerderheidspartijen verklaringen afleggen zoals ik daarnet in de verf heb gezet.

Daarenboven doen zich allerlei nieuwe fenomenen voor. Vandaag stond in de *Financieel Economische Tijd* een artikel met de titel 'Hoge geldgroei in de eurozone is een mysterie. ECB weet niet waar het geld naartoe is.' Dat is toch ongelooflijk. 'De hoge groei van de geldhoeveelheid in de eurozone is een mysterie. De statistieken suggereren dat de bedrijven als gevolg van de lage rente veel geld ontleen, maar tegelijk klagen veel ondernemingen dat het moeilijker wordt om kredieten te krijgen. Bovendien heeft de Europese Centrale Bank geen idee waar het ontleende geld naar toe is.' Dat schrijft de *FET*. De geldhoeveelheid, M3, van de eurozone steeg tussen mei 2001 en maart-mei 2002 met 7,5%. Dat is zeer veel, want de referentiewaarde voor de Europese Centrale Bank is maximaal 4,5%. De Bank zegt dat de hoge geldgroei gedeeltelijk het gevolg is van de voorkeur voor liquide beleggingen sedert de aanslagen van september en de forse daling van de beurs, waardoor cash en kortlopende deposito's in de cijfers van de geldhoeveelheid terechtkomen, in tegenstelling tot obligaties en aandelen. De ECB stelt echter dat er steeds grotere bezorgdheid heerst over de hoge geldgroei. De ECB waarschuwde er vorige week voor dat dankzij de renteverlagingen van vorig jaar ruim voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn en dat dit een bedreiging vormt voor de prijsstabiliteit.

Wat is er met al dat geld gebeurd? Dat is onduidelijk. In het artikel wordt professor Manfred Neumann van het Instituut voor Internationale Economie in Bonn geciteerd. Hij zegt: 'Dit is een raadsel'. Professor Neumann vreest dat de hoge geldgroei de inflatie zal doen stijgen. Als echter blijkt dat dit geld niet is geïnvesteerd, maar verspild, zal het omgekeerde gebeuren. Dan is er deflatie. Dan is het mysterie van het verdwenen geld een bewijs van deflatie. Misschien zijn we wel in de casinosamenleving terecht gekomen! Als dit geld gebruikt wordt om onproductieve arbeidskrachten te betalen of is weggeveegd door de dalende aandelenkoersen, zal dit tot meer faillissementen en verdere deflatie leiden.

Als de liberalen horen dat het geld verdwenen is, dan zouden zij hiervoor toch aandacht moeten opbrengen.

perdu en bourse 90, voire 95% de leur valeur, que les actions de banques en ont perdu en un an la moitié, que la fusion au plan international de l'assurance et de la banque comporte des risques inimaginables. Dans le secteur bancaire, la situation est comparable à celle des années trente. En ce temps-là aussi, les activités des banques étaient mélangées aux autres activités économiques, une combinaison qui fut responsable de la crise profonde des années trente.

Le gouvernement aurait bien mieux fait d'ouvrir une discussion à ce sujet plutôt que de hâter le vote d'une loi-programme sous le prétexte qu'il était pressé, alors qu'en fait tout dans cette loi est déjà périmé.

Le ministre a même dit en réponse à une question pertinente de notre collègue De Schamphelaere que de nouvelles mesures sont de nouveau nécessaires.

C'est pourtant nous recevons une de ces lois que notre collègue Van den Brande qualifia de loi pour réparer une loi qui réparait une loi qui réparait une loi, etc. Entre-temps, la crise financière réelle n'est pas regardée en face et personne n'a l'autorisation en parler.

Je m'interroge sur capacité à gouverner d'un cabinet dont la majorité fait des déclarations comme celle que je viens de décrire.

Par dessus le marché, d'autres phénomènes surviennent. Aujourd'hui, dans le Financieel Economische Tijd, paraît un article intitulé « La croissance élevée de la masse monétaire en euro un mystère ». C'est incroyable. « La croissance élevée de la masse monétaire dans la zone euro reste un mystère. Les statistiques suggèrent que les entreprises empruntent en raison de la faiblesse des taux d'intérêts, mais en même temps de nombreuses entreprises se plaignent qu'il est difficile d'obtenir du crédit. En outre, la banque centrale européenne n'a aucune idée où va l'argent emprunté. » La masse monétaire, M3, de la zone euro a crû entre mai 2001 et mars-mai 2002 de 7,5%. C'est beaucoup par rapport à la valeur de référence retenue par la Banque centrale : 4,5%. La Banque estime que cette croissance monétaire temporaire est la conséquence de la préférence pour des placements en liquidités due à l'attentat de septembre et à la chute sévère des cours boursiers. En effet, les dépôts de caisse et ceux à court terme sont compris dans les chiffres de la masse monétaire à la différence des obligations et des actions. Toutefois, la BCE estime que cette croissance monétaire entraîne d'autres soucis plus importants. Elle a mis en garde, il y a quelques semaines, sur le risque qui pèse sur la stabilité des prix du fait que la baisse des taux d'intérêt de l'an passé a rendu disponible une grande quantité de liquidités.

Que se passe-t-il avec tout cet argent ? Ce n'est pas clair. Selon le professeur Manfred Neumann de l'Institut pour l'économie internationale de Bonn. cité dans l'article, c'est une énigme. Il craint d'ailleurs que cette forte croissance monétaire n'engendre de l'inflation. Cependant, comme cette argent semble être dilapidé et non investi, il se passera peut-être le contraire, une déflation. Le mystère de l'argent disparu serait une preuve de la déflation. Peut-être est-ce le retour de la société de casino. Si cette argent est utilisé pour payer de la force de travail à des tâches improductives ou est balayé par la chute des cours des actions, cela mènera à des faillites et à la déflation.

In plaats van te discussiëren over een achterhaalde programmawet, die het alleen heeft over kleine technische punten, zou de regering beter een algemeen economisch en financieel beleid voorstellen. De artificiële vermenging van liberalen, socialisten en groenen verhindert natuurlijk een brede visie op en een algemene aanpak van de sociaal-economische problemen. De regeringspartners vinden elkaar alleen in het kleinste gemeen veelvoud en dat zijn natuurlijk de kleine afgebakende problemen. Een beetje technocratisch knutselen, dat altijd sterk tijdsgebonden blijft. Zodra de politieke en financiële toestand wijzigt, is dan een nieuwe programmawet nodig.

In de huidige situatie, waarin ons land en de Westerse wereld geconfronteerd worden met een financiële crisis en oorlogsdreiging, is de bespreking van dit ontwerp van programmawet totaal onaangepast.

– De algemene bespreking is gesloten.

Algemene bespreking van het onderdeel Sociale Aangelegenheden

De voorzitter. – Mevrouw Van Riet, corapporteur, verwijst naar haar schriftelijk verslag.

De heer Jacques D'Hooghe (CD&V). – Vele toespraken beginnen met de woorden 'naar jaarlijkse goede gewoonte'. Helaas kunnen we die hoopgevende inleiding niet hanteren voor voorliggend wetsontwerp en evenmin voor het vertoon van de afgelopen dagen in deze instelling. Het is een schaamteloos gebeuren. Jaar na jaar zien we dat de regering Verhofstadt haar grenzen verlegt. Via de techniek van een programmawet, alias vuilnisbakwet, probeert ze haar gezicht te redden. Dit jaar volstond het zelfs niet meer om ons op het einde van het parlementair jaar een programmawet door de strot te duwen. Er moesten ook een hele reeks wetten met een zeer algemene draagwijdte en zelfs met een ethisch en maatschappelijk waardenkarakter snel door het Parlement worden gehaald. Enkele collega's heb ik op een schaamteloze manier waterdrager zien spelen van de bewindsploeg. De werkmethode wordt hoe dan ook, en naar mijn oordeel op vrij korte termijn, door de bevolking afgestraft. Er zullen morgen inderdaad geen ronkende verklaringen te lezen zijn in de dagen weekbladen over het vertoon in Kamer en Senaat, maar de apathie bij de bevolking voor het politieke gebeuren wordt wel gevoed door de berichten die toch doorsijpelen. Zoals een collega in de Kamer zei: 'Guy Verhofstadt is een meester-goochelaar, omdat hij er op korte termijn in slaagt illusies te scheppen. Het blijft echter een goochelaar en geen klassevakman, want het blijft een illusie'. De term 'actieve welvaartstaat' blijft in die context een begrip zonder inhoud.

In haar regeerakkoord van juli 1999 heeft de regering er zich toe verbonden een actief opleidings- en werkgelegenheidsbeleid te voeren dat gericht is op een verhoging van de werkgelegenheidsgraad.

Premier Verhofstadt ondertekende zonder verpinken de doelstellingen die door de Europese Top van Lissabon werden vastgesteld. In 2010 zou België de werkgelegenheidsgraad van 70% halen. Uit alle verslagen en studies blijkt echter dat dit een onhaalbare kaart is geworden. Zelfs deze regering kan dit niet langer negeren. In het jaarlijkse actierapport voor de werkgelegenheid dat deze bewindsploeg bij de Europese

Les libéraux, entendant que l'argent a disparu, devraient avoir leur attention attirée.

Plutôt qu'une loi-programme déjà dépassée, qui ne traite que de petites questions techniques, le gouvernement devrait proposer une politique économique et financière générale. L'association artificielle des libéraux, des socialistes et des verts inhibe le développement d'un projet large d'approche générale des problèmes socio-économiques, au profit de la recherche du plus petit commun dénominateur. Avec un peu de bricolage technocratique, ce ne sont jamais que des problèmes très limités qui sont ainsi temporairement résolus. Sitôt que la situation politique et financière change, il devient alors nécessaire de proposer une nouvelle loi-programme.

Devant la gravité de la crise financière occidentale et du risque de guerre, la discussion de cette loi-programme est totalement inadéquate.

– La discussion générale est close.

Discussion générale du volet Affaires sociales

M. le président. – Madame Van Riet, corapporteuse, se réfère à son rapport écrit.

M. Jacques D'Hooghe (CD&V). – *De nombreux discours commencent par « Selon la bonne habitude prise chaque année ». Hélas, nous ne pouvons recourir à une telle introduction pleine d'espoir devant le projet de loi qui nous est soumis et encore moins devant ce qui s'est déroulé de manière éhontée ces jours-ci dans cette assemblée. Année après année, nous constatons que le gouvernement de M. Verhofstadt déplace les limites. Il essaie de sauver la face en recourant à la technique des lois-programmes, à la technique des lois poubelles. Cette année, il ne se satisfait même plus de forcer le vote d'une loi programme en fin de session parlementaire, il y ajouta le vote dans l'urgence d'une série de lois de portée générale et même touchant aux valeurs éthiques et sociales. J'ai vu quelques-uns de nos collègues jouer de manière éhontée les porteurs d'eau pour l'équipe gouvernementale.*

Quoiqu'il en soit, cette méthode de travail sera censurée par la population et je pense que ce sera à très court terme. Demain, il n'y aura aucune déclaration ronflante dans la presse sur le spectacle qui s'est déroulé au Sénat et à la Chambre, mais le désintérêt de la population pour la politique sera néanmoins nourri par ce qui en filtrera malgré tout. Comme le disait un de nos collègues de la Chambre : « Verhofstadt est un maître illusionniste qui réussit à faire naître des illusions à court terme. En réalité, il n'est qu'un illusionniste et non un maître car tout n'est qu'illusion. » Le terme « d'État social actif » reste dans ce contexte un concept sans contenu.

Dans l'accord de gouvernement de juillet 1999, le gouvernement s'est engagé à mener une politique active en matière de formation et d'emploi, ayant pour objectif une augmentation du taux d'emploi.

Le premier ministre a signé sans sourciller les objectifs arrêtés lors du sommet européen de Lisbonne. En 2010, le taux d'emploi devrait atteindre 70% en Belgique. Toutes les études réalisées montrent qu'il sera impossible d'atteindre ce chiffre et même le gouvernement ne peut le nier plus

Commissie moet neerleggen, staat dit zelfs expliciet te lezen. De term 'actieve welvaartstaat' is een leeg begrip geworden omdat men geen effectieve maatregelen heeft genomen.

Wie alleen illusies wil scheppen, ligt hier waarschijnlijk niet wakker van. We moeten alleen vaststellen dat we inzake werkgelegenheid niet dezelfde groeicijfers realiseren als de ons omringende landen. We kunnen niet anders dan vaststellen dat de binnenlandse werkgelegenheid, voor het eerst sinds 1996, met 0,1% daalt. Ook de werkloosheid neemt ten opzichte van het afgelopen jaar met meer dan 20.000 personen toe. De regering Verhofstadt moet onomwonden toegeven dat naast het aantal oudere werklozen ook de werkloosheid bij de actieve bevolking in 2002 stijgt, en wel met meer dan 3%.

Berekeningen hebben uitgewezen dat er in België 800.000 jobs moeten bijkomen om de doelstellingen van Lissabon te bereiken. Het Federaal Planbureau becijferde vorige maand het herstel van onze Belgische economie. Tot 2007 zouden er 180.000 jobs bijkomen. Dat betekent echter nog taltijd een tekort van meer dan 600.000 banen. De regering slaagt er niet in om de werkloosheid in te dijken.

De Hoge Raad voor de Werkgelegenheid legt dan weer een ander pijnlijk punt bloot. Tussen 2000 en 2001 heeft de stijging van de werkgelegenheid niet geleid tot een daling van het aantal werklozen omdat de beroepsbevolking sterk gestegen is en dat is ten dele toe te schrijven aan de regularisatie van tienduizenden personen die illegaal in ons land verbleven. Ook deze mensen werden niet geholpen bij het vinden van een job. De Kamer keurde onlangs nog een wetsvoorstel goed van de heer Letermé en mevrouw D'Hondt dat hiervoor een oplossing gaf. Na het wetsvoorstel gedurende twee jaar genegeerd te hebben, kwamen uitgerekend de liberalen ons vertellen dat de tewerkstelling in PWA's van personen die zich in de procedure van regularisatie bevinden, eigenlijk maar voor een zeer beperkt aantal mensen mogelijk was. Deze maatregel werd in de Senaatscommissie dan ook met een kunstgreep naar de prullenmand verwezen.

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD). – Ik wens daarop te reageren. Ik heb de minister van Binnenlandse Zaken gisteren gevraagd over hoeveel mensen het nog gaat. Er zouden nog 1.231 dossiers in behandeling zijn, waarvan er ongeveer 900 door het gerecht worden onderzocht. Daarvan zullen er binnenkort 200 afgehandeld zijn.

Wij hebben gezegd dat er voor die mensen misschien een mogelijkheid moet worden gecreëerd, evenwel niet via de PWA's. Om tot de PWA's toegelaten te worden, moet men, wanneer men ouder is dan 45 jaar, gedurende zes maanden uitkeringsgerechtigde werkloze zijn. Iemand die jonger is dan 45 jaar, moet gedurende ten minste twee jaar uitkeringsgerechtigd werkloos zijn. Dat is niet de wagon waaraan men de eventuele uitkering voor de nog te regulariseren vreemdelingen moet vasthaken. Wij willen geen discriminatie. Trouwens, een bedrag van 7.000 frank per maand kan deze mensen ook geen menswaardig bestaan verzekeren.

De heer Jacques D'Hooghe (CD&V). – Het gaat om dossiers die al twee jaar aanslepen. Het inwinnen van het advies van de Nationale Arbeidsraad veroorzaakt een vertraging van 3 à 4 maanden.

longtemps. La notion d'État social actif a perdu son sens parce qu'on n'a pas pris de mesures effectives.

En matière d'emploi, nous n'atteignons pas les chiffres des pays voisins. Nous ne pouvons que constater que le taux d'emploi dans notre pays connaît, pour la première fois depuis 1996, une diminution qui est de 0,1%. L'année dernière, le nombre de chômeurs a augmenté de 20.000 unités. Le gouvernement doit admettre sans détours qu'outre le problème des chômeurs âgés, en 2002, le chômage connaît également une augmentation de 3% parmi la population active.

Pour atteindre les objectifs de Lisbonne, il faudrait 800.000 emplois supplémentaires en Belgique. Selon les calculs du Bureau fédéral du plan, seulement 180.000 emplois pourraient être créés d'ici 2007. Il en manquerait donc encore plus de 600.000. Le gouvernement n'arrive pas à endiguer le chômage.

Le Conseil supérieur de l'emploi a mis en évidence qu'entre 2000 et 2001, l'accroissement de l'emploi n'a pas entraîné une diminution du nombre de chômeurs parce que la population active a augmenté, notamment à la suite de la régularisation de dizaines de milliers d'illégaux qui séjournent dans notre pays. Ceux-ci ne sont aucunement aidés dans la recherche d'un emploi. Récemment, la Chambre a adopté une proposition de loi qui offrait une solution à ce problème. Après avoir ignoré cette proposition pendant deux ans, les libéraux ont déclaré que seul un nombre restreint de personnes en voie de régularisation peuvent être mises au travail par les ALE. La commission du Sénat a expédié cette mesure dans la corbeille à papiers.

Mme Jeannine Leduc (VLD). – Selon le ministre de l'Intérieur que j'ai interrogé hier sur cette question, 1.231 dossiers seraient encore en cours de traitement, parmi lesquels environ 900 sont examinés par la Justice. D'ici peu, 200 dossiers seront finalisés.

Nous avons déclaré qu'il faudrait créer une possibilité d'emploi pour ces personnes, éventuellement en dehors des ALE. En effet, les conditions d'admission aux ALE ne sont pas adaptées à la situation des étrangers dont la situation doit encore être régularisée. Nous ne voulons pas de discrimination. D'ailleurs, un montant de 7.000 francs par mois ne pourra assurer une existence décente aux intéressés.

M. Jacques D'Hooghe (CD&V). – Il s'agit de dossiers qui traînent depuis deux ans déjà. La demande d'avis adressée au Conseil national du travail provoque un ralentissement de trois à quatre mois.

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD). – Men mag niet vergeten dat het gaat om mensen die al minstens vijf jaar in ons land zijn en die er in die tijd in zijn geslaagd op de ene of de andere manier te overleven. Bovendien gaat het niet om echte asielzoekers maar om economische vluchtelingen. Daarmee beweer ik niet dat economische vluchtelingen geen recht hebben op een behoorlijk inkomen, maar CD&V mag niet de indruk wekken het probleem, dat ze jarenlang heeft genegeerd, met 7.000 frank per maand te kunnen oplossen.

De heer Jacques D'Hooghe (CD&V). – U hebt het goed gezegd: ze zijn er inderdaad in geslaagd op de ene of de andere manier te overleven.

Een ander strijdpunt van de paargroene regering was het opruimen van de werkloosheidsvallen. Er zouden maatregelen worden uitgewerkt om deze doelstelling te bereiken. Hoeveel personen hebben inmiddels een betrekking aangenomen ten gevolge van de toepassing van de lageloonmaatregel? In 2010 zullen in België geen 7 van de 10 personen in de actieve leeftijd aan het werk zijn. De actieve welvaartsstaat van de regering Verhofstadt sputtert. De maatregelen om de participatie van oudere werknemers te bevorderen, werpt geen vruchten af. CD&V zal op haar sociaal-economisch congres van september een reeks voorstellen formuleren om een oplossing te bieden aan de geschetste problemen. Er wordt een waaier van alternatieven uitgewerkt om de tewerkstellingsgraad te doen toenemen en om de sociale zekerheid verder te moderniseren. Ook op dat vlak heeft de bewindsploeg immers drie jaar verloren.

Ook wat de banenplannen betreft, kan de libertaire regering geen goed palmares voorleggen. Van enige vereenvoudiging is er geen sprake, zelfs niet van een vooruitzicht van vereenvoudiging. Tal van keren heeft eerste minister Verhofstadt zijn plannen inzake vereenvoudiging van de banenplannen aangekondigd. Die beslissingen werden telkens door minister Onkelinx bevestigd. De toestand blijft evenwel ongewijzigd. De plannen worden niet gerealiseerd en in overeenstemming met de huisstijl van paarsgroen wordt de oorzaak van het falen bij anderen gelegd: men wacht op simulaties vanwege de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid of op het signaal van de sociale partners. Bij de aanvang van het laatste jaar van de regeerperiode moet de regering nog beginnen met de realisatie van het programmapunt inzake vereenvoudiging van de banenplannen. Van een krachtig werkgelegenheidsbeleid is er nog niets in huis gekomen. Wat heeft deze programmawet met het realiseren van het programma te maken?

Mevrouw Thijs zal straks het standpunt van CD&V naar voren brengen over de beroepsinlevingsovereenkomsten.

In Vlaanderen werd vorige maand ten opzichte van juni 2001 een werkloosheidsstijging van 15,6% opgetekend bij de volledig uitkeringsgerechtigde werklozen. Voor België bedraagt de stijging 5,7%. In het totaal zijn er in ons land 455.000 niet werkende werkzoekenden.

Dat de jeugdwerkloosheid sterker toeneemt dan de algemene werkloosheid, bewijst eens te meer dat het tewerkstellingsbeleid van de regering Verhofstadt een miskleun is: 18,5% van de uitkeringsgerechtigde werklozen is jonger dan 25 jaar. Dit cijfer is op zijn zachtst gezegd verontrustend. In Vlaanderen bedraagt de stijging zelfs

Mme Jeannine Leduc (VLD). – *N'oublions pas qu'il s'agit de personnes qui se trouvent dans notre pays depuis au moins cinq ans et qui ont réussi à subsister d'une manière ou d'une autre. Il ne s'agit pas de vrais demandeurs d'asile mais de réfugiés pour raisons économiques. Je ne prétends pas qu'ils n'aient pas droit à un revenu décent mais le CD&V ne doit pas donner l'impression de pouvoir résoudre ce problème, qu'il a nié pendant des années, avec la somme de 7.000 francs pas mois.*

M. Jacques D'Hooghe (CD&V). – *Vous l'avez souligné, ils ont réussi à subsister d'une manière ou d'une autre.*

Un autre point controversé est celui de la suppression des pièges à l'emploi. Combien de personnes ont-elles déjà accepté un emploi à la suite de l'application des « mesures bas-salaires » ? En 2010, sur 10 personnes actives, moins de 7 travailleront. Les mesures encourageant la participation des travailleurs âgés restent sans effet. À l'occasion de son congrès socio-économique de septembre, le CD&V formulera une série de propositions pour résoudre les problèmes évoqués, particulièrement en ce qui concerne le taux de l'emploi et la modernisation de la sécurité sociale.

Le palmarès du gouvernement n'est guère meilleur en ce qui concerne les plans d'embauche pour lesquels les simplifications promises se font toujours attendre. Ces plans ne sont pas réalisés et le gouvernement en rejette la responsabilité sur les autres. Il prétend attendre les simulations de l'ONSS ou le signal des partenaires sociaux. Alors que le gouvernement entame sa quatrième année de la législature, nous attendons toujours une politique énergique en matière d'emploi.

Mme Thijs exposera tout à l'heure le point de vue du CD&V concernant les conventions d'immersion professionnelle.

En Flandre, on a relevé le mois dernier une hausse du chômage de 15,6% par rapport à juin 2001 pour ce qui concerne les chômeurs complets indemnisés. Pour la Belgique, cette augmentation est de 5,7%. Au total, notre pays compte 455.000 demandeurs d'emploi non occupés.

On a voulu nous faire croire que les chiffres du chômage avaient diminué dans le sud du pays tandis qu'ils avaient fortement augmenté en Flandre. En réalité, la baisse du chômage en Wallonie s'explique par un parallélisme dans la méthode d'enregistrement des chiffres du chômage, particulièrement en ce qui concerne les absents au pointage. Le fait que la Wallonie et Bruxelles aient maintenant adopté les règles appliquées en Flandre, leur permet de faire diminuer leurs chiffres du chômage.

Pour retrouver une telle augmentation du chômage, il faut remonter à la période de crise 1991-1993. La soi-disant diminution du chômage en Wallonie ne signifie pas que davantage de chômeurs aient retrouvé un emploi grâce à une politique volontariste. On les retrouvera par la suite dans d'autres systèmes d'assistance.

Nous espérons davantage de cette loi-programme en ce qui concerne les nouveaux défis. Le gouvernement avait annoncé 21 priorités dont nous attendons toujours la réalisation. Je pense, entre autres, à l'augmentation structurelle des allocations sociales et aux mesures destinées à augmenter le taux d'activité. Quels changements pouvons-nous espérer en

26,4%. De onmacht van de regering om de stijging van het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen een halt toe te roepen, bewijst dat het gevoerde beleid elk doel mist. Het aantal uitkeringsgerechtigde werklozen ouder dan vijftig jaar blijft toenemen. In Vlaanderen is die groep vorige maand met maar liefst 15,6% gestegen ten opzichte van juni 2001.

Vorige maand wilde men ons doen geloven dat de werkloosheid in het zuiden van het land was gedaald, terwijl Vlaanderen een sterke stijging van de werkloosheid kende. De verklaring voor de daling in Wallonië is te vinden in een parallellisme in de meting van de werkloosheid. In mei werden de werkloosheidscijfers sterk opgesmukt in het voordeel van Wallonië. Terwijl in Vlaanderen de werkloosheid met 12,2% groeide, werd in Wallonië een daling opgetekend van 1,3%. In Vlaanderen echter worden werklozen die afwezig blijven tijdens de stempelcontrole al na de eerste afwezigheid geschrapt. In Wallonië en Brussel werden die pas na de tweede afwezigheid geschrapt. Wallonië en Brussel hebben nu de regels van Vlaanderen overgenomen en kunnen daardoor de werkloosheidscijfers laten dalen.

Voor een gelijkaardige stijging van de werkloosheid moet worden teruggegaan naar de zware crisisjaren 1991-1993. De zogezegde daling van de werkloosheid in Wallonië betekent niet dat er meer werklozen aan de slag zouden gaan ten gevolge van een voluntaristisch tewerkstellingsbeleid. Ze zullen achteraf in andere bijstandsstelsels worden teruggevonden.

Men had meer mogen verwachten van deze programmawet inzake de nieuw uitdagingen. Had de regering geen 21 prioriteiten vooropgesteld? Moeten we voor de realisatie daarvan wachten tot na de vakantie en zien of zij in de begroting 2003 nog altijd even prioritair zijn? Ik herinner aan de eisen van de sociale bewegingen met het oog op een structurele verhoging van de sociale uitkeringen. Waar blijven de aangekondigde maatregelen om de activiteitsgraad op te trekken? Wat zal er vanaf januari 2003 veranderen inzake de financiering van de sociale zekerheid? Zullen de sociale uitkeringen van welvaartsvastheid kunnen genieten vanaf januari 2003? Wat zal de loonkostenpolitiek zijn? Hoe ver staat de regering met de hervorming van de kinderbijslagen ten voordele van gehandicapte kinderen? Welke maatregelen komen er voor de inkomensvervangende tegemoetkomingen?

Er zijn geen legistische stappen gezet met betrekking tot de aankondiging dat elke meewerkende echtgenoot in een door de regering opgelegd sociaal statuut moet stappen. Hoe gaat de regering het brugpensioen ontmoedigen? Waarom konden naast de beroepsinlevingsovereenkomsten ook niet in één keer de aangekondigde sociale en maatschappelijke werkcontracten worden ingevoerd? Hoe zit het met de extra stimulansen voor de werkgevers die werknemers uit steden met hoge werkloosheidsgraad aanwerven? Wat legt de regering op tafel inzake de deeltijdse arbeid in het raam van de bevordering van de vrouwelijke werkgelegenheidsgraad? Wanneer kunnen de burgers zich dienstencheques aanschaffen en wat zullen zij ermee kunnen doen?

Onze beoordeling van deze programmawet staat reeds in een zeer klassiek werk: het oude testament. Ik verwijs naar het verhaal van Sodom en Gomorra in Genesis, hoofdstuk 18, verzen 16 tot 33.

janvier 2003 en matière de financement de la sécurité sociale ? Les allocations sociales bénéficieront-elles de la liaison au bien-être dès janvier 2003 ? Quelle sera la politique en matière de coûts salariaux ? Qu'en est-il de la réforme des allocations familiales en faveur des enfants handicapés ? Quelles seront les mesures prises concernant les revenus de remplacement ? Qu'en est-il des mesures relatives au statut des conjoints aidants ? Comment le gouvernement compte-t-il décourager les prépensions ? Pour quelle raison les contrats de travail sociaux n'ont-ils pas été instaurés en même temps que les conventions d'immersion professionnelle ? Qu'en est-il de l'incitant visant à encourager les employeurs à recruter des chômeurs peu qualifiés vivant dans des villes et présentant un taux élevé de chômage de longue durée ? Que compte proposer le gouvernement concernant le travail à temps partiel dans le cadre de la promotion du travail féminin ? Quand pourra-t-on se procurer les chèques-services et pour quel usage ?

Quant à notre appréciation globale de cette loi-programme, elle est similaire à la conclusion de l'histoire de Sodome et Gomorrhe qui figure dans l'ancien testament, dans le livre de la Genèse, chapitre 18, versets 16 à 33.

“Toen de mannen verder trokken, kregen ze inzage in het ontwerp van programmawet. Guy ging met hen mee om hen uitgeleide te doen. Jahweh dacht: zou Ik voor Guy geheimhouden wat Ik van plan ben? Want Guy wordt zeker de leider van een groot en machtig volk en door hem zullen alle volken van de aarde zegen ontvangen. Ik heb hem immers uitverkoren; zijn zonen en zijn nageslacht moet hij leren, zich door een rechtschapen en deugdzaam leven aan de weg van Jahweh te houden, dan kan Jahweh zijn plan met Guy verwezenlijken. Daarom zei Jahweh: luid stijgt de roep om wraak uit de Senaat op!!! Uitermate zwaar is de zonde! Ik ga naar beneden om te zien, of de daden van deze bewindsploeg werkelijk overeenstemmen met de roep die tot Mij is doorgedrongen; Ik wil het weten. Toen gingen de mannen op weg in de richting van de Senaat. Jahweh bleef echter nog bij Guy staan. Guy trad tot Hem toe en zei: Wilt Gij werkelijk met de boosdoeners ook de rechtvaardigen verdelgen? Misschien staan er 8 goede artikelen in dit ontwerp; zult gij dit dan niet laten stemmen? Zult Gij dit ontwerp niet goedgezind zijn omwille van de 8 goede artikelen die erin staan neergetekend? Zoiets kunt Gij toch niet doen: het goede met het kwade laten teloorgaan! Dan zou het de rechtvaardigen vergaan als de boosdoeners; dat kunt Gij toch niet doen! Zal Hij, die de hele aarde oordeelt, geen recht doen? En Jahweh zei: Als Ik in dit ontwerp 8 goede artikelen vind, zal ik omwille van deze artikelen het hele ontwerp door CD&V laten stemmen. Guy begon weer en zei: Mag ik zo vrij zijn tot mijn Heer te spreken, ofschoon ik maar van stof en as ben? Misschien ontbreekt er één artikel aan de 8 goede artikelen in dit ontwerp; zoudt Ge dan om dat ene artikel het hele ontwerp verwoesten? En Hij zei: Ik zal het ontwerp niet verwoesten als Ik 7 goede artikelen vind. Opnieuw sprak hij tot Hem: Misschien zijn er maar 6 te vinden. En Hij zei: Ik zal het niet doen omwille van die 6. Nu zei hij: Laat mijn Heer niet kwaad worden als ik nog eens aandring: misschien zijn er maar 5 te vinden. En Hij zei: Ik zal het niet doen als Ik er 5 vind. Hij zei opnieuw: Ik ben vrijpostig als ik bij mijn Heer blijf aandringen; maar misschien worden er maar 4 gevonden. En Hij zei: Ik zal het ontwerp niet verwoesten omwille van die 4. Hij zei: Laat mijn Heer niet kwaad worden, als ik nog één keer spreek; misschien zijn er maar 3 te vinden. En Hij zei: Ik zal het ontwerp niet verwoesten omwille van die 3. Zodra Jahweh het gesprek met Guy beëindigd had, keerde D’Hooghe, diep bedroefd, naar zijn Senaatsbank terug.”

Mevrouw Sfia Bouarfa (PS). – *De maatregelen van de verschillende ministers kunnen de leden van de Parti socialiste alleen maar verheugen.*

De programmawet bevat een reeks technische maatregelen in verschillende belangrijke sectoren, onder andere de sociale Maribel, de borstvoedingspauzes, de kruispuntbank van de sociale zekerheid, de ziekenfondsen, de volksgezondheid, de werkgelegenheid en de sociale integratie.

Ik zal mij beperken tot enkele positieve aspecten van de tekst.

Het verheugt ons dat de meeste maatregelen in het verlengde van de regeringsverklaring liggen.

Zo zullen vrouwen die een of meerdere borstvoedingspauzes nemen per dag, daarvoor vergoed worden. Het gaat in feite om de omzetting in Belgisch recht van een aantal internationale rechtsregels.

Mme Sfia Bouarfa (PS). – Globalement, les mesures prises par les différents ministres ne peuvent que réjouir les membres du parti socialiste.

Ce projet de loi-programme comporte une série de mesures techniques, entre autres, dans différents secteurs essentiels tels que le Maribel social, les pauses d’allaitement, la banque-carrefour de la sécurité sociale, les mutualités, la santé publique, l’emploi et l’intégration sociale.

Je me limiterai à épingler certains des nombreux aspects positifs du texte qui ont retenu notre attention.

D’emblée, nous nous réjouissons que la majorité des dispositions s’inscrivent dans le droit fil de la déclaration gouvernementale.

Nous notons avec intérêt que le gouvernement a prévu une disposition permettant d’indemniser les titulaires qui bénéficient d’une ou de plusieurs pauses quotidiennes

Wij waarderen ten zeerste de wijzigingen van de wet op de verplichte verzekering geneeskundige verzorging en uitkeringen: er wordt een wettelijke basis gecreëerd voor een nieuwe financieringswijze van de verzorgingsinstellingen en – diensten. De financiering zal voortaan afhangen van een resultaatsverbintenis inzake kwaliteit en toegankelijkheid van de verzorging.

Ook de maatregelen met betrekking tot de kruispuntbank van de Sociale Zekerheid verdient onze steun. De werking ervan wordt beter afgestemd op de werkelijkheid van sommige ontwikkelingen zoals de e-government.

Wij moesten ook reageren op de ingebrekestelling door de Europese Commissie betreffende de omzetting in ons recht van de Europese richtlijn over de werktijd van een aantal beroepen in de medische sector.

Ook de maatregelen met betrekking tot het vaderschaps- en adoptieverlof hebben onze aandacht gekregen. Werknemers die werken in een bijzonder stelsel dat niet over vijf dagen is verdeeld, mochten niet uit de boot vallen. Wij zullen aandachtig toekijken op de resultaten van de werkzaamheden van de Nationale Arbeidsraad op dit terrein.

Wij zijn tevreden dat de PWA's met toepassing van de programmawet in het kader van de ontwikkeling van buurtdiensten en – banen als werkgever zullen kunnen optreden.

De RSZ-cijfers geven aan dat de activiteitsgraad stijgt. De regering verbindt zich ertoe de werkloosheidsgraad te drukken door de activeringsprogramma's verder te ontwikkelen en het werkgelegenheidsbeleid toe te spitsen op de jongeren en de oudere werknemers. Ook de maatregelen die de wetgeving op de plannen plus 2 en plus 3 en op de startbaanovereenkomsten harmoniseren en actualiseren, dragen onze goedkeuring weg.

Nu de regering het probleem van de financiering van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen heeft opgelost, schenkt ook het belangrijke hoofdstuk volksgezondheid ons voldoening.

Ten slotte verheugen wij ons ook over de maatregelen inzake de dringende medische hulpverlening die een OCMW aan asielzoekers verleent.

Deze programmawet stemt overeen met de algemene beleidsverklaring van de regering. Wij steunen ze zonder voorbehoud.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Tijdens deze regeerperiode zou men kunnen zeggen: geen programmawet zonder banenplan. Dit maal is er geen nieuw banenplan; dat zou te zeer ingaan tegen alle beloften inzake de administratieve vereenvoudiging. Wel worden het banenplan+2 +3 en de startbaanovereenkomst aangepast. Die

d'allaitement. Il s'agit en fait de la mise en conformité de notre législation avec de nombreuses sources de droit international.

Nous approuvons particulièrement les modifications à la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités : une base légale est créée permettant aux établissements et services de soins d'être financés différemment en fonction de leur engagement à respecter des critères précis garantissant une meilleure qualité des soins et une plus grande accessibilité à ceux-ci.

Les mesures relatives à la banque-carrefour de la sécurité sociale doivent également être soutenues. Elles visent à adapter son fonctionnement à la réalité de certaines tendances telle que l'e-government.

En matière d'emploi, il convenait de répondre à la mise en demeure de la Commission européenne sur la transposition dans notre droit de la directive européenne sur l'aménagement du temps de travail pour un certain nombre de professions à caractère médical.

Les mesures relatives au congé de paternité et d'adoption ont également retenu toute notre attention. Les travailleurs qui connaissent un régime de travail particulier non réparti sur cinq jours ne pouvaient être oubliés et nous serons attentifs aux résultats des travaux du Conseil national du Travail en la matière.

Nous nous félicitons que le projet soumis à l'examen permette aux ALE, outre les activités qu'elles développent, de se positionner en tant qu'employeur dans le cadre du développement des services et emplois de proximité.

Les chiffres de l'ONSS l'attestent, le taux d'emploi augmente. Le gouvernement s'engage à travailler pour réduire le taux de chômage en développant des programmes d'activation et des politiques ciblées pour les jeunes et les travailleurs âgés. À cet égard, les mesures d'harmonisation et d'actualisation visant à harmoniser la législation applicable aux plans plus 2 et plus 3 et à la convention premier emploi rencontrent également notre approbation.

Pour l'important volet consacré à la santé publique, nous pouvons marquer notre satisfaction car le gouvernement s'est penché sur la problématique du financement de l'Agence fédérale pour la sécurité alimentaire.

Je voudrais enfin souligner que nous nous réjouissons des mesures prises en matière de soins d'urgence administrés à des demandeurs d'asile par un CPAS. Celui-ci pourra désormais intervenir aux frais du CPAS compétent et l'indispensable continuité des soins au patient bénéficiant de l'aide médicale urgente est ainsi assurée, élément essentiel à nos yeux.

En conclusion, cette loi-programme est conforme à la déclaration de politique générale du gouvernement et nous la soutenons sans réserve.

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – Si cette loi-programme ne présente pas de nouveau plan d'embauche, elle prévoit néanmoins l'adaptation du plan d'embauche +2+3 et de la convention de premier emploi.

La déclaration de politique fédérale d'octobre 2001 promettait formellement la simplification et

laatste aanpassing was reeds aangekondigd in de vorm van een amendement op het Rosetta-plan.

In de federale beleidsverklaring van oktober 2001 stonden de vereenvoudiging en de harmonisering van de banenplannen met stip genoteerd. Er werd ten stelligste beloofd dat de banenplannen binnen een termijn van twee tot drie maanden op elkaar zouden worden afgestemd. Tegen april of mei 2002 zou kunnen worden gewerkt met een vereenvoudigd banenplan voor alle bedrijven en werknemers.

Dit blijkt niet het geval. Het lukt niet om de lastenverlaging en de administratieve vereenvoudiging op elkaar af te stemmen. De simulaties die werden gemaakt, hebben onoverkomelijke problemen aan het licht gebracht. Voor ons moet de vereenvoudiging op basis van drie principes worden gerealiseerd:

- administratieve vereenvoudiging, dit wil zeggen snelheid voor de bedrijven;
- neutraliteit inzake de fiscale lasten;
- de mogelijke uitvoerbaarheid.

Over deze principes hebben ook vakbonden en werkgevers een akkoord bereikt en de Nationale Arbeidsraad nam ze in zijn advies op.

Een effectieve administratieve vereenvoudiging is nodig; een aanpassing van de formule van de structurele lastenverlaging is niet voldoende. Het is tevens totaal ongehoord dat de sociale partners één maand de tijd krijgen om op basis van een persmededeling een advies verlenen, zoals net vóór de kerstvakantie het geval was voor een ontwerp dat door de kabinetten en de departementen gedurende twee en een half jaar was voorbereid. Hierbij werd ook nog de hoogdringendheid ingeroepen. Dit was een duidelijke blijk van gebrek aan respect voor de sociale partners en hun intern democratisch proces. Een echt overleg moet mogelijk zijn.

Dit debat valt ook onder de vereenvoudiging. Het is dus onaanvaardbaar dat bepaalde werkgevers hun loonkosten zouden aanpassen met als alibi de aanpassing van de hervorming van de banenplannen in hun geheel. Het dossier vorming moet niet bij de vereenvoudiging worden betrokken omdat de doelstelling van vorming niet de creatie van werkgelegenheid is, maar wel het vermijden dat jongeren al dan niet schoolmoe zonder diploma op de arbeidsmarkt komen. Zelfs zonder het dossier vorming is de operatie al moeilijk en delicaat genoeg. Het is te moeilijk om de vooral door de gemeenschappen en de gewesten opgestarte systemen terzake bij de operatie te betrekken.

Het kan ook niet dat de loonlasten voor startende ondernemingen hoger zijn omdat het plan+1 minder voordelen oplevert. Dat gaat volledig in tegen de Europese richtsnoeren.

De voorlopige voorstellen voldoen niet en moeten dus worden vervolledigd met een effectieve vereenvoudiging van de toepassingsregels van de verschillende tewerkstellingsmaatregelen. Welke werknemers, werkgevers en contracten komen in aanmerking? Welke procedures moeten worden gevolgd?

De filosofie die aan de basis lag van de huidige structurele loonlastdaling moet daarbij behouden blijven. Bovendien

l'harmonisation des plan d'embauche dans un délai de deux à trois mois, afin que les entreprises et les travailleurs puissent se référer à un dispositif simplifié vers avril ou mai 2002.

À ce jour, le gouvernement n'a pas réussi à concilier la diminution des charges et la simplification administrative, et les simulations effectuées ont mis en évidence des difficultés insurmontables.

Nous considérons que la simplification doit être réalisée sur la base de trois principes :

- *la simplification administrative, synonyme de rapidité pour les entreprises,*
- *la neutralité en ce qui concerne les charges fiscales ;*
- *la faisabilité.*

Les syndicats et les employeurs sont arrivés à un accord au sujet de ces principes qui ont été repris dans l'avis du Conseil national du travail.

Une véritable simplification administrative s'impose. Une adaptation de la formule de la diminution structurelle des charges est insuffisante. En outre, il est inadmissible que les partenaires sociaux ne disposent que d'un délai d'un mois pour émettre un avis sur la base d'un communiqué de presse, comme ce fut le cas avant les vacances de Noël. Cela témoigne d'un manque de respect à l'égard des partenaires sociaux et de leur processus démocratique interne. Une véritable concertation doit pouvoir être organisée.

En outre, il serait inacceptable que certains employeurs décident d'adapter leurs coûts salariaux en prenant pour alibi la réforme des plan d'embauche.

Quant au dossier formation, il ne doit pas être inclus dans la simplification parce que l'objectif de la formation n'est pas de créer des emplois mais d'éviter que des jeunes non diplômés n'arrivent sur le marché de l'emploi. D'ailleurs, il serait particulièrement difficile d'intégrer dans l'opération les systèmes mis en œuvre essentiellement par les régions et les communautés.

On ne peut accepter que les charges salariales pour des entreprises qui viennent de commencer leurs activités soient plus élevées parce que le plan+1 est moins avantageux. C'est complètement contraire aux directives européennes.

Les propositions provisoires ne suffisent pas et doivent être complétées par une réelle simplification des règles d'application des différentes mesures relatives à l'emploi. Quels sont les travailleurs, les employeurs et les contrats qui entrent en ligne de compte ? Quelles sont les procédures à suivre ?

La philosophie qui est à la base de l'actuelle diminution structurelle des charges salariales doit être maintenue. De plus, la structure technique doit permettre de mettre l'accent sur l'activation au lieu de l'attribution de revenus de remplacement. Ce budget doit être utilisé de manière active pour aider la personne à trouver un emploi et il faut opter pour la diminution structurelle des charges. Si l'on ne satisfait pas à ces conditions, il ne peut être question d'une simplification des plans d'embauche. Celle-ci est d'ailleurs attendue depuis deux ans par les partenaires sociaux et il faut garder à l'esprit que les mesures relatives à l'emploi ne sont

moet de technisch structuur de mogelijkheid bieden bij het uitwerken van de tewerkstellingsmaatregelen de nadruk te leggen op activering in de plaats van het toekennen van een vervangingsinkomen. Het is beter dit budget actief te gebruiken om iemand aan een job te helpen. Zeker op een ogenblik dat de economie in ademnood komt, zoals dat nu het geval dreigt te zijn, moet de optie structurele lastenverlaging zijn. Wordt aan die voorwaarden niet voldaan, dan is er geen sprake van een vereenvoudiging van de banenplannen. De sociale partners wachten overigens al twee jaar op die vereenvoudiging en men mag daarbij niet vergeten dat de tewerkstellingsmaatregelen niet evenredig verdeeld zijn over de arbeidsmarkt. Sommige bedrijven maken meer gebruik van een bepaalde tewerkstellingsmaatregel dan andere. Globaal worden de maatregelen inzake de aanwerving van risicogroepen voor bijna 90 procent door KMO's gebruikt. De grote vraag is dus of de al zo vaak aangekondigde en beloofde vereenvoudiging van de banenplannen nog deze legislatuur een feit zal zijn en op welke principes ze gebaseerd zal zijn. Moeilijkheden zijn er inderdaad. De simulaties van de verschillende departementen hebben aangetoond dat de stapsgewijze opbouw van de verschillende banenplannen met telkens andere beleidsdoelstellingen tot een ingewikkeld kluwen heeft geleid dat moeilijk te vereenvoudigen valt. Bovendien mag die vereenvoudiging geen nadeel inhouden voor de werknemers die nu gebruik maken van de banenplannen, noch voor de werkgevers.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Ik wil het even hebben over een punt waarover ik ook in de commissie heb gesproken, namelijk de beroepsinlevingsovereenkomst, terug te vinden in de artikelen 104 tot en met 112. Daarmee wordt de wetgeving op de leercontracten gemoderniseerd en in een volledig nieuw jasje gestoken. De personen die een beroepsinlevingsovereenkomst sluiten, worden stagiairs genoemd. De uitgesloten opleidingsactiviteiten en arbeidsprestaties worden opgesomd en de beroepsinlevingsovereenkomst moet schriftelijk worden vastgelegd. Als de opleiding niet wordt georganiseerd op initiatief van of onder verantwoordelijkheid van een erkende onderwijsinstelling of opleidingscentrum moet de overeenkomst specifieke elementen bevatten. De minimumvergoedingen worden betaald en de wetgeving betreffende de bescherming van het loon is van toepassing. Tegen 1 september 2004 moeten de nodige aanpassingen met betrekking tot de individuele stagiair gebeurd zijn. De regels inzake het bijhouden en bewaren van socialezekerheidsdocumenten, vervat in het koninklijk besluit nummer 5 van 23 oktober 1978 en ingevoegd in de wet van 6 december 1996, worden uitgebreid tot de beroepsinlevingsovereenkomst. Administratieve geldboetes kunnen worden opgelegd indien genoemde documenten niet worden bewaard gedurende de voorgeschreven periode.

Allereerst wil ik het even hebben over de naam. Het zal je maar overkomen dat je in een dergelijk contract bent gestapt en dat iemand je vraagt wat je doet. Stel je voor dat je dan moet antwoorden: ik zit in een beroepsinlevingsovereenkomst.

Wat is de ontstaansgeschiedenis van de beroepsinlevingsovereenkomst?

De bepalingen van de artikelen 104 tot 112 werden door de

pas réparties de manière proportionnelle sur le marché de l'emploi. Certaines entreprises font davantage que d'autres usage d'une mesure déterminée. Globalement, les mesures relatives à l'embauche des groupes à risques sont utilisées dans près de 90% des cas par les PME. Cette simplification interviendra-t-elle encore au cours de la présente législature ? Sur quels principes sera-t-elle basée ? Les simulations effectuées ont montré que le fait que ces plans d'embauche aient été instaurés peu à peu, en visant à chaque fois un objectif différent, complique singulièrement les choses. En outre, la simplification ne peut se faire au désavantage ni des travailleurs qui, actuellement, font appel aux plans d'embauche, ni des employeurs.

Mme Erika Thijs (CD&V). – *Je voudrais parler de la convention d'immersion professionnelle dont il est question dans les articles 104 à 112, et qui modernise la législation relative aux contrats d'apprentissage. Les personnes qui font l'objet une telle convention sont appelées stagiaires. La loi précise les activités de formation et les prestations de travail qui sont exclues d'une convention d'immersion professionnelle. Une telle convention doit être conclue par écrit. Elle doit comporter des mentions spécifiques si la formation n'est pas organisée à l'initiative ou sous la responsabilité d'une institution d'enseignement ou d'un centre de formation reconnu. L'indemnité minimale est payée et la législation relative à la protection de la rémunération est d'application. D'ici le 1er septembre 2004, les adaptations nécessaires concernant le stagiaire individuel devront avoir été faites. Les règles relatives à la tenue et à la conservation des documents de sécurité sociale sont étendues à ce type de convention. Des amendes administratives peuvent être infligées en cas de non-respect de ces règles.*

Quelle est l'origine de ces convention d'immersion professionnelle ?

Les dispositions des articles 104 à 112 ont été insérées par le ministre sous la forme d'un amendement à la loi-programme qui a été déposée à la Chambre, alors qu'il ressort clairement de la première demande d'avis qu'il s'agissait à l'origine d'un projet de loi. Cette formule a été utilisée pour que la réglementation entre en vigueur plus rapidement, à savoir en septembre 2002. Personne n'ignore que le premier avis du Conseil d'État était impitoyable et déclarait expressément qu'il fallait récrire le texte, notamment afin de vérifier si on ne pouvait pas y déceler des atteintes à la compétence des régions. Le parlement flamand a invoqué un conflit d'intérêts mais, finalement, il a marqué son accord sur l'amendement adapté de la ministre Onkelinx, qui n'était guère différent du

minister ingediend als amendement op de programmawet in de Kamer, terwijl uit de eerste adviesaanvraag duidelijk blijkt dat het oorspronkelijk om een wetsontwerp zou gaan. Om de regeling versneld in september 2002 in werking te doen treden werd voor deze formule gehanteerd. Iedereen weet dat het eerste advies van de Raad van State vernietigend was. Het stelde expliciet dat de tekst moest worden herschreven, onder meer om te onderzoeken of in de tekst geen inbreuk op de bevoegdheden van de gewesten kon worden vastgesteld. Het Vlaams Parlement riep een belangenconflict in, maar ging uiteindelijk akkoord met het aangepast amendement van minister Onkelinx. Dat amendement verschilde nauwelijks van de oorspronkelijke tekst. In de plenaire vergadering van de Kamer werd vorige week dan ook opnieuw het advies van de Raad van State gevraagd. De Raad van State zegt dat de tekst nauwelijks is gewijzigd en dat de opmerkingen van het eerste advies overeind blijven.

In punt 3 van dat advies staat: 'De goede toepasbaarheid van een normatieve tekst en de rechtszekerheid vereisen dat wanneer nieuwe begrippen worden geïntroduceerd deze op een voldoende afgebakende en duidelijke manier worden omschreven'. De definitie die in artikel 1, eerste lid van het ontwerp van het begrip beroepsinlevingsovereenkomsten wordt gegeven voldoet niet aan die vereiste. De algemene draagwijdte ervan leidt tot een omschrijving die te vaag is om werkbaar te zijn. Zulks wordt niet verholpen door de bijkomende uitleg die in de memorie van toelichting wordt gegeven en waarin erop wordt gewezen dat alle beroepsinlevingen worden beoogd. Dit wil zeggen praktische vormingen die plaatsgrijpen in het kader van een overeenkomst met een onderneming of een werkgever die betrokken is bij het productieproces.

Zowel de Raad van State als wijzelf menen dat het van bijzonder groot belang is dat een degelijke omschrijving van het begrip beroepsinlevingsovereenkomst wordt gegeven. Het toepassingsgebied van de ontworpen regeling hangt er rechtstreeks van af. Een precies inzicht omtrent dat begrip is noodzakelijk om duidelijk en met voldoende zekerheid op de bevoegdheid van de federale wetgever te kunnen steunen.

Artikel 1, tweede lid, van het ontwerp sluit een aantal activiteiten of opleidingen uit van de toepassing van de ontworpen regeling. Ook deze uitsluiting ontbeert de noodzakelijke nauwkeurigheid. Het is toch onvoorstelbaar dat de regering geen rekening houdt met de opmerkingen van de Raad van State. Artikel 1, tweede lid, punt 2, heeft blijkbaar zowel betrekking op de beroepsopleiding als op het onderwijs, niettegenstaande wordt er enkel wordt gerefereerd aan artikel 4, punt 6, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen. Daarenboven zijn de bepalingen van artikel 1, tweede lid, derde en vierde punt, in zodanig algemene bewoordingen gesteld dat de precieze draagwijdte van het voorwerp er niet uit valt af te leiden. De begrijpelijkheid van artikel 1, tweede lid, wordt op de koop toe niet bevorderd door hetgeen in de memorie van toelichting staat. De uitleg strookt op sommige punten niet met wat in artikel 1, tweede lid, wordt bepaald. Zo wordt in de memorie van toelichting verduidelijkt dat de uitsluiting in bepaalde gevallen slechts geldt voor zover er in een overeenkomst met de federale regering een minimale voet van bescherming bij gemeenschappelijk akkoord werd vastgesteld. Deze laatste inperking van de uitsluiting van de

texte original. La semaine dernière, en séance plénière de la Chambre, l'avis du Conseil d'État a de nouveau été demandé. Celui-ci a déclaré que le texte avait à peine été modifié et qu'il maintenait les remarques émises dans son premier avis.

Le point 3 de l'avis précise que « dans l'intérêt de la sécurité juridique et d'une bonne application d'un texte normatif, il s'impose de définir avec suffisamment de clarté et de précision les nouvelles notions qui sont introduites. » Or, la définition de la convention d'immersion professionnelle qui figure à l'article 1er, alinéa 1er, du projet de loi ne répond pas à cette exigence et l'exposé des motifs ne clarifie guère les choses.

Comme le Conseil d'État, nous estimons que le champ d'application de la convention d'immersion professionnelle dépend directement du degré de précision de la définition de ce concept.

L'article 1er, alinéa 2, du projet, qui exclut certaines activités ou formations du champ d'application de la disposition, manque également de clarté. Les différents points qu'il comporte sont rédigés en des termes tellement vagues qu'ils créent la confusion quant à la portée de ce texte.

Je pourrais poursuivre mes critiques mais je me contenterai d'insister sur le fait que je ne comprends pas que le gouvernement n'ait pas cherché une autre dénomination pour désigner ces conventions d'immersion professionnelle.

Il était à peine capable de prononcer ce mot.

toepassing van de ontworpen regeling blijkt evenwel niet uit de tekst van het ontwerp.

Ik kan nog een eind doorgaan, maar ik zal besluiten met nogmaals te zeggen dat ik niet begrijp dat de regering geen ander woord zoekt voor 'beroepsinlevingsovereenkomst'. In de commissie was minister Vande Lanotte zelf nauwelijks in staat dit woord uit te spreken.

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – Jongelui gebruiken tegenwoordig veel afkortingen. Voor hen is dat helemaal geen probleem.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Het is verkeerd om de weg van de afkortingen op te gaan. Dat betekent immers dat we niet meer durven zeggen wat we bedoelen. We moeten ophouden met het voortdurend gebruik van afkortingen.

De beroepsinlevingsovereenkomst wordt in de programmawet niet gedefinieerd. De opleiding waarvan sprake in artikel 104 wordt evenmin gedefinieerd. Er wordt wel een lijst opgesomd van activiteiten die niet onder het toepassingsgebied vallen.

Er is ook een tegenstrijdigheid: werknemers met een arbeidsovereenkomst die in opleiding zijn, komen niet in aanmerking. Het verwerven van kennis of vaardigheden door het uitvoeren van arbeidsprestaties komt wel in aanmerking. De scheidinglijn wordt bijzonder dun. Er ontstaat een grijze zone.

De vraag rijst op welke concrete initiatieven beroepsinlevingsovereenkomsten betrekking hebben. Worden bestaande praktijken bedoeld of wordt er iets nieuws ingevoerd? Blijven naast de beroepsinlevingsovereenkomst ook andere stelsels bestaan, zoals het alternerend leren en de werkopleiding?

Eens een administratieve vereenvoudiging! Wat moet met de beroepsinlevingsovereenkomst gebeuren? Moeten de documenten overgezonden worden aan het ministerie? Aan de Sociale Inspectie? Moet ze voorkomen op de RSZ-aangifte? Waarom werd niet bepaald dat de initiatiefnemer deze overeenkomst niet mee ondertekent? Betekent dit dat een beroepsinlevingsovereenkomst georganiseerd door een onderwijsinstelling of opleidingscentrum niet aan de opgesomde voorwaarden uit artikel 106 moet voldoen? Aan welke voorwaarde moet die beroepsinlevingsovereenkomst dan wel voldoen?

In artikel 107 staat: "De Koning bepaalt het bedrag dat toegekend wordt in het kader van een beroepsinlevingsovereenkomst. In de paritaire comités kunnen hogere bedragen toegekend worden." Waarom legt de Nationale Arbeidsraad die bedragen dan niet vast?

In artikel 109 wordt expliciet verwezen naar de term 'begeleiding'. Die term wordt nergens juridisch gedefinieerd. Begeleiding behoort trouwens tot het domein van de gemeenschappen. Ik verwijs naar de in deze commissie gebruikte argumenten op het wetsvoorstel van gestroomlijnde banenplannen.

De Raad van State werd niet om advies gevraagd. Krachtens punt 1, derde gedachtestreepje kunnen de modaliteiten om een einde te maken aan de overeenkomst in onderling overleg worden vastgelegd. Er is geen wettelijk kader en er is ook niet in beroepsmogelijkheden voorzien. Welke rechtbank is

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – Aujourd'hui, les jeunes utilisent de nombreuses abréviations. Cela ne leur pose aucun problème.

Mme Erika Thijs (CD&V). – Opter pour des abréviations n'est pas une bonne chose. Cela signifie en effet que nous n'osons plus dire ce que nous pensons.

La convention d'immersion professionnelle n'est pas définie dans la loi-programme, pas plus que la formation dont il est question à l'article 104. On se contente de fournir une liste des activités qui ne tombent pas dans le champ d'application.

Il existe aussi une contradiction : les travailleurs qui possèdent un contrat de travail et qui suivent une formation, n'entrent pas en ligne de compte, contrairement aux connaissances et aux capacités acquises grâce au travail. La limite est particulièrement fine. Il existe une zone grise.

On se demande dès lors à quelles initiatives seront liées les conventions d'immersion professionnelle. Les pratiques existantes sont-elles concernées ou de nouvelles choses entrent-elles en ligne de compte ? D'autres systèmes – comme l'apprentissage en alternance et la formation professionnelle – coexisteront-ils avec les conventions d'immersion professionnelle ?

Et l'on parle de simplification administrative ! Les documents relatifs à la convention d'immersion professionnelle devront-ils être envoyés au ministère et à l'inspection sociale ? Devront-ils figurer dans les déclarations de l'ONSS ? Pourquoi n'a-t-on pas prévu que l'initiateur ne cosigne pas cette convention ? Cela signifie-t-il qu'une convention organisée par un établissement d'enseignement ou un centre de formation ne doit pas satisfaire aux conditions énumérées à l'article 106 ? Quelles conditions doit-elle alors respecter ?

L'article 107 prévoit que le Roi fixe le montant qui est octroyé dans le cadre d'une convention d'immersion professionnelle et que les commissions paritaires peuvent opter pour des montants plus élevés. Pourquoi le Conseil national du travail ne fixe-t-il pas ces montants ?

L'article 109 fait explicitement mention du terme « accompagnement ». Sa définition juridique n'existe nulle part. L'accompagnement est d'ailleurs une compétence des Communautés.

L'avis du Conseil d'État n'a pas été demandé. Selon le troisième tiret du point 1, les modalités selon lesquelles les parties peuvent mettre fin au contrat, sont fixées en concertation. Il n'existe ni cadre légal ni possibilité de recours. Quel tribunal est compétent en cas de contestation ?

On touche donc aux compétences des Communautés et de l'État fédéral. C'est inacceptable.

Le rapport indique que le gouvernement tente de rencontrer les remarques du Conseil d'État. Je souligne le « tente ». Or,

bevoegd in geval van betwisting?

Er wordt dus geraakt aan de bevoegdheden van de gemeenschappen én de federale overheid. Dat is onaanvaardbaar. De bepalingen getuigen van kunst- en vliegwerk. Er is niets voorzien in geval van betwisting. We zullen straks onze amendementen toelichten.

Ik lees uit het verslag: "Een regeringsamendement poogde tegemoet te komen aan de opmerkingen in het advies van de Raad van State." Ik beklemtoon 'poogde'. In het tweede advies van de Raad van State lees ik immers: "De tekst die thans aan de Raad van State wordt voorgelegd, verschilt slechts op niet essentiële punten van de tekst welke het voorwerp was van het voornoemd advies. In sommige gevallen werd ingegaan op bepaalde punctuele opmerkingen van het advies. Wat die wijzigingen betreft, heeft de Raad van State zijn adviesbevoegdheid uitgeput. Wat de andere wijzigingen betreft, moet worden vastgesteld dat zij niet van aard zijn op enige wijze tegemoet te komen aan de eerder gedane vaststelling dat zowel de tekst van de ontworpen bepalingen als van de memorie van toelichting aan een grondige herziening en precisering toe zijn opdat de Raad van State zich over de bevoegdheidsvraag zou kunnen uitspreken. De conclusie van het neervermelde advies blijft bijgevolg onverkort geldig."

Ik denk dat er in deze zittingperiode nog nooit zo een vernietigend advies door de Raad van State werd uitgebracht. Dit is de eerste keer dat ik dit meemaak. Ik vraag mij af of de regering in een zo'n geval niet verplicht is om een duidelijk gewijzigde tekst in te dienen. As dat niet gebeurt, rijzen er problemen. Deze bepalingen worden van kracht in september 2002. Laten wij ermee oppassen.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Mevrouw Thijs heeft gisteren wellicht het betoog gehoord van onze eminente collega, Iris Van Riet, met betrekking tot het belangenconflict. De VLD-fractie was behoorlijk scherp in haar bewoordingen en ze blijft dat ook. Zoals gezegd, is het advies van de Raad van State de tweede keer wat milder, al blijft het kritisch.

Wat ons uiteindelijk heeft overtuigd om deze bepalingen met pijn in het hart te steunen, is dat ze een lege doos zijn.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Een nutteloze tekst? Aha!

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Mijnheer Van Quickenborne, u hebt een heel jaar gehad om een wetsontwerp in te dienen.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Nutteloze teksten moeten worden geschrapt!

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Wie in de meerderheid zit, moet leren compromissen te sluiten. Ik steun nog liever een lege doos dan een spel te spelen met de oppositie.

De heer André Geens (VLD). – Mevrouw Thijs, het wetboek staat vol lege dozen!

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Dat is mijn schuld niet, mijnheer Geens.

Wij moeten vandaag stemmen over een

le deuxième avis du Conseil indique que le texte du projet a subi peu de changements et que les modifications apportées ne sont pas de nature à rencontrer les remarques formulées précédemment. Durant cette législature, le Conseil n'avait jamais rendu un avis aussi cinglant. Je me demande si, en de pareilles circonstances, le gouvernement ne devrait pas déposer un texte clairement modifié. Sans cela, des problèmes surgiront. Les dispositions entreront en vigueur en septembre 2002. Soyons-y attentifs.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le deuxième avis du Conseil d'État, bien que plus bienveillant, reste très critique. Ces mesures constituent une boîte vide. C'est ce qui nous a convaincus de les adopter.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Un texte inutile ? Haha !*

Mme Erika Thijs (CD&V). – *M. Van Quickenborne, vous avez eu un an pour déposer un projet de loi.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Les textes inutiles doivent être supprimés !*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Quiconque fait partie de la majorité doit apprendre à faire des compromis. Je préfère encore soutenir une coquille vide que jouer avec l'opposition.*

M. André Geens (VLD). – *Mme Thijs, la législation dans son ensemble est pleine de coquilles vides !*

Mme Erika Thijs (CD&V). – *Ce n'est pas ma faute, M. Geens. Aujourd'hui, nous devons nous prononcer sur une convention d'immersion professionnelle. Nous pensons nous aussi qu'il s'agit d'une coquille vide et demandons donc que*

beroepsinlevingsovereenkomst. Wij vinden ook dat dit een lege doos is en vragen daarom dat deze bepalingen worden geschrapt.

(Voorzitter: de heer Jean-Marie Happart, ondervoorzitter.)

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Dit is inderdaad de meest ongelukkige passage uit de programmawet. Wij zien hier echt niet gelukkig mee, niet alleen vanwege het advies van de Raad van State, maar ook omdat de werkgevers opnieuw geconfronteerd worden met een schriftelijke overeenkomst die betrekking heeft op een uiterst vage bepaling. Wij hebben ervoor gezorgd dat de uitzonderingen die aan het artikel 104 gekoppeld zijn, dermate ruim zijn dat ze ook op het vlak van de gemeenschappen en gewesten terug te vinden zijn. De bepaling zal in de praktijk bijgevolg niet veel betekenis hebben en daarom steunen we ze.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Laat de regering zomaar zeggen dat deze wet een lege doos is, maar dat ze wel *ne varietur* moet worden goedgekeurd? Waar is de fierheid van de regering? Vroeger verdedigde ze haar standpunt, maar nu vlucht ze in zwijgen. Dat is de voorbode van de aftocht.

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Er zitten in de Senaat toch heel wat werkgevers. Ik veronderstel dat ze ook problemen zullen ondervinden met deze beroepsinlevingsovereenkomst, zeker wanneer ze werknemers moeten opleiden. Er is nu al heel wat voor nodig om de werkgevers te overhalen om mensen in dienst te nemen op basis van een leercontract. Een goede wet is daarvoor onontbeerlijk. Die is er echter niet.

Ik heb uitsluitend dit punt het sociale onderdeel onderzocht. De meerderheid zou een klein gebaar kunnen stellen door onze amendementen die voorstellen de artikelen 104 tot 112 te schrappen, te aanvaarden. De regering kan dan in september een nieuw wetsontwerp indienen, dat een jaar daarna van kracht wordt. Dan zouden we op een goede manier bezig zijn.

We hebben amendementen ingediend in de commissie voor de Buitenlandse Betrekkingen en de Landsverdediging. We kregen daar als verwijt dat we een volledig wetsvoorstel in de programmawet wilden invoegen, maar de regering doet net hetzelfde. Ik zal de buitenwereld straks moeten uitleggen dat er hier een draak van een wet is goedgekeurd.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – Gaat u al dan niet akkoord met de idee van een beroepsinlevingscontract?

Mevrouw Erika Thijs (CD&V). – Ik ben wel de mening toegedaan dat er iets nieuws moet komen, maar ik ga zeker niet akkoord met de gebruikte term en met de ondoordachte manier van werken. Minister Onkelinx laat een steek vallen die niet meer kan worden opgehaald.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – De cruciale vraag is hoe de senatoren de ‘beroepsinlevingsovereenkomst’ invullen. Sedert gisterenavond buigen enkele senatoren zich over een ontwerp waarvan de regering beweert dat het urgent en belangrijk. Daar mag niets aan worden veranderd omdat anders het land in elkaar stort. Ondertussen zitten er in de zaal waar men het verloop van de ronde van Frankrijk op de

ces dispositions soient supprimées.

(M. Jean-Marie Happart, vice-président, prend place au fauteuil présidentiel.)

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Cette partie de la loi-programme ne nous satisfait vraiment pas, non seulement à cause de l'avis du Conseil d'État mais aussi parce que les employeurs seront à nouveau confrontés à une convention écrite liée à une disposition extrêmement vague. Nous avons veillé à ce que les exceptions prévues à l'article 104 soient tellement larges que cette disposition n'aura pratiquement aucune portée pratique. C'est pourquoi nous la soutenons.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Allons-nous laisser le gouvernement affirmer qu'il s'agit d'une coquille vide et l'adopter ne varietur ? Où est la fierté du gouvernement ? Auparavant, il défendait encore son point de vue mais aujourd'hui, il se réfugie dans le silence. C'est le signe avant-coureur de la débandade.*

Mme Erika Thijs (CD&V). – *De nombreux employeurs siègent au Sénat. Je suppose qu'ils rencontreront des problèmes avec cette convention d'immersion professionnelle, surtout lorsqu'ils devront former des travailleurs. Aujourd'hui, il est surtout nécessaire de permettre aux employeurs d'engager des gens sur la base d'un contrat d'apprentissage. À cet effet, une bonne loi est indispensable.*

Le gouvernement pourrait faire un petit geste en acceptant nos amendements visant à supprimer les articles 104 à 112. Il pourrait alors déposer un nouveau projet en septembre. Ce texte entrerait en vigueur un an plus tard.

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Approuvez-vous oui ou non l'idée d'une convention d'immersion professionnelle ?*

Mme Erika Thijs (CD&V). – *Je pense certes que l'on doit offrir quelque chose de nouveau. Mais je n'approuve certainement pas les termes utilisés ni cette manière irréflechie de travailler.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Je voudrais aborder de manière critique un aspect de la politique du gouvernement. Je m'appuie pour cela sur le dernier numéro de Tertio qui a mené une enquête sur la politique socio-économique du gouvernement. On peut notamment y lire que deux années d'état social actif représentent un tas de cartouches à blanc et de demi-mesures et que cet état social actif a rendu la société*

televisie kan volgen, echter meer senatoren dan in de plenaire vergadering.

Ik wil samen met de hier aanwezige senatoren één aspect van het regeringsbeleid kritisch overlopen. Ik neem daarvoor het laatste nummer van *Tertio* ter hand. Naar aanleiding van de triomfmars van Verhofstadt heeft *Tertio* een onderzoek gedaan naar het sociaal-economisch beleid van de regering.

De titel van het hoofdartikel luidt: 'Economische pletwals ontwricht samenleving'. Op pagina 3 lees ik 'Twee jaar actieve welvaartsstaat: losse flodders en halve maatregelen'. Op bladzijde 5: 'Actieve welvaartsstaat nog lang geen welzijnsstaat. Maatschappij van solidair naar solitair.'

Dat zijn belangrijke vaststellingen. Gelukkig mag nog steeds worden afgeweken van de officiële staatsdogma's die door paarsgroen worden verkondigd. We hebben het recht om een andere opvatting te verdedigen. De Senaat is vrijwel de enige plaats waar dat nog mogelijk is.

In het eerste artikel lezen we dat de Belgen de hardste werkers ter wereld zijn. We moeten met zijn allen echter nog meer en nog harder werken om onze welstand te handhaven. Weinigen beseffen evenwel dat die pletwals de samenleving ontwricht. Ook eerste minister Verhofstadt repte daar met geen woord over in zijn triomfalistische balans van drie jaar paarsgroen. Nergens ter wereld ligt de productiviteit zo hoog als in België. Volgens een rapport van de Amerikaanse *Conference Board* verwezenlijken de Belgen per gewerkt uur de grootste toegevoegde waarde. In vergelijking met de Verenigde Staten doen slechts drie landen het beter: Nederland, Frankrijk en, als eenzame koploper, België.

De ondernemingen draaien in een hels tempo met een minimale personeelsbezetting. En elk jaar opnieuw verhoogt de prestatiedruk. In het jaarverslag van de Nationale Bank lezen we dat de gemiddelde economische groei van de afgelopen vijf jaar 2,8 procent bedraagt en slechts een toename van de tewerkstelling met amper 1,2%. teweeg bracht. Vertaald naar de sector van de autoassemblage betekent dat een verlaging van de cyclustijden in de jaren 2001 en 2003 van 70 naar 60 seconden.

Een omkering van die trend ligt wegens de moordende internationale concurrentie niet in het verschiet. Daarbij komt dat door de hoge loonlast geruisloos tal van economische activiteiten naar de lageloonlanden verhuizen.

Bedrijven hebben vaak geen andere keuze. In 1997 stond bij de sluiting van de Renaultfabrieken in Vilvoorde het land in rep en roer. Vandaag blijft het beangstigend stil bij de dagelijkse aankondigingen van ingrijpende herstructureringen en sluitingen van ondernemingen. De angst regeert. Men hoopt dat de afdankingen beperkt blijven. Maar ondertussen heeft een groot deel van de bevolking er zich bij neergelegd om als maar harder en sneller te werken in een onzeker statuut en met flexibele arbeidsvoorwaarden. Die pletwals wordt niet alleen vanuit België, maar ook in toenemende mate vanuit Europa gestuurd. Voorbeelden daarvan zijn de omvorming van De Post en het voorstel van Lissabon van 1997. De toetssteen is de activiteitsgraad van de bevolking. Die zou moeten stijgen van 67% in 2005 naar 70% in 2010 terwijl in België de gemiddelde activiteitsgraad 61% is. Dat betekent dat we de volgende jaren 800.000 nieuwe arbeidsplaatsen moeten creëren en dat is onmogelijk. Vooral mensen in de

solitaire et non solidaire. Heureusement qu'il est encore possible de se démarquer du dogme officiel du gouvernement. Nous avons le droit de défendre d'autres conceptions. Le Sénat est à peu près le seul endroit où il est possible de le faire.

Tertio précise que les Belges sont ceux qui travaillent le plus au monde. Nous devons cependant travailler encore plus et encore plus dur pour conserver notre prospérité. Peu de gens se rendent compte que cela détruit la société. Nulle part dans le monde la productivité n'est aussi élevée qu'en Belgique. Selon le rapport du Conference Board américain, les Belges produisent par heure de travail la plus grande valeur ajoutée. Seuls la Belgique, les Pays-Bas et la France font mieux que les États-Unis.

Les entreprises tournent à un rythme infernal avec un minimum de personnel. Et chaque année la pression augmente. Le rapport annuel de la Banque nationale nous indique que la croissance économique moyenne de ces cinq dernières années était de 2,8% alors que l'emploi a à peine augmenté de 2,1%. Entre 2001 et 2003, les cycles dans les chaînes de montage d'automobiles sont passés de 70 à 60 secondes.

En raison de la concurrence internationale poussée à l'extrême, on n'envisage pas une inversion de cette tendance. Et les charges salariales élevées poussent nombre d'activités économiques à se délocaliser silencieusement vers des pays où elles sont moins élevées.

Les entreprises n'ont souvent pas le choix. En 1997, le pays était bouleversé par la fermeture de l'usine Renault de Vilvorde. Aujourd'hui, face aux annonces quotidiennes de restructurations et de fermetures d'entreprises, le silence est alarmant. La peur règne. On espère que les licenciements resteront limités. Mais entre-temps une grande partie de la population s'est résignée à travailler plus dur et plus vite, dans un statut incertain et dans des conditions de travail flexibles. Cette tendance touche non seulement la Belgique mais aussi et de plus en plus l'Europe. Les meilleurs exemples sont la transformation de La Poste et la déclaration de Lisbonne de 1997. Le taux d'activité de la population est devenu la référence. Il doit passer à 67% en 2005 et à 70% en 2010. Or en Belgique il est actuellement de 61%. Cela signifie qu'au cours des prochaines années, nous devons créer 80.000 nouveaux postes de travail, ce qui est impossible.

Dans notre pays, le taux d'activité est particulièrement peu élevé dans la tranche d'âge 55-64 ans. Notre société turbo sur-stressée se transforme progressivement en une société où s'applique un régime de 24 heures de travail.

L'emballage a l'air beau. C'est la troisième voie, la formule magique. Mais sur le terrain un fossé sépare le rêve et la réalité. Toutes sortes de mesures ont été proposées afin de booster le taux l'emploi. On espère une diminution drastique du chômage mais en 2002 il passe de 6,9 à 8,1%. Les mesures proposées ont peu d'impact.

Les initiatives prises dans le cadre de l'accord interprofessionnel ont débouché sur 43 allocations de mobilité en faveur de chômeurs qui acceptent un emploi loin de leur résidence et 79 allocations de garderie en faveur de mères isolées qui reprennent le travail. Voilà donc les

leeftijdscategorie van 55 tot 64 jaar werken in ons land nog zeer weinig.

Onze overstressed turbosamenleving gaat in de richting van de 24-urenmaatschappij.

De verpakking oogt mooi. Het is de derde weg, de toverformule waarmee de federale en Vlaamse regeringen twee jaar geleden uitpaktten. Op het terrein blijkt is er echter een grote kloof tussen droom en daad. Er werden allerlei maatregelen voorgesteld die voor een ingrijpend hogere tewerkstelling zouden zorgen. Men verwachtte een structurele daling van de werkloosheid, maar in 2002 stijgt de werkloosheid van 6,9 tot 8,1%. De maatregelen die in het kader van de derde weg werden voorgesteld hebben nauwelijks impact. De aanmoedigende initiatieven in het kader van het interprofessioneel akkoord leverden in 2001 43 mobiliteitstoelagen op voor werklozen die ver van hun woonplaats een job aanvaardden en 79 kinderopvangtoelagen voor alleenwonende moeders met kinderen die het werk hervatten. Ziedaar de grote structurele maatregelen die tot de actieve welvaartsstaat zouden leiden.

Het aantal bestaansminimumtrekkers daalde met 14%. De vakgroep sociologie en sociaal beleid van de Universiteit Antwerpen trok in zijn tiende jaarboek evenwel de kwaliteit en het permanent karakter van vele jobs in twijfel. Ook de verlaging van de sociale lasten bereikte niet het beoogde doel. Die verlaging werd geheel ingepikt door de loonsverhogingen en leidde niet tot meer, maar tot minder jobs.

De aangekondigde trendbreuk blijft uit. Kijk maar naar de maatregelen om de activiteit van de oudere bevolking aan te zwengelen. Wat is daarvan na drie jaar gerealiseerd? Bij elke maatschappelijke crisis wordt voorgesteld om de oudere actieve bevolking met brugpensioen te sturen. In deze zogenaamde actieve welvaartstaat wordt ze telkens er een probleem rijst, als eerste gediscrimineerd.

De actieve welvaartstaat, die overigens in alle Europese verkiezingen van de voorbije jaren door de kiezers wordt afgewezen, zou moeten leiden tot grotere cohesie en grotere interne solidariteit. Alle maatschappijdeskundigen uit diverse universiteiten stellen evenwel vast dat de evolutie gaat van solidair naar solitair. De Amerikaanse Professor Putnam heeft aangetoond dat het sociaal engagement afhankelijk is van de tijd die men dagelijks in de file doorbrengt. Het sociaal kapitaal daalt ingevolge de wijze waarop de samenleving wordt georganiseerd. De organisatie van de actieve welvaartstaat ontwricht de gezinnen, ondermijnt de volksgezondheid, verzwakt het sociaal kapitaal en heeft tot niets anders geleid dan het verhogen van de kloof tussen arm en rijk, ook in onze samenleving.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Over het sociale onderdeel van de programmawet wil ik op mijn beurt een aantal klemtonen leggen die een kader scheppen voor de amendementen die we hebben ingediend en die we straks kort van commentaar zullen voorzien. Het betreft het aspect ‘mannen en zorg’, dat ook aan de orde is geweest bij de bespreking van de programmawet van vorig jaar. Mevrouw Onkelinx had toen het engagement genomen om een evaluatie te doen van de manier waarop zorgtaken door mannen worden opgenomen in onze samenleving en dat van overheidswege te stimuleren. Van die evaluatie is weinig in

grandes mesures structurelles qui doivent nous mener à l'état social actif.

Le nombre de minimexés a diminué de 14%. L'unité de recherche de sociologie et de politique sociale de l'Université d'Anvers a mis en doute la qualité et le caractère permanent de nombreux emplois. La diminution des charges sociales n'a pas non plus permis d'atteindre le but recherché. Les effets de cette diminution ont été annulés par l'augmentation des salaires et elle a produit non pas plus mais moins d'emplois.

La tendance ne s'inverse pas. Voyez les mesures prises pour stimuler l'activité des plus âgés. À chaque crise sociale, on propose de les envoyer à la prépension. Dans ce soi-disant état social actif, chaque fois qu'un problème surgit, ces travailleurs sont les premières victimes de discriminations.

Cet état social actif devrait engendrer une plus grande cohésion et une plus grande solidarité interne. Les experts constatent que ce n'est pas le cas. Le Pr Putnam a démontré que l'engagement social dépend du temps qu'on passe chaque jour dans la file. Le capital social diminue en fonction de la manière dont la société est organisée. L'organisation de l'état social actif disloque les familles, mine la santé publique, affaiblit le capital social et élargit le fossé entre riches et pauvres.

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Voici un an, Mme Onkelinx s'était engagée à réaliser une évaluation de la manière dont les tâches ménagères sont prises en charges par les hommes dans notre société et sur la manière de stimuler cette prise en charge. Mais cette évaluation a donné peu de résultats. Nous pensons que certaines mesures comme l'allongement du congé de paternité sont bonnes car elles rencontrent un besoin réel.*

Une politique générale et cohérente relative aux hommes et aux tâches ménagères fait défaut. Ce n'est pourtant que de cette manière que les hommes seront encouragés à prendre

huis gekomen, zodat ik genoodzaakt ben het debat over de programmawet opnieuw aan te grijpen om een aantal overwegingen mee te geven en een aantal voorstellen te doen. We denken dat een aantal maatregelen positief zijn, zoals de verlenging van het vaderschapsverlof, wat tegemoet komt aan een echte nood.

Wat ontbreekt is een algemeen en coherent beleid rond mannen en zorg. Alleen op die manier kunnen mannen aangemoedigd worden om meer zorg op te nemen.

In vergelijking met tien jaar geleden spelen mannen duidelijk een actievere rol in het gezin en ze blijken meer betrokken te zijn bij de opvoeding van de kinderen. Het tijdbestedingsonderzoek 2001 van de VUB toont echter aan dat vrouwen nog steeds de grootste zorgers zijn. De zorgtijd van vrouwen bedraagt gemiddeld 25 uur per week, voor mannen 13 uur.

Een recente Europese studie wijst uit dat in België bij 28 procent van de tweeverdieners met kinderen, de vrouw halftijds werkt. Slechts bij 1,7 procent werkt de man halftijds. In 1,9 procent van de gezinnen werken beiden halftijds, wat dus marginaal te noemen is.

De eerste cijfers in verband met het tijdskrediet tonen aan dat de regeling voor 4/5-werktijd erg aanslaat bij mannen. Het gaat echter vooral om 50-plussers en niet om jonge vaders. Vrouwen daarentegen nemen hun tijdskrediet meestal op bij het begin van hun loopbaan voor zorgtaken. Mannen die tijdskrediet opnemen doen dat veelal om andere redenen. Minder dan 10 procent van de ouderschapsverlofregeling wordt door mannen wordt opgenomen.

De CD&V-fractie vindt het belangrijk dat de overheid mannen sensibiliseert rond zorg. De positieve beeldvorming van mannen moet worden gepromoot. Zowel de overheid als het bedrijfsleven moeten gevoeliger gemaakt worden voor de zorgende rol van mannen. Mannen en zorg moet een concreet aandachtspunt zijn in het gelijkheidsbeleid. In Scandinavië is dat het geval, weliswaar met wisselend succes.

Het recht op vaderschapsverlof moet worden veralgemeend en uitgebreid tot elke werkende vader, ook de ambtenaren en de zelfstandigen.

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – Er zijn hier nieuwe mannen die zich afvragen wanneer ze eindelijk naar huis mogen voor hun kinderen.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Dat vraagt iedereen zich af. De democratie heeft echter haar rechten. De meerderheid verplicht ons op die manier te werken. Zij bepaalt de werkzaamheden. De zwakste heeft recht van spreken, maar moet wel de agenda aanvaarden die de meerderheid oplegt.

CD&V is van mening dat zowel vaderschaps- als moederschapsverlof volledig moet worden vergoed. Op termijn zal een verdere verlenging van het vaderschapsverlof nodig zijn. In België bedraagt het momenteel tien dagen, of twee weken; in Finland bedraagt het momenteel vijftientig dagen, of vijf weken.

Er moeten ook structurele middelen worden gezocht om meer mannen ertoe aan te zetten ouderschapsverlof op te nemen. Minder dan 10% van het ouderschapsverlof wordt door

davantage en charge les tâches ménagères.

Si nous comparons la situation actuelle à celle qui existait voici dix ans, nous constatons que les hommes jouent un rôle plus actif au sein de la famille et semblent davantage impliqués dans l'éducation des enfants. Mais les femmes assurent toujours l'essentiel des tâches ménagères. Le temps consacré à celles-ci est en moyenne de 25 heures pour les femmes et de 13 pour les hommes.

Une étude européenne récente montre qu'en Belgique, parmi les ménages à deux revenus avec des enfants, la femme travaille à mi-temps dans 28% des cas. L'homme ne travaille à mi-temps que dans 1,7% des cas. Et les deux conjoints ne travaillent tous deux à mi-temps que dans 1,9% des cas.

Les premiers chiffres relatifs au crédit-temps montrent que le système des quatre cinquièmes rencontre du succès chez les hommes. Il s'agit surtout d'hommes âgés de plus de 50 ans et non de jeunes papas. Par contre, les femmes prennent généralement leur crédit-temps au début de leur carrière et l'emploient aux tâches ménagères. Les hommes recourent au crédit-temps pour d'autres raisons. Moins de 10% des congés parentaux sont pris par des hommes.

Pour le CD&V, il est important que le gouvernement sensibilise les hommes aux tâches ménagères. Il doit s'agir d'un point prioritaire de la politique d'égalité des chances. C'est le cas en Scandinavie, certes avec un succès variable.

Le droit au congé de paternité doit être généralisé et étendu à tous les pères, y compris les fonctionnaires et les indépendants.

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – Il y a ici des hommes qui se demandent à quelle heure ils pourront rentrer chez eux pour s'occuper de leurs enfants.

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – Tout le monde se le demande. La démocratie a cependant ses droits. La majorité nous oblige à travailler de cette manière. C'est elle qui fixe l'ordre des travaux. Le plus faible a le droit de s'exprimer mais il doit accepter l'agenda que lui impose la majorité.

Le CD&V estime que les congés de paternité et de maternité doivent être complètement rémunérés. À terme, il faudra allonger le congé de paternité.

Des moyens structurels doivent également être recherchés pour inciter plus d'hommes à prendre un congé parental.

L'allocation doit au moins être égale au revenu minimum garanti. Il faut également veiller à ce que tous les parents puissent profiter de cette réglementation, j'insiste par conséquent pour que l'on améliore le règlement du personnel

vaders opgenomen. Sensibilisatie is natuurlijk nodig, maar ook een structurele modulering dringt zich op. Zo zou de termijn van het ouderschapsverlof moeten worden verlengd tot één jaar per kind voor beide ouders samen tot het kind de leeftijd van acht jaar heeft bereikt. De uitkering moet minstens tot het bedrag van het gewaarborgd minimuminkomen worden verhoogd. Ook moet ervoor worden gezorgd dat alle ouders van de regeling gebruik kunnen maken; ik dring dan ook aan op een betere regeling voor het overheids personeel.

Tevens pleit ik voor de oprichting van een comité voor mannen en zorg. Er zijn heel wat knelpunten; niemand heeft de wijsheid in pacht en weet hoe men een cultuuromslag kan doordrukken. CD&V meent dat het nuttig zou zijn een federale adviesgroep op te richten die de overheid adviseert en strategieën aanreikt om die maatschappelijke omslag te realiseren. Een aantal concrete opdrachten zouden kunnen zijn:

- het debat over de positie van vaders in onze samenleving aanzwengelen;
- voor de overheid knelpunten opsporen en adviezen formuleren met betrekking tot mannen en zorg;
- acties ondernemen voor de verhoging van het aandeel mannen in zorgberoepen;
- overleg plegen met maatschappelijke organisaties, het middenveld, werkgevers- en werknemersorganisaties en dergelijke meer.

De heer Jean-Marie Dedecker (VLD). – Meent u dat eigenlijk zelf?

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Ja, absoluut. Twijfelt u daaraan?

Er is nog voor jaren werk aan de winkel om de instellingen kindvriendelijk te maken. Ik sta open voor het debat.

Ook stellen we voor om in navolging van de leerstoel 'vrouwenstudies' een leerstoel 'mannenstudies' in te richten.

De heer Jean-Marie Dedecker (VLD). – Wat u nu zegt, wordt toch niet gepubliceerd, hoop ik. Ik schaam me tegenover de buitenwereld dat u hier de idee van een leerstoel 'mannenstudies' verdedigt.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – In de Senaat kan een cursus genderstudies worden georganiseerd voor mannen en vrouwen. In bepaalde Scandinavische landen moeten alle regeringsleden een genderstudie volgen. Ik heb meermaals aan de heer Verhofstadt voorgesteld dat voostel over te nemen. Dat kan zeker nuttig zijn voor collega's en voor ambtenaren. Mensen met een hoge functie in een instelling zouden moeten worden verplicht om een dergelijke cursus te volgen.

Dat lijkt me evident en in onze partij is dat in elk geval de norm. CD&V heeft een cursus genderstudies die al onze regionale verantwoordelijken en nationale kaderleden hebben gevolgd en die vanaf nu elk jaar wordt gegeven. Indien er mensen zijn die deze cursus van onze partij willen volgen: daar valt over te praten, maar het zou natuurlijk beter zijn indien er zoiets in de Senaat wordt georganiseerd.

des services publics.

En outre, je préconise la création d'un comité pour les hommes et pour les soins. Le CD&V estime qu'il serait utile de créer un groupe d'avis fédéral qui conseillerait l'État et mettrait des stratégies au point pour réaliser ce bouleversement social.

M. Jean-Marie Dedecker (VLD). – *C'est vraiment ce que vous pensez ?*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Oui, absolument. Vous en doutez ?*

Il y a encore beaucoup de travail à faire pour rendre les institutions adaptées aux enfants. Je suis prête à avoir un débat à ce sujet.

Nous proposons également de créer une chaire des études féminines à l'instar d'une chaire des études masculines.

M. Jean-Marie Dedecker (VLD). – *J'espère que ce que vous dites ne sera quand même pas publié. Je suis gêné, vis-à-vis du monde extérieur, de l'idée que vous donnez d'une chaire des études masculines.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Au Sénat, un cours sur le genre pourrait être organisé tant pour les hommes que pour les femmes. Dans certains pays scandinaves, tous les membres du gouvernement doivent suivre un cours sur le genre. J'ai présenté cette proposition à plusieurs reprises à M. Verhofstadt. Cela pourrait être très utile aux collègues et aux fonctionnaires. Les personnes qui occupent de hautes fonctions dans une institution devraient être obligés de suivre ce type de cours.*

Cela me semble évident et c'est en tout cas la règle dans notre parti. Le CD&V organise un cours sur le genre que tous nos responsables régionaux et cadres nationaux ont suivi. Si certaines personnes veulent suivre ce cours de notre parti, on peut en discuter, mais il serait évidemment préférable d'organiser un tel cours au Sénat.

Mevrouw Jacinta De Roeck (AGALEV). – Mag ik deze cursus aanvullen met een stuk over tijdsmanagement? Dat werd immers overduidelijk vergeten.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Misschien is het u niet opgevallen, maar ik ben steeds binnen de spreektijd gebleven die me was toegemeten. Verder denk ik dat er verschillende belangrijke thema's aan bod zijn gekomen die nog veel meer tijd verdienen en waaraan we met een constructief debat belangrijke verbeteringen zouden kunnen aanbrengen. Dat is niet tegen u persoonlijk gericht, mevrouw De Roeck, maar wel tegen de manier waarop de Senaat soms functioneert. Ik denk bijvoorbeeld aan de onderhandelingen over de werkzaamheden van de commissie rond de Grote Meren. Ik zal hierop niet verder ingaan, al word ik er wel toe uitgedaagd.

Daar de heer Dedecker nog niet overtuigd is, herhaal ik dat er nood is aan een leerstoel mannenstudies. In andere landen bestaat die wel en met succes. Misschien kan de Senaat eens een studiereis organiseren om een dergelijke cursus te volgen.

In elk geval hebben de vrouwenstudies in ons land al een relatief hoog niveau bereikt. Het wordt dus tijd voor een pendant.

Tot slot verwijs ik nog even naar een zevende voorstel, over het belang van het onderwijs terzake, dat niet aansluit bij de federale bevoegdheden, maar wel bij die van de gemeenschappen.

Deze zeven punten maken duidelijk dat er volgens de CD&V een globaal en coherent beleid nodig is. We juichen de concrete initiatieven, zoals het vaderschapsverlof, toe, maar ze volstaan niet. Een e-mailcampagne, zoals die van minister Vogels waarin tien of twintig 'nieuwe mannen' in de kijker worden geplaatst, volstaat evenmin. In een beleid gaat het er niet om een kleine mediacampagne te voeren of een vrije tribune te schrijven, maar om structureel een mentaliteitsverandering te bewerkstelligen en mensen de mogelijkheid te geven gezin en arbeid te combineren.

Ik noteer alvast dat we dit debat na de zomer kunnen voortzetten, gezien de ruime belangstelling van de collega's.

– De algemene bespreking is gesloten.

Algemene bespreking van het onderdeel Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD), rapporteur. – Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

Algemene bespreking van het onderdeel Binnenlandse Zaken en Administratieve Aangelegenheden

Mevrouw Jeannine Leduc (VLD), rapporteur. – Ik verwijs naar mijn schriftelijk verslag.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Collega Van Quickenborne en zijn fractie zijn zeer benieuwd over wat ik te zeggen heb over het luik Binnenlands Beleid. Ik zal het vooral hebben over de politiehervorming.

Eerst wil ik toch nog een algemene opmerking maken over de sfeer van het debat, over de link met het beleid en met de resultaten van de begroting. Over dat laatste moeten we ons

Mme Jacinta De Roeck (AGALEV). – Je pense qu'il faudrait compléter ce cours par un chapitre consacré à la gestion du temps.

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – Cela ne vous a peut-être pas frappée, mais je m'en suis toujours tenue à mon temps de parole. Par ailleurs, je pense que les sujets importants qui ont été abordés mériteraient que l'on y consacre plus de temps et un débat constructif. Cette remarque ne vous vise pas personnellement, madame De Roeck, mais bien la manière dont le Sénat fonctionne de temps à autre. Je pense notamment aux négociations relatives aux travaux de la commission des Grands Lacs.

Puisque M. Dedecker n'est pas encore convaincu, je répète qu'il faut une chaire des études masculines. Celle-ci fonctionne avec succès dans d'autres pays. Le Sénat pourrait peut-être organiser un voyage d'étude pour suivre un cours de ce type.

En tout cas, les études féminines ont déjà atteint un niveau relativement élevé dans notre pays. Il est donc temps qu'elles aient leur pendant.

Pour terminer, je renvoie à une septième proposition traitant de l'importance de l'enseignement à cet égard, qui ne relève pas des compétences fédérales mais communautaires.

Ces sept points montrent la nécessité d'avoir une politique globale et cohérente. Nous acclamons les initiatives concrètes qui ont été prises, mais cela ne suffit pas, pas plus que la campagne e-mail de la ministre Vogels. En politique, une petite campagne médiatique n'est pas suffisante, il faut réaliser un changement structurel des mentalités et donner la possibilité aux gens de combiner famille et travail.

Je note déjà que nous pourrions poursuivre ce débat à l'automne.

– La discussion générale est close.

Discussion générale du volet Intérieur et Affaires administratives

Mme Jeannine Leduc (VLD), rapporteuse. – Je me réfère à mon rapport écrit.

Discussion générale du volet Intérieur et Affaires administratives

Mme Jeannine Leduc (VLD), rapporteuse. – Je me réfère à mon rapport écrit.

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – Notre collègue Van Quickenborne et son groupe sont très curieux de savoir ce que j'ai à dire sur la politique intérieure. Je parlerai principalement de la réforme de la police.

Je ferai tout d'abord une remarque générale sur l'atmosphère du débat et sur le lien entre la politique et les résultats du

geen zorgen maken, want het resultaat van ons debat is al begrepen in het begrotingsresultaat dat werd aangekondigd door de regering.

Het is een bevreedend, maar ook een bemoedigend debat. Er komt bij een aantal collega's precies wel een bewustwordingsproces op gang, vooral bij de collega's van de VLD. Er komt ook meer helderheid over de zin en de onzin van wat we hier doen. Iedereen kent de geaardheid van collega Van Quickenborne, hij kan zeer openhartig zijn. De heer Van Quickenborne had het over de BIOS. Hij sprak over een lege doos. Hij zei: 'Een lege doos meer of minder kan geen kwaad, waarom zou ik deze wet niet stemmen.' Een andere VLD-collega beweerde dat de wetgeving vol lege dozen staat.

Deze regering ging van start met het grote akkoord over de modelstaat België. De bureaucratie, de administratieve overlast voor burgers, bedrijven, instellingen en organisaties moest dringend worden gedereguleerd. Tegen het einde van de legislatuur zou er 25% minder reglementering moeten zijn.

Daarvan hebben we nog niet veel gezien. De eerste twee jaar van de regeerperiode zijn voorbij. De doelstelling van het regeerakkoord was 10% minder regels na twee jaar.

Ook van de vereenvoudiging is nog niet veel terechtgekomen. Ik besluit: LD staat voor Lege Doos, VLD voor Volledig Lege Doos. Indien nodig, neem ik mijn woorden terug.

Er is niet enkel de toenemende reglementering en de steeds complexer wordende samenleving, er bestaat ook grote verwarring over belangrijke beleidsdoelinden, zoals bijvoorbeeld de politiehervorming. Die was zagezegd twee jaar geleden al voltooid, maar ze komt telkens opnieuw voor in de programmawetten.

In januari kwam er een prioriteitennota van de regering. Die was dringend nodig omwille van verlies aan enthousiasme in de regering en wrevel tussen de partners. Er werden 21 prioriteiten vastgesteld. De politiehervorming maakte er geen deel van uit, omdat die zagezegd was voltooid. Toch staat de politiehervorming opnieuw in deze programmawet. Bijna het hele luik Binnenlands Beleid gaat daarover. Het is eigenaardig dat het Parlement keer op keer zoveel aanpassingen moet behandelen die betrekking hebben op deze hervorming. De meeste punten die opnieuw ter studie worden voorgelegd zijn reeds behandeld in het Parlement. Op zijn minst kan worden gezegd dat de regering laattijdig is met de wettelijke bepaling die noodzakelijk is voor de regeling van het statuut van de politiediensten. Het betreft wederom een reparatiewet van een reparatiewet. Het gaat zelfs over amendementen die bij de vorige programmawet niet werden goedgekeurd. In onze rechtswetenschap bestaat het recht, en ook het metarecht. Dankzij deze regering bestaan nu ook de metawetten en de metareparatiewetten. Er is een absoluut dieptepunt bereikt in de legistiek. Wordt de reparatiewet misschien geschreven alvorens de wet is goedgekeurd? Wij hebben onze amendementen immers al vorige keer geschreven. We wisten dat er reparatie nodig was. Blijkbaar wordt reeds van bij het begin gedacht aan de herstelling van de herstelling. De wetgeving is gereduceerd tot een discours over het discours waarbij elke inhoud zoek is.

De meerderheid kan opwerpen dat er toch een beetje protest was bij de steden en gemeenten. De budgettaire neutraliteit

budget.

C'est un débat étrange mais encourageant. Il y a eu une prise de conscience dans le chef de certains collègues, principalement du VLD. Il y a également plus de clarté sur le sens et le non sens de ce que nous faisons ici. Chacun sait que M. Van Quickenborne peut faire preuve de franchise. Il a parlé des BIOS. Il a parlé d'une boîte vide. Il a dit : « une boîte vide de plus ou de moins ce n'est pas grave, pourquoi ne voterais-je pas cette loi ». Un autre collègue du VLD a dit que la législation était pleine de boîtes vides.

Ce gouvernement a démarré avec le grand accord sur l'État Belgique modèle. La bureaucratie et la surcharge administrative qui pèsent sur les citoyens, les entreprises, les institutions et les associations devaient être déréglées d'urgence. D'ici la fin de la législature, il fallait diminuer les réglementations de 25% au moins.

Nous n'avons pas encore vu grand chose à ce sujet.

Il n'y a pas que le problème de la réglementation croissante et la société de plus en plus complexe, il y a aussi une grande confusion quant à d'importants objectifs politiques comme la réforme de la police. Il y a deux ans que celle-ci était soi-disant achevée mais elle réapparaît chaque fois dans les lois-programmes.

En janvier, le gouvernement a publié une note reprenant ses 21 priorités. La réforme de la police n'en faisait pas partie puisqu'elle était achevée. Pourtant, elle figure à nouveau dans la loi-programme. Il est étrange que le parlement doive chaque fois y faire autant d'adaptations. La plupart des points ont déjà été discutés au parlement. Le moins qu'on puisse dire est que le gouvernement traîne avec la disposition légale indispensable pour régler le statut des services de police. C'est encore une loi de réparation d'une loi de réparation. Il s'agit même d'amendements qui n'ont pas été votés dans la loi-programme précédente. Nous connaissons le droit et le métadroit. Grâce à ce gouvernement nous connaissons maintenant les métalos et les métalos de réparation. Écrira-t-on la loi de réparation avant de voter la loi ? Nous avons déjà déposé nos amendements à l'époque sachant qu'il faudrait adapter.

La majorité peut rétorquer qu'il y avait quand même quelques protestations dans les villes et communes. La neutralité budgétaire annoncée n'était plus très évidente et le gouvernement devait donc prendre le temps d'aboutir au grand accord du 11 juin. C'était le dernier, l'accord définitif qui permettait de résoudre tous les problèmes et d'achever définitivement la réforme de la police. Mais lorsqu'on lit le protocole d'accord, on constate qu'il n'est pas du tout question d'accord. Le brouillard ne s'est pas dissipé et il n'y a pas de solution définitive en perspective pour la neutralité budgétaire à laquelle aspirent nos communes et nos villes. Il n'y a pas non plus de sécurité juridique pour les nombreux travailleurs et encore moins pour les contribuables communaux. Le protocole du 11 juin parle de corrections, de surcoûts éventuels et du système de financement définitif dans un projet de loi qui serait déposé début 2003 au parlement.

Nous savons que la fièvre électorale a déjà atteint la coalition. Quel projet de loi déposé début 2003 pourrait encore être voté avant la fin de la législature ?

die beloofd werd, was niet meer duidelijk. Daarom moest de regering nog wat tijd nemen om het grote akkoord te bereiken. Het grote akkoord kwam er op 11 juni. Het was het laatste, definitieve akkoord, waarmee alle problemen van tafel zouden worden geveegd en de politiehervorming definitief zou worden voltooid. Wie het protocol van akkoord van 11 juni leest, ziet dat van een akkoord eigenlijk geen sprake is. De mist werd helemaal niet opgetrokken en er werd geen definitieve oplossing voor de budgettaire neutraliteit in het vooruitzicht gesteld. Onze gemeenten en steden zien nochtans uit naar de budgettaire neutraliteit. Er is ook geen rechtszekerheid voor de vele werknemers en nog minder voor de gemeentelijke belastingbetalers. De formuleringen in het protocol van 11 juni waren al zeer voorwaardelijk. Er is sprake over correcties, eventuele meerkosten, over het definitieve financieringssysteem in een wetsontwerp dat begin 2003 zou worden neergelegd in het Parlement.

Wij weten dat de electorale koorts nu al heeft toegeslagen in de coalitie. Welk wetsontwerp dat wordt ingediend begin 2003, zal nog vóór het einde van deze legislatuur kunnen worden goedgekeurd?

Het protocolakkoord spreekt uiteindelijk ook – en daar komt de aap uit de mouw – over de definitieve evaluatie in september 2003. Dames en heren van de meerderheid, in september 2003 bent u al langs de kiezer gepasseerd en niets is dan nog zeker. Het definitieve akkoord over de politiehervorming is er geen, tenminste niet tijdens deze zittingperiode. Tijdens deze zittingperiode zal de mist niet opgetrokken geraken.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat na het grote akkoord van 11 juni dat geen akkoord was, de premier al op 28 juni een brief van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten ontving om hem duidelijk te maken dat als niet alle elementen van het akkoord worden ingevuld, er geen akkoord meer zal zijn.

In het najaar zullen heel wat zones budgettair vastrijden. Deze namiddag werd een en ander nogmaals bevestigd. Daarvoor moet ik eigenlijk onze, als steeds zeer dynamische, voorzitter van de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden bedanken. Deze namiddag heeft zij een hoorzitting gehouden met de Waalse Steden en Gemeenten over de politiehervorming. De debatten in de plenaire vergadering waren interessant, maar die commissievergadering was echt revelerend.

Vanochtend zijn wij wakker geworden met positief nieuws. Het open krediet van 25 miljoen euro dat de regering in het akkoord van 11 juni had ingeschreven, is nu definitief vastgelegd. Het is gestegen tot 28,6 miljoen, euro, maar het is niet langer open. Dat bijkomend bedrag is volgens de regering vereist om de budgettaire neutraliteit te verwezenlijken. Wat hebben wij kunnen vernemen van de heer Taminiaux, voorzitter van de Unie van Waalse Steden en Gemeenten. Er heeft eigenlijk geen tegensprekelijk debat plaatsgevonden over dat cijfer. Als we het protocolakkoord van 11 juni er nog eens op na slagen, dan lezen wij dat werd afgesproken dat de regering zou voorzien in een bijkomend bedrag van minstens 25 miljoen om de zomer te financieren. De meerkosten die voortvloeien uit het rechtzetten van vergissingen, die werden gemaakt bij het verrekenen van de zones en die het gevolg zijn van de evolutie van de lokale politie, zullen worden

Le protocole d'accord parle enfin de l'évaluation définitive en septembre 2003. Mesdames et messieurs de la majorité, en septembre 2003 vous aurez déjà été confrontés aux électeurs et plus rien ne sera encore sûr à ce moment. L'accord définitif sur la réforme de la police n'en est pas un et certainement pas sous cette législature.

Par conséquent, après le grand prétendu accord du 11 juin, il n'est pas étonnant que le premier ministre ait reçu le 28 juin une lettre de l'Union des villes et communes flamandes précisant que si tous les éléments de l'accord n'étaient pas concrétisés, il n'y aurait plus d'accord.

Cet après-midi, la présidente de la commission de l'Intérieur a organisé une très révélatrice audition de l'Union des villes et communes de Wallonie sur la réforme de la police.

Ce matin, nous avons été réveillés par des informations positives. Le crédit ouvert de 25 millions d'euros promis dans l'accord du 11 juin est définitivement arrêté. Il est passé à 28,6 millions d'euros mais n'est plus ouvert. Selon le gouvernement, ce montant supplémentaire est indispensable pour réaliser la neutralité budgétaire. Le président de l'Union des villes et communes de Wallonie, M. Taminiaux, nous a appris qu'il n'y avait pas eu de débat contradictoire sur ce chiffre. Selon le protocole d'accord du 11 juin, le gouvernement prévoirait un montant supplémentaire d'au moins 25 millions. Les surcoûts découlent notamment de corrections d'erreurs commises lors du calcul des zones ; ils seront financés par le gouvernement. L'examen contradictoire des chiffres est promis au point 4. Les zones recevront prochainement une vue d'ensemble de la dotation fédérale et du calcul du surcoût du statut et de la réforme. Elles auront dix jours pour réagir. Les éventuelles corrections seront apportées après acceptation par les autorités fédérales. Le gouvernement fédéral s'engage à prendre en charge les surcoûts éventuels résultant de l'examen contradictoire. D'après cet examen, il appert que les villes et communes wallonnes disent maintenant que le montant de 28,6 millions d'euros avait été calculé sur la base des paramètres décidés par le gouvernement fédéral et de ses corrections fédérales. Les chiffres avancés par les communes après le 11 juin n'ont pas encore suscité de réaction et on ne peut donc pas encore parler d'un examen contradictoire.

C'est une constatation importante après l'annonce ce matin de l'augmentation du budget de la réforme de la police.

La durée de vie de l'accord était visiblement plus courte que le temps qu'il a fallu pour imprimer le document. Cette loi-programme a été rédigée alors que les négociations avec les administrations locales étaient en cours. Le gouvernement avait vraisemblablement l'intention de reprendre d'une main ce qu'il donnait de l'autre.

D'une certaine façon, l'annulation de l'accord est une victoire puisque les communes pourront continuer à négocier cette loi-programme après le vote en connaissant la position du gouvernement. La loi-programme prévoit insidieusement un certain nombre de transferts de moyens du niveau fédéral au niveau local. L'État fédéral essaie de se débarrasser du financement de la police locale de n'importe quelle manière. Il y a un nouveau règlement pour les coûts des soins et des interventions de première ligne. La réforme de la police est terminée sauf en ce qui concerne la définition des surcoûts

gefinancierd door de regering. In punt 4 wordt het tegensprekelijk onderzoek van de cijfers beloofd. De zones zullen in de komende dagen een volledig overzicht ontvangen van zowel de federale dotatie als van de berekening van de meerkost van het statuut en van de hervorming. Zij krijgen vanaf de dag van ontvangst tien dagen om hierop te reageren. Eventuele correcties die dienen te worden aangebracht, hetzij aan de berekening van de federale dotatie, hetzij aan de evaluatie van de meerkost zullen berekend worden na aanvaarding door de federale overheid en desgevallend aanleiding geven tot een hoger bedrag van federale dotatie dan overeengekomen in het akkoord van 11 juni 2002. De federale regering verbindt er zich toe de eventuele meerkosten die voortvloeien uit het tegensprekelijk onderzoek, ten hare laste te nemen. Uit het tegensprekelijk onderzoek blijkt dat de Waalse Steden en Gemeenten nu stellen dat het bedrag van 28,6 miljoen euro werd becijferd op basis van de eigen parameters van de federale regering en op basis van haar eigen federale correcties. Op de cijfers die na 11 juni door de gemeenten zijn aangebracht, is er nog geen enkele reactie geweest, laat staan dat er daaromtrent een tegensprekelijk onderzoek zou zijn gevoerd.

Dat is toch een belangrijke vaststelling na het positieve nieuws van deze ochtend over het optrekken van de begroting voor de politiehervorming.

Het blijkt duidelijk dat de levensduur van het akkoord korter was dan de tijd die men nodig had om het document te drukken. Deze programmawet werd opgesteld terwijl er onderhandelingen met de lokale besturen aan de gang waren. De regering had toen blijkbaar al de bedoeling om met de ene hand terug te nemen wat ze met de andere had zou uitdelen.

In zekere zin is het afblazen van het akkoord een zege want de gemeenten zullen na de goedkeuring van deze programmawet met een volledige kennis van het standpunt van de regering verder kunnen onderhandelen. De programmawet hevelt opnieuw op een sluikse manier middelen over van het federale naar het lokale niveau. De federale overheid probeert de financiering van de lokale politie op alle mogelijke manieren van zich af te schuiven. Er is een nieuwe regeling voor de kosten van de eerstelijnszorg in de eerstelijnsop tredens. De politiehervorming is afgesloten, maar er is nog geen definitie van de aanvaardbare meerkost. Er werd daarover vanmiddag in de commissie voor de Binnenlandse Zaken nog altijd geen duidelijkheid geschapen. De lokale zones hadden de afgelopen weken meer duidelijkheid moeten krijgen over de bijkomende dotatie die hen in het kader van die aanvaardbare meerkost wordt toegewezen. Er werd immers gezegd dat zij, nadat zij de overheid hun eigen cijfers hadden overhandigd, een antwoord zouden krijgen. De regering beschikt dus nu over alle cijfers van de steden en gemeenten.

Het lijkt dan ook niet meer dan billijk dat de definitieve meerkost zou worden berekend op basis van de cijfers die de gemeenten hebben aangebracht. Er blijft natuurlijk de factor dat er in de federale begroting te weinig middelen voorzien zijn om die extra uitgaven op te vangen.

Een nieuwe ronde van wetswijzigingen in verband met het statuut van het politiepersoneel voedt het gevoel in de lokale bestuurders dat er met hun verzuchtingen nog altijd geen rekening wordt gehouden. Het gemeentelijk beleidsniveau

admissibles. Aucun éclaircissement n'a été apporté à ce sujet lors de la réunion de la commission des Affaires intérieures cet après-midi. Les zones locales auraient dû recevoir plus d'informations.

Actuellement, le gouvernement dispose donc bien de tous les chiffres des villes et communes. Par conséquent, il serait équitable que le surcoût définitif soit calculé sur la base des chiffres annoncés par les communes. Il n'en reste pas moins que le budget fédéral ne prévoit pas les moyens suffisants pour supporter ces dépenses supplémentaires.

Les nouvelles modifications de la loi relative au statut du personnel de la police donnent l'impression aux gestionnaires locaux qu'on ne tient toujours pas compte de leurs aspirations. Certaines dispositions hypothéqueraient même davantage le financement des administrations locales. Le gouvernement est responsable de la faillite des administrations communales mais cela ne semble gêner personne.

L'achèvement de la réforme de la police ne semble plus être une priorité. Cela n'a pas empêché le gouvernement de créer certains gadgets. C'est ainsi que la loi-programme prévoit la création d'une nouvelle commission d'accompagnement de la réforme de la police au niveau local. Après les divers organes de concertation déjà prévus dans la loi sur la police intégrée, voici venir un organe consultatif.

Nous ne suivons pas très bien. La commission doit d'abord calculer le surcoût de la réforme de la police pour les zones de police.

Comment le budget de 28,6 millions d'euros peut-il être équilibré si la commission qui doit accompagner le calcul des surcoûts n'a pas encore démarré ses travaux ? Dans le meilleur des cas, cette loi-programme sera votée par le parlement à la mi-juillet. Après, il faudra attendre sa publication et on pourra informer les zones de police de l'ampleur de la catastrophe budgétaire sur la base des chiffres.

Qui fera partie de cette importante commission ? Ce n'est pas indiqué dans la loi. C'est un mystère.

À première vue, la mission de la commission paraît être une tâche du comité d'avis des bourgmestres. Pourquoi ne pas améliorer le fonctionnement de ce comité et le charger de cette tâche ?

Y a-t-il quelqu'un dans la majorité qui peut nous dire à quel moment la réforme des corps de police sera achevée ? Nous ne doutons naturellement pas des bonnes intentions du ministre de l'Intérieur. La majorité actuelle avait également les meilleures intentions : la réforme de la justice et de la police, la création d'un État Belgique modèle, tout cela rapidement et de manière efficace. C'est ce qu'attendait la population de la nouvelle politique. Sa déception est grande.

Même à des niveaux essentiels comme la réforme de la police, le gouvernement n'est pas encore prêt et ne le sera vraisemblablement pas pendant cette législature.

Lors de la discussion de la loi-programme, nous avons dû rediscuter des aspects financiers de la réforme de la police. Les solutions que nous croyions définitives n'en étaient pas. Nous n'aboutirons probablement pas à des solutions

wordt door de regering op geen enkele manier ernstig genomen. Een aantal bepalingen zullen zelfs een slechtere financiering van de lokale besturen tot gevolg hebben. De regering is de oorzaak van het failliet van de gemeentebesturen, maar dat stoort blijkbaar niemand. Deze programmawet vormt hierop geen uitzondering.

De afronding van de politiehervorming is blijkbaar geen prioriteit meer. Dat heeft de regering echter niet belet een aantal gadgets in het leven te roepen. Zo voorziet de programmawet in de oprichting van een nieuwe commissie ter begeleiding van de politiehervorming op het lokale niveau. Na de diverse overlegorganen waarin de wet op de geïntegreerde politie reeds voorziet, namelijk de federale politieraad, de adviesraad van burgemeesters en de vaste commissie van de lokale politie, komt er nu nog een adviesorgaan bij.

We kunnen dat niet goed volgen. De commissie moet in de eerste plaats de meerkost van de politiehervorming voor de politiezone berekenen.

Hoe kan de begroting van 28,6 miljoen euro opnieuw sluitend worden gemaakt als de commissie die de berekening van de meerkosten moet begeleiden, nog moet worden opgestart? Het is merkwaardig dat men blijkbaar veronderstelde dat alles vrijwel in orde was. In het beste geval zal deze programmawet half juli door het Parlement worden goedgekeurd. Daarna is het wachten op de publicatie en kan men de politiezones aan de hand van de cijfers de budgettaire rampspoed meedelen. De regering heeft immers reeds beslist. Wie de leden van die belangrijke commissie zullen zijn, wordt in deze wet niet vermeld. Het is een mysterie. Wat maakt de samenstelling van de commissie zo bijzonder, dat geen enkel van de reeds bestaande overlegorganen zich van die taak kan kwijten. Op het eerste gezicht lijkt de opdracht van de commissie een taak voor de adviesraad van burgemeesters. Dat zou alleszins behoorlijk bestuur zijn. Ook daar ontbreekt het echter soms aan initiatief. Waarom wordt de adviesraad van burgemeesters niet beter uitgebouwd en met die taken belast?

Is er iemand van de meerderheid die kan zeggen wanneer de hervorming van de politiekorpsen zal zijn afgerond? Wat zijn de concrete vooruitzichten? Wij twijfelen natuurlijk niet aan de goede bedoelingen van de minister van Binnenlandse Zaken. De huidige meerderheid had overigens de beste bedoelingen: de hervorming van justitie en politie, het creëren van de modelstaat België, allemaal op een snelle en efficiënte wijze. Dat was de hoop die de bevolking in het nieuwe beleid had gesteld. Een frisse wind, een nieuw, snel en efficiënt staatsbestel. De bevolking raakt langzaam teleurgesteld en de teleurstelling is groter naarmate de beloften met meer enthousiasme werden gedaan. Zelfs op essentiële vlakken, zoals de politiehervorming, is de regering nog niet klaar. Waarschijnlijk zal er tijdens deze regeerperiode geen definitieve oplossing meer komen.

Bij deze programmawet hebben we de financiële aspecten van de politiehervorming opnieuw moeten bespreken. Ondanks alle aangekondigde definitieve oplossingen, weten we nu reeds dat dit niet de definitieve oplossing is. Het is alsof de minister van Binnenlandse Zaken de Sisyphus van de regering is geworden. Telkens wanneer de rots bijna de top van de berg heeft bereikt, rolt ze opnieuw naar beneden. We weten

définitives avant la fin de la législature.

niet wanneer dit verhaal zal eindigen. Dat zal wellicht niet vóór het einde van deze regeerperiode zal zijn en er zullen geen definitieve oplossingen worden bereikt.

De heer Theo Kelchtermans (CD&V). – Ik neem het woord in het kader van het hoofdstuk Binnenlandse Zaken omdat ik niet in de notulen van de vergadering wil ontbreken. Ik moet mijn kleinkinderen kunnen bewijzen dat ik mij bij dit strategospel niet afzijdig heb gehouden. Ik wil enkele kanttekeningen maken bij de algemene uiteenzetting van mevrouw De Schamphelaere om aan te tonen hoe de politiehervorming getuigt van een grenzeloze minachting ten opzichte van de lokale besturen. Het gaat niet om de jongste politiehervorming. Er zijn precedenten.

Ik verwijs onder meer naar artikel 152, dat handelt over de brandweer. Dat artikel bevat een niet-transparante regeling voor de bijdragen van de lokale besturen. De gouverneurs bepalen het aandeel dat elke gemeente in de begroting moet voorzien, *post factum*, op basis van een berekening die voor weinig gemeenten helder is. Protest wordt altijd genegeerd.

Het gaat zelfs nog verder. Ook de kosten van de 100-diensten zullen solidair over de gemeenten worden verrekend. Schaamteloos wordt eraan toegevoegd dat dit geen enkele meeruitgave voor de gemeenten met zich brengt.

In het verleden werd ooit een gelijkaardige regeling getroffen: de tekorten van de ziekenhuizen moesten door de gemeenten worden bijgepast. Men heeft dit enkele jaren volgehouden. Deze bijdrage was nooit voorspelbaar. Hoe kan men financiële verantwoordelijkheid opleggen aan een bestuur dat geen vat heeft op de uitgaven? Ik begrijp niet dat collega's met wortels in lokale besturen dit zomaar aanvaarden. Deze politiehervorming is de grootste financiële hold-up die ooit op lokale besturen is gepleegd. Het einde ervan is nog niet in te schatten.

Ik wijs nu op enkele andere kernproblemen. In de politiezones trekken officieren zich nu week na week terug in een soort eindeloos managementoverleg. Meer dan 50% van de tijd wordt besteed aan interpretatie van omzendbrieven. Al die mensen stonden vroeger op het terrein. Ze zitten nu achter de tafel. Het werden schriftgeleerden. Bovendien spreekt de ene omzendbrief de andere tegen en zijn er voortdurend correcties. Nooit is een dergelijke diarree van voorschriften en regelgeving gezien. Ik spreek uit ervaring.

Ik geef het voorbeeld van een zonechef die van de rijkswacht komt en die een tiental officieren, oud-commissarissen van de gemeentepolitie, onder zijn leiding heeft. Die zonechef moet plots vaststellen dat hij honderdduizenden franken minder verdient dan die commissarissen, zijn mandaattoelagen inbegrepen. Hoe kan men zo iemand motiveren om leiding te geven aan een korps van mensen die allen beter verdienen met minder inspanningen dan hij die de volle verantwoordelijkheid draagt.

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Dat is juist, maar dat gaat geleidelijk verdwijnen.*

De heer Theo Kelchtermans (CD&V). – Ja, maar u geeft toch toe dat het vandaag wel zo is.

Als we dan kijken naar een begrip als de 'gehypothekeerde capaciteit'. Wat betekent dat? Iedere zone moet aanvaarden dat er geregeld oproepingen voor een vastgelegd percentage

M. Theo Kelchtermans (CD&V). – *Je prends la parole dans le cadre du chapitre de l'Intérieur parce que je veux figurer dans le compte rendu de la réunion.*

Je voudrais faire quelques observations par rapport à l'exposé général de Mme De Schamphelaere pour montrer combien la réforme de la police témoigne d'un immense dédain envers les administrations locales. Il ne s'agit pas de la dernière réforme de la police. Il y a des précédents.

Je me réfère notamment à l'article 152, relatif aux services d'incendie, qui contient un règlement assez obscur en ce qui concerne la contribution des pouvoirs locaux. Les gouverneurs déterminent la part que chaque commune doit prévoir, post factum, sur la base d'un calcul pour le moins opaque. Toutes les protestations ont été dédaignées.

On va encore plus loin, puisque les frais relatifs aux services 100 seront également réglés de façon solidaire par les communes. Cela n'entraînera, ajoute-t-on sans vergogne, aucune dépense supplémentaire pour les communes.

Comment peut-on imposer une responsabilité financière à un pouvoir qui n'a aucune emprise sur les dépenses ? Cette réforme de la police est le hold-up le plus grave jamais infligé à des autorités locales.

Je voudrais attirer votre attention sur d'autres questions essentielles. Le travail administratif des officiers des zones de police prend des proportions démesurées. Ils doivent en effet consacrer plus de la moitié de leur temps à l'interprétation d'une avalanche de circulaires, alors qu'ils se trouvaient auparavant sur le terrain. Nous n'avons jamais connu – et je parle d'expérience – semblable déluge de consignes et de réglementations.

Comment espérer motiver un chef de zone chargé de diriger des officiers dont les salaires sont supérieurs au sien et les responsabilités, moindres ?

M. Philippe Mahoux (PS). – C'est exact, mais c'est jusqu'à extinction.

M. Theo Kelchtermans (CD&V). – *Oui, mais vous reconnaissez quand même que c'est la situation actuelle.*

De plus, que signifie la notion de « capacité hypothéquée » ? Chaque zone de police doit accepter que les convocations aient lieu sur la base d'un pourcentage fixe, auquel le

gebeuren. De directeur verantwoordelijk voor de coördinatie (DIRCO) doet daar zeer arbitrair een beroep op: hij zegt wanneer, in welke zone, welke mensen en hoeveel.

Bijvoorbeeld. Bij voetbalwedstrijden doet een gemeente met een club in eerste klasse geregeld een beroep op gehypothekeerde capaciteit. Het geld voor de mensen die zij dan inzet, mag ze dan ook nog aftrekken van de gehypothekeerde capaciteit en dat moet dus ook nog eens gecompenseerd worden door de andere zones. Ik begrijp niet wat daar de logica van is. Het is een eenzijdig afwentelen van wat men lusten en lasten zou kunnen noemen.

Ik begrijp de willekeur niet. Eenvoudig management zou erin bestaan dat men een beroep doet op de zones in de nabijheid, met zekere afstandscriteria. Als men nu het lijstje van de oproepen bekijkt, ziet men dat er mensen van Noord-Limburg naar Moeskroen moeten, of omgekeerd dat op hetzelfde moment mensen van Brugge naar Lommel moeten. Er is geen logica, noch in de manier waarop men oproept, noch in het aantal opgeroepen, noch in de manier van compensatie.

De minister zegt in zijn omzendbrieven dat dat geen meerkost is. Wat is een meerkost? Datgene wat meer kost dan het oorspronkelijk kostte als alle gegevens dezelfde blijven. Welnu, alle gegevens blijven dezelfde. Er zijn evenveel mensen en het zijn dezelfde mensen, alleen zijn ze in een ander verband bij elkaar gebracht. Maar het mammoetbesluit moet worden uitgevoerd en vastgesteld wordt dat de meerkost tientallen miljoenen euro hoger is dan wordt voorgesteld.

Toch beweert de minister dat er geen meerkost is. Ze neemt dan de burgemeesters bij de hand doorheen de ingewikkelde regelgeving. De verenigingen van steden en gemeenten zijn ook in die val getrapt, zodat na technische discussies telkens andere interpretaties van afspraken komen.

De regering zegt ook dat slachtofferhulp geen meerkost is omdat we daartoe verplicht zijn. Nochtans schrijft de minister van Binnenlandse Zaken in een rondzendbrief dat elke zone in slachtofferhulp moet voorzien. Er staan echter geen middelen tegenover. De mandaattoelage zowel aan de rekenplichtige als aan de zonechef wordt niet als meerkost beschouwd. Ik kan zo tientallen voorbeelden geven. Op die manier is het natuurlijk eenvoudig te berekenen dat maar 25 miljoen euro voor meerkosten nodig zal zijn.

De eerste minister heeft in de commissie gezegd dat de kwestie van de gebouwen geregeld is. Het ontwerp daarover is echter nog maar alleen op de ministerraad goedgekeurd. Op het terrein bestaat de grootste tegenstrijdigheid daaromtrent. We hebben de meerkosten nagerekend. Ze bedragen geen 25 miljoen euro, maar 75 miljoen euro. Eerlijk duurt het langst. We zijn er dus gerust in dat het niet lang meer zal duren.

De heer Philippe Mahoux (PS). – *Ik deel een aantal bekommernissen van de heer Kelchtermans, die blijkbaar als burgemeester heeft gesproken. Ik ben zelf burgemeester van een kleine gemeente en vind sommige van zijn opmerkingen volkomen gerechtvaardigd.*

De gemeenten hebben een rondzendbrief ontvangen, ter vervanging van een vroegere rondzendbrief, waardoor de dotatie van de gemeenten aan de politiezones wordt gewijzigd. De gemeenteraad heeft dus eerst de dotatie en vervolgens de gemeentebegroting moeten wijzigen.

directeur responsable de la coordination (DIRCO) recourt de manière arbitraire, et qui implique des compensations pour les autres zones. Je ne comprends pas la logique d'un tel système, ni son aspect arbitraire. Une gestion simple aurait consisté, par exemple, à tenir compte de certains critères en termes de distance ; or, ce n'est pas le cas.

Selon les circulaires ministérielles, ce système n'occasionne pas de surcoût. Or, sa simple exécution coûtera des dizaines de millions d'euros.

Des réunions ont été organisées pour guider les bourgmestres et les associations des villes et communes dans cette réglementation compliquée, mais ces discussions techniques donnent lieu, à chaque fois, à des interprétations différentes.

Selon le gouvernement, l'aide aux victimes ne représente pas davantage un surcoût. Chaque zone devra pourtant y pourvoir. Or, les moyens disponibles actuellement se révèlent insuffisants. Je pourrais ainsi, par de nombreux autres exemples, vous démontrer que le montant des frais supplémentaires avoisinera 25 millions d'euros.

Le premier ministre a dit en commission que la question des bâtiments était réglée. Or, le projet y relatif vient seulement d'être approuvé en conseil des ministres et, sur le terrain, la confusion règne en maître. Selon nos calculs, le surcoût s'élèvera, en la matière, non à 25, mais à 75 millions d'euros !

M. Philippe Mahoux (PS). – Je partage une série de préoccupations de M. Kelchtermans qui semble s'exprimer comme un bourgmestre. Je suis moi-même bourgmestre d'une petite commune et certaines de ses remarques me paraissent tout à fait justifiées.

En d'autres termes, nous avons connu, dans les communes, une circulaire remplacée par une autre qui a fait que la dotation des communes aux zones de police a été modifiée ; cela nous a imposé de revoir le budget communal, après avoir fait prendre au conseil communal une décision qui changeait

Mijnheer Kelchtermans, u had het over de meerkosten. Wij discussiëren nog altijd met de minister van Binnenlandse Zaken en met de regering om te weten welke meerkosten daadwerkelijk in rekening mogen worden gebracht.

U had het over de Vereniging van steden en gemeenten. U weet dat de Waalse vereniging een memorandum heeft afgegeven en vanmiddag hebt u in de commissie voor de Binnenlandse Aangelegenheden waarschijnlijk haar woordvoerders gehoord. In tegenstelling tot wat men beweert, gaat het voor de gemeenten niet om een broekzak-vestzakoperatie. Wij eisen dat de hervorming voor de gemeenten geen meerkosten met zich meebrengt.

De regering heeft ervoor gekozen de definitieve beslissing over de financiering tot 15 september uit te stellen en heeft in principe aanvaard een contradictoір debat met de zones te organiseren. Dat is uiteraard positief. Om de reële meerkosten te bepalen stellen wij al onze hoop op de confrontatie met de cijfers.

Ik ben het voorts gedeeltelijk eens met uw bedenkingen over de gebruikte termen. Ik heb altijd gevonden dat de overbrenging van gevangenen van de gevangenis naar het gerechtsgebouw en de veiligheid bij professionele voetbalwedstrijden geen opdrachten zijn voor de lokale politie.

Wij blijven discussiëren over de vraag welke opdrachten voor de lokale en welke voor de federale politie zijn. Wij raden aan de lokale politie haar rol van buurtpolitie te laten spelen. Dat is immers wat de burgers verwachten.

Mijnheer Kelchtermans, wij delen dus sommige van uw bekommernissen en laten dat geregeld aan de regering weten. De beslissing over de meerkosten en de opdrachten van de lokale politie wordt uitgesteld tot 15 september, zodat de discussie daarover kan worden voortgezet.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – Ik had niet verwacht dat ik zo snel gelijk zou krijgen. Gisteravond heb ik uiteengezet wat de draagwijdte was van de discussie over de programmawet: een ritueel dat formeel is en de inhoud verbergt, een politieke debatcultuur van de meerderheid, maar niet met de oppositie en dus niet op de plaatsen waar het volgens de Grondwet gevoerd moet worden. Dat het grondwettelijk systeem van de politieke besluitvorming niet aan ons besteed is, wordt hier vandaag pertinent geïllustreerd. De bedoeling is niet een discussie over de programmawet, maar de wet te stemmen.

Minister Daems kwam vanmorgen met tegenzin. Minister Vandembroucke zat hier vanmiddag met grote tegenzin. Nu wordt hij afgelost door de minister van Volksgezondheid. Ongetwijfeld zal zij de komende uren en dagen vaststellen hoe het met de gezondheid van de senatoren is gesteld. Dat is een geruststellende gedachte.

Collega Kelchtermans heeft duidelijk gemaakt hoe de regering op artificiële wijze zegt dat kosten geen kosten zijn. Toch wijs ik erop dat de politiehervorming op het terrein niet

la dotation. Il a fallu attendre la modification budgétaire pour traduire cela dans le budget.

Vous avez parlé des surcoûts, monsieur Kelchtermans. Nous sommes toujours en discussion avec le ministère de l'Intérieur et le gouvernement pour savoir quel surcoût est réellement intégré.

Vous avez parlé de l'Union des villes et des communes. Vous savez sans doute qu'elle a remis un mémorandum en Wallonie et vous avez dû entendre ses représentants en commission de l'Intérieur cet après-midi. Dans l'état actuel des choses, il ne s'agira pas d'une opération blanche pour les communes, comme on le prétendait. La revendication est évidemment qu'il n'y ait pas de surcoût pour les communes, par rapport à une situation antérieure.

Le gouvernement a choisi de surseoir jusqu'au 15 septembre à une décision définitive par rapport au financement et accepté le principe d'une discussion contradictoire avec les zones, ce qui est un élément positif. Nous mettons beaucoup d'espoir dans la confrontation des chiffres pour déterminer le surcoût réel.

En outre, je partage une partie de vos réflexions, notamment en ce qui concerne les vocables utilisés. J'ai toujours pensé que le transfert de détenus entre les prisons et le palais de justice ou le fait d'assurer la sécurité dans les matches de football professionnels ne relevaient pas vraiment de la police locale.

Nous continuons toujours à discuter sur les charges à imputer aux polices locales par rapport à ce qui incombe à la police fédérale. Nous préconisons de rendre à la police locale son véritable rôle de proximité, car c'est ce qu'attendent les citoyens.

Nous partageons donc certaines de vos préoccupations, monsieur Kelchtermans, et nous en faisons part au gouvernement régulièrement. La décision qui est prise maintenant, par rapport au surcoût mais aussi par rapport aux missions assignées à la police locale, consiste à retarder l'échéance prévue jusqu'au 15 septembre, de façon que la discussion continue.

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Je ne pensais pas avoir raison aussi rapidement. J'ai, hier soir, expliqué quelle était la portée de la discussion concernant la loi-programme : ce rituel sert avant tout à servir le projet politique de la majorité. Nous avons aujourd'hui l'illustration que l'intention n'est pas de débattre la loi-programme, mais de la voter.*

Le ministre Daems nous a rejoints ce matin à contrecœur. Le ministre Vandembroucke, à présent remplacé par la ministre de la Santé publique, en a fait autant cet après-midi.

M. Kelchtermans nous a expliqué comment le gouvernement niait le surcoût engendré par la réforme de la police. Je voudrais aussi faire remarquer que, sur le terrain, celle-ci ne satisfait pas aux attentes ; en effet, les responsables sont continuellement en réunion. Nous avons, dans le cadre du chapitre « Politique étrangère et Défense », critiqué le fait que les généraux étaient grassement payés pour rester à la maison. Nous constatons maintenant que les officiers de police ne sont pas sur le terrain, mais passent leur temps dans les salles de réunion. Souvent, les substituts n'ont – pour la

aan de vooropgestelde verwachtingen voldoet omdat voortdurend stafvergaderingen worden georganiseerd. Bij de bespreking van het onderdeel 'Buitenlands Beleid en Defensie' hebben we de maatregel van de regering aangeklaagd dat de dikbetaalde generaals thuis moesten blijven. Nu stellen we vast dat de politiemensen niet op het terrein zijn, maar permanent in vergaderlokalen. Substituten spreken mij aan en vertellen me dat ze voortdurend op overlegvergaderingen aanwezig moeten zijn en geen tijd hebben om individuele dossiers op te volgen. Grote parketten kunnen het werk nog een beetje organiseren, maar in kleinere gerechtelijke arrondissementen wordt de capaciteit van het vervolgingsbeleid sterk aangetast. De geloofwaardigheid op het terrein is dus een probleem. Zij die bij de hervorming betrokken zijn, vertellen dat ze niet werkt.

Er werd berekend hoeveel het verschil bedraagt tussen wat de gemeenten vóór en na de hervorming per inwoner aan politie besteden. Gemeenten die te weinig hadden besteed, moesten dan maar bijleggen. Die vergelijking gaat niet op; uitgaven voor politie zijn ook afhankelijk van de aard van de criminaliteit in een bepaald gebied. In Antwerpen zal per inwoner een ander bedrag aan politiezorg moeten worden besteed dan in een landelijk gebied. Niet in al die gemeenten moeten bijzondere brigades voor de bestrijding van de georganiseerde criminaliteit aanwezig zijn, als die criminaliteit enkel in stedelijke gebieden voorkomt. De politiehervorming wordt op het terrein moeilijk aanvaard. De betrokkenen moeten zich aanpassen en daar loopt het mis. Ook de kostprijs voor de gemeenten is een bedreiging.

Een derde probleem is dat de politieke geloofwaardigheid van de hervorming is aangetast door de minister van Binnenlandse Zaken zelf. Die wandelt of loopt niet, maar hij schrijdt vooruit. De problemen waarmee hij wordt geconfronteerd hebben op hem geen enkele vat. Daardoor ontstaat er een groot communicatieprobleem. *Le Soir* en *De Standaard* hebben een 'examen' georganiseerd waarbij men de ministers punten kon geven. Collega Caluwé zal straks dieper ingaan op de wetenschappelijke waarde van een dergelijk examen, maar in elk geval haalde minister Duquesne zeer slechte punten. Maandag of dinsdag vond ik dan in *De Standaard* een halve bladzijde Franse tekst, een nota van de communicatieofficieren van de regering met instructies hoe de minister van Binnenlandse Zaken de komende maanden zijn imago moet aanpassen zodat hij nog enige greep zou krijgen op de politieke realiteit van de politiehervorming. Ik zal op dit punt niet verder ingaan, collega Caluwé is daarvan veel beter op de hoogte.

Het probleem van de aanvaarding van de hervorming op het terrein door de betrokkenen, het probleem van de financiering dat al meer dan negen maanden in bijna elke bespreking van de wet aan de orde komt en het probleem van de politiek geloofwaardigheid van de betrokken minister, het zijn drie handicaps. In zijn schitterende uiteenzetting heeft collega Kelchtermans erop gewezen dat men nu al spreekt van gehypothekeerde capaciteit. Ik leefde in de overtuiging dat enkel op onroerende goederen hypotheek konden worden gelegd, maar nu kan het dus ook op de capaciteit. Dat betekent dat men te weinig krediet heeft. Als men al zekerheden moet ondergraven om geld te mobiliseren of geloofwaardigheid te hebben, dan gaat men te ver.

même raison – plus le temps de suivre les dossiers individuels. Cela pose problème sur le plan de la crédibilité.

On a calculé la différence – avant et après la réforme – de la contribution des communes, par habitant, aux services de police, de manière à rétablir l'équilibre. Cette comparaison ne tient pas debout, car les dépenses consenties en matière de police dépendent de la nature de la criminalité dans une zone déterminée.

La réforme de la police n'est pas bien acceptée sur le terrain. Le coût qu'elle représente pour les communes constitue par ailleurs une menace.

*De plus, la crédibilité politique de la réforme est mise à mal par le ministre de l'Intérieur lui-même. Les problèmes auxquels il est confronté n'ont aucune prise sur lui, ce qui donne lieu à un grave problème de communication. Il ressort d'un « examen » organisé par *Le Soir* et *De Standaard* que l'opinion publique octroie de très mauvais points au ministre Duquesne. En début de semaine, *De Standaard* a publié une note des agents de communication du gouvernement, concernant la manière dont M. Duquesne devait travailler son image pour appréhender la réalité politique de la réforme de la police. M. Caluwé reviendra sur le sujet.*

Je résume les trois écueils que je viens de citer : le mauvais accueil de la réforme sur le terrain, la question du financement et la crédibilité politique du ministre concerné.

Dans son brillant exposé, M. Kelchtermans a évoqué la notion de capacité hypothéquée, dont l'existence même signifie que les crédits sont insuffisants.

On attend de la police qu'elle s'investisse davantage dans la sécurité. Les résultats sont indéniables à certains égards. Notre intention n'est pas de saper la motivation de ceux qui travaillent dans la nouvelle structure. La réforme de la justice a également donné lieu à des résultats. Par contre, nous avons peut-être par trop négligé certaines évolutions du passé. Il ne faut pas nécessairement privilégier d'emblée une approche policière, mais le fait de ne pas lutter contre l'alcoolisme des jeunes constitue un risque énorme, sur le plan social, pour l'avenir. La politique du gouvernement arc-en-ciel s'apparente jusqu'à présent à un désastre social pour notre pays.

Iedereen vraagt een grotere inspanning van de politie voor het garanderen van de veiligheid. Op bepaalde gebieden worden ongetwijfeld resultaten geboekt. Het is niet onze bedoeling de motivering te ondergraven van degenen die in de nieuwe politiestructuur werken. Er zijn ook resultaten geboekt bij de hervorming van de justitie. Tegelijk zijn er echter ook ontwikkelingen in ons land waar we in het verleden wellicht te gemakkelijk overheen stapten. Op de eerste bladzijde van de krant van vandaag lees ik: 'Stomdronken tiener verliest bewustzijn in de vijver.' De aanpak hoeft niet meteen politoneel te zijn, maar als we niet optreden tegen de dronkenschap bij jongeren dan zal de sociale en maatschappelijke schade in de toekomst enorm zijn. Ik hoop dat we na de jaren van paarsgroen beleid niet opnieuw de boeken van Charles Dickens moeten lezen om te zien welke sociale roofofbouw dit beleid op onze samenleving heeft gepleegd.

De heer Jean-Marie Dedecker (VLD). – In dezelfde krant staat op pagina twee ook: 'Voor de Kamerleden behoort het tot het politieke spel dat hun vakantie eens een weekje moet uitgesteld worden. Voor hun gezinnen is het al minder evident dat de vakantie in het water valt, maar het is absoluut onuitgegeven dat de politici geen rekening houden met de personeelsleden van de Kamer en hun gezinnen. Die moeten in het politieke seizoen al genoeg opdraven en nachtbraken om er niet ook nu nog een zomervakantie te moeten bij inschieten.' Ik besluit hieruit dat we toch een beetje respect moeten hebben voor de nachtrust van het personeel.

De heer Hugo Vandenberghe (CD&V). – De heer Dedecker is hier tijdens het debat nog geen uur geweest. Ik kan deze opmerking volstrekt niet aanvaarden. De agenda wordt niet bepaald door de oppositie, maar door de regering. De regering heeft geëist dat we vanaf maandagmorgen hier permanent in vergadering zitten. De oppositie heeft toch het recht haar argumenten naar voren te brengen. De heer Tobback zei gisterenavond nog dat het nooit zo zou zijn doorgegaan als hij in de oppositie had gezeten. Dat de regering er nooit zou in geslaagd zijn om tot een eindstemming te komen.

De heer Daems heeft destijds wetten bestreden met 4.000 à 5.000 amendementen. We gebruiken de reglementaire voorziene spreektijd en we gebruiken onze argumenten. Als ik het goed begrijp zou in dit land nog enkel de regering en de meerderheid mogen spreken. Als de oppositie spreekt zou dit een misdrijf zijn. Dat kunnen we niet aanvaarden.

De heer Jean-Marie Dedecker (VLD). – Ik ben het volledig eens met de opmerking van de heer Vandenberghe. Dat men ons alles de laatste dagen door de strot wil jagen is een totaal gebrek aan respect voor deze instelling.

Mevrouw Mia De Schamphelaere (CD&V). – Ik ben vooral aangesproken door de bemerking dat politici rekening moeten houden met de risico's van hun vak. Als we ons zelf ernstig nemen moeten we volledige documenten en bundels vol met wetbepalingen aandachtig bestuderen. Dat is de bedoeling van dit debat maar wij hebben dit niet op die manier georganiseerd. We hebben ook veel begrip voor de gezinnen van het personeel. Daarom hebben we er niets tegen om het debat maandag voort te zetten.

De heer Philippe Mahoux (PS). – Denk ook eens aan de kinderen van het personeel. Het is elk jaar hetzelfde liedje.

M. Jean-Marie Dedecker (VLD). – *Je conclus de l'article paru dans ce journal que nous devrions avoir un peu de respect pour le repos nocturne du personnel.*

M. Hugo Vandenberghe (CD&V). – *Je ne puis accepter la remarque de M. Dedecker, car l'ordre du jour est déterminé, non par l'opposition, mais par le gouvernement. Du reste, l'opposition a le droit d'exposer ses arguments. Il fut un temps où M. Daems déposait une foule d'amendements. Dois-je comprendre que, dans ce pays, seuls le gouvernement et la majorité ont le droit de s'exprimer ?*

M. Jean-Marie Dedecker (VLD). – *M. Vandenberghe a raison : on veut tout nous faire avaler les derniers jours. Quel manque de respect à l'égard de l'institution !*

Mme Mia De Schamphelaere (CD&V). – *Un travail sérieux nous impose l'étude attentive de l'ensemble des documents et des dispositions légales concernées. Tel est l'objectif de cette discussion, mais nous sommes aussi soucieux du personnel et de leurs familles. C'est la raison pour laquelle nous sommes favorables à la poursuite de nos travaux lundi.*

M. Philippe Mahoux (PS). – *Pensez aussi aux enfants du personnel. Chaque année, c'est la même chose. C'était le cas*

Dat was ook zo acht jaar geleden, toen anderen in de oppositie zaten. Laten we voortwerken. Laat de oppositie haar werk doen en laat ze het woord voeren. De meerderheid moet aandachtig luisteren en ongeduldig, maar respectvol de stemmingen afwachten. Zo zullen wij vermijden dat woorden worden verspild.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – In verband met de opmerking van collega Dedecker van daarnet wijs ik erop dat volgens het reglement één gemandateerde spreker per fractie het woord mag nemen gedurende 30 minuten. De heer Van Quickenborne is volgens het reglement de gemandateerde spreker van VU-ID-fractie. Hij heeft gisteravond bijna twee uur op het spreekgestoelte gestaan.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID) (persoonlijk feit). – Ik ontken deze leugen. Ik heb geen twee uur gesproken, maar één uur en twaalf minuten. Ik heb me inderdaad niet gehouden aan de beperking van de spreektijd van 30 minuten, maar dat geldt evenzeer voor de oppositie. Vanmorgen heeft mevrouw Thijs gesproken gedurende 1 uur en 56 minuten. Pas daarna is in het Bureau afgesproken dat men zich aan de spreektijd zal houden. Er werd een spreektijd afgesproken van 10 minuten per spreker, maar we leven die regel niet al te strikt na.

De heer Wim Verreycken (VL. BLOK). – Er zijn heel wat solidariteitsmechanismen in België. Die komen er allemaal op neer dat Vlaanderen massa's geld stort aan Wallonië. Wie dacht dat nu stilaan alle bronnen zouden zijn opgedroogd, komt met deze programmawet bedrogen uit.

Onder het mom van solidariteit werd de steun aan de politiehervorming verminderd voor de steden en gemeenten die in het verleden inspanningen leverden om te investeren in politie en veiligheid, ten voordele van steden en gemeenten die dat niet hebben gedaan. Vroeger beschikten verschillende gemeenten over weinig politieagenten. Zij deden dan een beroep op de rijkswacht, die werd betaald uit de federale begroting. Dat betekende dat drie vierden van de rijkswachters werden betaald door Vlaanderen, aangezien Vlaanderen zorgt voor drie vierden van de federale inkomsten. Nu worden alle gemeenten verplicht om de rijkswachters over te nemen. Ze moeten dus zelf instaan voor de veiligheid van de burgers en ervoor betalen.

De minister heeft ons een tabel bezorgd met gedetailleerde cijfers die aantonen dat de solidariteit praktisch volledig vanuit Vlaanderen komt. Solidariteit betekent in het Nederlands 'geven'. 'Solidarité' betekent eigenlijk 'nemen'. Ik geef de exacte cijfers: Vlaanderen geeft 46%, of 421 miljoen BEF, en ontvangt 30% of 293 miljoen BEF. Wallonië geeft 16% of 149 miljoen BEF en ontvangt 70% of 686 miljoen BEF. Dit is een onvoorstelbare nieuwe transfer naar Wallonië.

De minister had me een nieuwe tabel beloofd, maar die heb ik nog steeds niet gekregen. De minister kon alleen toegeven dat ik misschien gelijk had wat de cijfers betreft. Natuurlijk had ik gelijk, want die cijfers kwamen uit de tabellen van de minister. Toch wierp hij op dat het mechanisme na twaalf jaar zou uitdoven.

Op twaalf jaar tijd zullen wij miljarden hebben betaald aan transfereergelden. Als dat solidariteitsmechanisme even uitdovend is als de faciliteiten die na 10 jaar zouden uitdoven,

il y a huit ans, à une époque où d'autres étaient dans l'opposition. Continuons à travailler. Que l'opposition fasse son travail et s'exprime, que la majorité écoute attentivement et attende impatiemment mais en respectant l'opposition au moment des votes. On évitera ainsi de gaspiller de la salive.

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Concernant la remarque de M. Dedecker, je signale que le règlement accorde au mandataire de chaque groupe un temps de parole de trente minutes. Selon le règlement, M. Van Quickenborne est le représentant du groupe VU-ID. Or, hier soir, il a occupé la tribune pendant près de deux heures.*

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID) (fait personnel). – *Je démens ces propos : je n'ai parlé que pendant une heure douze minutes. J'ai effectivement dépassé le temps de parole de trente minutes, mais l'opposition en a fait autant. Ce matin, Mme Thijs s'est exprimée pendant une heure cinquante-six minutes. Le Bureau a, ensuite, décidé que chacun s'en tiendrait au temps de parole imposé. Il fut convenu d'un temps de parole de dix minutes par orateur, mais cette règle n'est pas vraiment respectée.*

M. Wim Verreycken (VL. BLOK). – *Il existe en Belgique de nombreux mécanismes de solidarité, qui aboutissent tous au même résultat : la Flandre verse des sommes astronomiques à la Wallonie. Quiconque espérait voir les sources se tarir petit à petit ne peut, au vu de cette loi-programme, que déchanter.*

Sous le couvert de la solidarité, les villes et les communes ayant, par le passé, fait l'effort d'investir dans la police et dans la sécurité apporteront un appui moindre que les autres à la réforme de la police. Auparavant, les communes disposant d'un petit nombre d'agents de police faisaient appel à la gendarmerie, dont les salaires provenaient du budget fédéral, c'est-à-dire, à raison de 75%, de la Flandre. L'obligation faite aux communes de reprendre les gendarmes les contraint à garantir elles-mêmes – et à financer – la sécurité des citoyens.

Le tableau chiffré que nous a transmis le ministre établit que la solidarité est assurée quasi complètement par la Flandre. La Wallonie bénéficie ainsi d'un incroyable nouveau transfert !

Le ministre m'avait promis un nouveau tableau mais je n'ai encore rien reçu. Il pouvait seulement admettre que j'avais peut-être raison en ce qui concerne les chiffres. J'avais bien sûr raison puisque les chiffres provenaient des tableaux du ministre. Il a cependant rétorqué que le mécanisme s'éteindrait au bout de douze ans. Pendant ce temps, les transferts nous auront coûté des milliards. Si ce mécanisme de solidarité est aussi provisoire que les facilités, nous n'en serons jamais quittes.

En commission de l'Intérieur, on a souligné que les agents de police des communes bruxelloises recevraient une prime de bilinguisme. Le ministre s'est plaint du peu de réactions que cette prime a suscité. Certaines communes rechignent en effet à remplir leurs obligations en matière de bilinguisme. À la question du ministre qui demandait si ces primes allaient diminuer, on a répondu par la négative. Il n'y a pas de

dan zal dat mechanisme nooit uitdoven.

In de commissie van de Binnenlandse Aangelegenheden werd aangestipt dat aan de politieagenten een tweetaligheidstoelage zou worden gegeven. Deze tweetaligheidstoelage zou echter alleen naar de Brusselse gemeenten gaan. De minister beklagde zich over het geringe aantal reacties op die tweetaligheidstoelage. Bij sommige gemeenten bestaat immers een manifeste onwil om de tweetaligheidsverplichting te vervullen. Op de vraag aan de minister of die toelagen dan zouden verminderen, werd prompt neen geantwoord. Er rijst immers geen enkel probleem, want Vlaanderen betaalt toch en zal wel blijven betalen.

Leidt al dat betalen nu tot een hogere efficiëntie? Ik raad iedereen aan om er de kranten op na te lezen. In Gent is de gemiddelde aanrijtijd opgelopen van 8 tot 20 minuten. In Antwerpen bedraagt de gemiddelde aanrijtijd 28 minuten. De agent die zich ter plaatse begeeft en de dief moet pakken, vindt zelfs geen getuigen meer. Ik heb het dan over gemiddelden, want ik ken situaties waarin men 2 à 2,5 uur op de politie heeft gewacht.

Die miljoenen en miljarden transfers, die tweetaligheidspremies, leiden ertoe dat de aanrijtijden verdrievoudigen. De burger die op veiligheid rekent, moet driemaal zo lang wachten op een politieagent.

In dezelfde programmawet en in dezelfde politiehervorming wordt ook verwezen naar het Astridsysteem. Ik verwijs niet naar collega Astrid, maar naar een radiosysteem waarmee het eenvoudiger wordt om ongevallen te lokaliseren, zodat de politie sneller ter plaatse kan zijn.

De meeste gemeenten die zich voor dat Astridsysteem moeten inschrijven, ontvangen de informatie via GPS, een Amerikaans oriëntatiesysteem voor raketten dat ervoor zorgt dat alle stralen terechtkomen in die politieontvanger. Morgen zullen wij wellicht overschakelen op Galileo. Wij blijven niet bij GPS, want België betaalt vele miljarden om te helpen Galileo rond de aarde te laten wentelen. Al die zones en al die gemeenten die geïnvesteerd hebben in GPS-ontvangers, zullen morgen op eigen kosten moeten overschakelen en nieuwe ontvangtoestellen aankopen. Toestellen die de twee signalen kunnen ontvangen, zijn immers veel te duur. Er zal dus opnieuw een hold-up op de gemeentefinanciën worden gepleegd. De federale overheid weet hierover niets; zij zegt alleen dat Astrid beter zal zijn.

Wie de minister over dat specifieke dossier ondervraagt, krijgt als antwoord dat daaraan nog niet is gedacht. De minister werkt nog met GPS, aan Galileo had hij nog niet gedacht. Deze vooruitstrevende, vooruitziende, geniale, snelle en efficiënte regering had daaraan niet gedacht.

En wie zal dat betalen? Dat zal betaald worden met de transfers van Vlaanderen naar Wallonië. Dat zal betaald worden door de Vlaamse burgers. Tot spijt van wie het benijdt zullen wij op deze nagel blijven slaan en blijven aanklagen dat Vlaanderen in deze federale instelling systematisch bedrogen en bestolen wordt.

(Voorzitter: de heer Armand De Decker.)

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Ik had voor dit deel van de programmawet verschillende thema's voorbereid,

problème : la Flandre paie et continuera à le faire.

Toutes ces allocations rendent-elles la police plus efficace ? À Gand, le délai d'intervention est passé de 8 à 20 minutes. Dans certains cas, on doit attendre plus de deux heures l'arrivée de la police.

On a aussi évoqué Astrid, ce système radio qui facilite la localisation des accidents et permet d'accélérer l'intervention de la police.

Les communes intéressées reçoivent l'information par le biais du GPS, un système de guidage américain. Sans doute passerons-nous demain au système Galileo car la Belgique a donné des milliards pour mettre ce satellite sur orbite. Toutes les zones et les communes qui ont investi dans les récepteurs GPS devront demain, à leurs frais, se connecter à de nouveaux récepteurs en raison du prix prohibitif des appareils capables de recevoir les deux signaux. Une fois de plus, les finances communales seront mises à contribution. L'État fédéral se contente d'affirmer qu'Astrid est un système plus performant.

Le ministre continue à travailler avec le GPS. Il n'a pas encore pensé à Galileo.

Qui va payer la note ? Ce sont les citoyens flamands qui paieront les transferts de la Flandre à la Wallonie. La Flandre est systématiquement trompée et volée.

(M. Armand De Decker, président, prend place au fauteuil présidentiel.)

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – Cet après-midi, on en a appelé à la responsabilisation des hommes politiques. On

maar aangezien de spreektijd beperkt is, moet ik een selectie maken uit de uiteenzettingen die ik had voorbereid.

Vanmiddag werd er een beroep gedaan op de verantwoordelijkheidszin van de politici en er werd ons gevraagd om na te denken over onze politieke opdracht. Ik heb bijgevolg gekozen voor een preventieve uiteenzetting. Ik zal proberen om op de programmawet een 'genderaccent' te leggen.

Senator De Schamphelaere wees er al op dat we in de Senaat op de goede weg zijn. Er komt een bewustwordingsproces op gang. Enkele collega's hebben al gereageerd en zich bereid verklaard om een gendertraining te volgen.

Ik pik in op het debat over de Grondwet en het Arbitragehof dat we enkele dagen geleden in de commissie voor de Institutionele Aangelegenheden hebben gevoerd. Mijn uiteenzetting is preventief in die zin dat ik de moraal van het debat dat wij in de commissie hebben gevoerd ook in de plenaire vergadering wil brengen. Ik stel voor om in de zomervakantie nog eens rustig na te denken, te lezen en overleg te plegen. Na het boeiende debat dat we vandaag gevoerd hebben, kunnen we ons standpunt misschien nog een beetje bijschaven.

Wij hebben ons in de commissie uitgesproken over de hervorming van het Arbitragehof. Het Arbitragehof telt twaalf rechters, allemaal mannen, wat onaanvaardbaar is, zeker wanneer het Hof in de toekomst een grondwettelijk hof wordt, zich zal moeten uitspreken over de conformiteit van wetten met het gelijkheidsbeginsel en moet waken over alle rechten en vrijheden. Een eerste vereiste is wel dat het zelf evenwichtig is samengesteld.

Een korte historische terugblik leert ons dat er bij de oprichting van het Arbitragehof in 1984 één vrouwelijke rechter werd benoemd. In april 2001 is de tweede een laatste vrouwelijk rechter met pensioen gegaan. In deze regeerperiode werden er door paarsgroen zes rechters voorgedragen en benoemd, weer allemaal mannen. Daarom houd ik vandaag dit betoog. Paarsgroen heeft de helft van het Arbitragehof vernieuwd. Zes maal had de regering de kans om de evenwichtige vertegenwoordiging van de vrouwen, die ze overal oplegt, zelf in te voeren. Het eindresultaat is onder geen enkel beding te verantwoorden.

In de juridische wereld is er een zeer groot aanbod aan vrouwelijk talent. Iedereen weet dat er ten minste zoveel vrouwen als mannen rechtsstudies volgen en dat er veel vrouwen zitting hebben in de magistratuur. Er zijn 7 vrouwelijke referendarissen bij het Arbitragehof, één van de groepen waaruit rechters kunnen worden benoemd. Men kan ook talenten zoeken in de politieke wereld. Ik pleit niet voor vrouwelijke politica maar er zijn in iedere partij vrouwen die op dat gebied hun strepen hebben verdiend.

Mijn amendementen zijn verworpen. Ik zou graag de mening van de regering daarover kennen. Minister Vande Lanotte heeft te verstaan gegeven dat het onmogelijk is tegen 2010 vier vrouwelijke rechters voor het arbitragehof te benoemen. Betekent dit dat alle benoemingen voor de volgende tien jaar al vastliggen?

De Senaatscommissie heeft uiteindelijk genoeg genomen met een veel zwakker amendement van de collega's van de

nous a demandé de réfléchir à notre mission politique. J'ai opté pour un exposé préventif. J'aimerais marquer cette loi-programme du sceau du « genre ».

Mme De Schamphelaere a souligné que le Sénat était sur la bonne voie. Un processus de conscientisation est en cours. Certains collègues se sont dits prêts à suivre une formation sur le genre.

En commission, nous nous sommes prononcés au sujet de la réforme de la Cour d'arbitrage. Cette cour compte douze juges, tous masculins, ce qui est inadmissible, d'autant plus qu'elle est amenée à devenir une cour constitutionnelle qui aura à se prononcer sur la conformité des lois avec le principe d'égalité et à veiller au respect des droits et libertés. La première condition est une composition équilibrée.

En 1984, au moment de sa création, la Cour d'arbitrage ne comptait qu'un seul juge féminin. En avril 2001, la deuxième et dernière femme juge a pris sa retraite. Au cours de la présente législature, l'arc-en-ciel a proposé et nommé six juges, tous masculins. C'est la raison de mon intervention aujourd'hui. Le gouvernement a renouvelé la moitié de la Cour d'arbitrage. Il a eu six fois l'occasion d'assurer une représentation proportionnelle des femmes.

Le monde juridique est un vivier de talents féminins. Les études de droit attirent autant les femmes que les hommes et de nombreuses femmes siègent dans la magistrature. La Cour d'arbitrage compte 7 femmes référendaires, l'un des groupes parmi lesquels on choisit les juges. On peut aussi aller dénicher des talents dans le monde politique. Il y a, dans tous les partis, des femmes qui ont gagné leurs galons en la matière.

Mes amendements ont été rejetés. J'aimerais savoir ce que le gouvernement en pense. Le ministre Vande Lanotte a laissé entendre qu'il était impossible de nommer quatre femmes juges à la Cour d'arbitrage d'ici 2010. Est-ce à dire que toutes les nominations des dix prochaines années sont déjà réglées ?

La commission sénatoriale s'est finalement contentée d'un amendement du VLD tendant à une simple représentation des deux sexes à la Cour d'arbitrage.

VLD-fractie, die vinden dat het volstaat dat beide geslachten vertegenwoordigd zijn in het Arbitragehof.

De heer Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – De eerste magistraat van het Arbitragehof die zal worden opgevolgd, is de heer Axel Aerts, een oud-politicus van uw partij. Als CD&V wenst dat hij door een vrouw wordt opgevolgd, dan zal niemand daar bezwaar tegen hebben.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Waar ik voor pleit, is dat er een inhaalbeweging gebeurt, dat men geen genoegen neemt met de benoeming van slechts één vrouwelijke rechter en dat er wordt gestreefd naar een eerlijk evenwicht. Ik verwijs naar een gezaghebbend voorbeeld, namelijk het internationaal strafhof, dat vanaf 1 juli 2002 permanente rechtsmacht heeft over de ernstige schendingen van het internationale humanitaire recht en van de mensenrechten. Zelfs voor dat hof is een evenwichtige samenstelling gewaarborgd. Het statuut bepaalt dat de staten bij de keuze van de rechters voor de samenstelling van het hof naast een geografisch evenwicht en de verschillende juridische systemen in de wereld ook rekening moeten houden met een billijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen. Billijkheid gaat veel verder dan de benoeming van minstens één vrouw.

Mevrouw Iris Van Riet (VLD). – In de commissiebespreking over het Arbitragehof hebben we in eerste instantie geprobeerd de 1/3-2/3-verhouding te realiseren. Politiek is echter de kunst van het haalbare. We hebben geoordeeld dat het niet zinvol was een amendement te aanvaarden dat niet voldoende gesteund was omdat het dan niet door de plenaire vergadering van de Senaat zou worden aangenomen. De nieuwe wet zal een verbetering van de vroegere toestand betekenen. Het is mogelijk dat twee derden van de leden vrouwen zijn of zelfs dat er niet meer dan één man is.

Mevrouw Sabine de Bethune (CD&V). – Ik beschuldig de dames van de VLD nergens van. Ik bedoel enkel dat men veel verder had kunnen gaan en ik hoop dat de meerderheid de zomerperiode zal aangrijpen om na te denken.

Straks zullen we tal van amendementen bespreken die het genderevenwicht nastreven. Ik roep iedereen op om dit debat na de zomer opnieuw te voeren, nadat we alles hebben bestudeerd en met het middenveld hebben overlegd.

De heer Ludwig Caluwé (CD&V). – Ik wil even reageren op wat collega Dedecker heeft gezegd met betrekking tot onze werkzaamheden. Ik begrijp een aantal bedenkingen, maar het is in handen van de meerderheid om onze werkzaamheden te organiseren. Ik zie geen probleem om nu de werkzaamheden te beëindigen en volgende week of bij voorkeur op 1 september terug te vergaderen. Wij hadden een andere houding kunnen aannemen, maar als men ons nu ook nog een fundamenteel ontwerp zoals dat van de patiëntenrechten wil doen goedkeuren, moet men niet verbaasd zijn over onze reactie.

Inhoudelijk wil ik mij beperken tot artikel 179, titel X. Dat richt een fonds op bestemd voor de financiering van informatie- en communicatieopdrachten ontwikkeld door de Algemene Directie Externe Communicatie. Het is een bijzonder vaag fonds. De toegewezen ontvangsten bestaan uit voorschotten, maar ook uit diverse opbrengsten en

M. Vincent Van Quickenborne (VU-ID). – *Le premier magistrat de la Cour d'arbitrage à qui il faudra succéder est M. Axel Aerts, un ancien de votre parti. Si le CD&V souhaite qu'il soit remplacé par une femme, personne ne s'y opposera.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Je plaide en faveur d'une mesure de rattrapage et d'un équilibre effectif. Nous devrions suivre l'exemple de la Cour pénale internationale, compétente depuis le 1er juillet, pour juger des violations du droit humanitaire international et des droits de l'homme, qui garantit une composition équilibrée.*

Mme Iris Van Riet (VLD). – *Au moment du débat en commission sur la Cour d'arbitrage, nous avons d'abord essayé de réaliser le rapport 1/3-2/3. Nous avons estimé qu'il n'était pas judicieux d'accepter un amendement ne bénéficiant pas d'un soutien suffisant et qui ne serait pas adopté en séance plénière. La nouvelle loi constitue une amélioration. Il est possible que deux tiers des membres soient des femmes ou même qu'il n'y ait plus qu'un seul homme.*

Mme Sabine de Bethune (CD&V). – *Je ne reproche rien aux femmes VLD. Je dis simplement qu'on aurait pu aller plus loin.*

Tout à l'heure, nous voterons un tas d'amendements visant une représentation équilibrée. J'appelle chacun à remettre ce sujet sur la table à l'automne. À ce moment-là, nous aurons eu l'occasion d'étudier la question en détail et de consulter la société civile.

M. Ludwig Caluwé (CD&V). – *Je voudrais réagir aux déclarations de M. Dedecker à propos de nos travaux. C'est à la majorité qu'il appartient de les organiser. Je ne vois pas d'inconvénient à achever nos travaux maintenant et à nous retrouver la semaine prochaine ou, de préférence, le 1er septembre. En effet, il nous reste encore à traiter le projet fondamental sur les droits du patient.*

L'article 179, titre X, instaure un fonds destiné au financement des missions d'information et de communication développé par la Direction générale Communication externe. Ce fonds est extrêmement vague. Ses recettes proviennent d'avances mais aussi de diverses recettes et remboursements. La nature des dépenses admises est aussi étonnante et vague. On devrait au moins avoir l'honnêteté de le rebaptiser « fonds de réélection ».

Je me pose aussi des questions au sujet du financement. On

terugbetalingen. Ook de aard van de toegestane uitgaven is merkwaardig en vaag. Men zou minstens de eerlijkheid moeten hebben om de titel te wijzigen. De regering heeft er inderdaad zo'n potje van gemaakt dat zij enkel nog met grote campagnes op steun van de bevolking kan rekenen. Dat fonds wordt dan ook beter Herverkiezingsfonds genoemd.

Ik heb ook vragen over de financiering. Er wordt ons gezegd dat ze van Europa komt. Dit betekent dat allerlei bevriende regimes kunnen overgaan tot de financiering van hun propaganda. Ik ben ook benieuwd wat de toegestane uitgaven betreft.

Enkele dagen geleden hebben *De Standaard* en *Le Soir* een beoordeling gepubliceerd van het door de ministers gepresteerde werk. Minister Duquesne kreeg een bijzonder slecht cijfer. Als een student met zo'n cijfer thuiskomt, kan hij zich afvragen of hij de leerstof wel voldoende beheerst. Minister Duquesne zou zich dus kunnen afvragen of hij de regularisatie niet wat in het honderd heeft laten lopen en of de politiehervorming niet moet worden bijgestuurd. Een tweede vraag die een gezakt student kan stellen is of zijn studiemethode wel goed is. Zo zou minister Duquesne zich kunnen afvragen of hij niet wat meer overleg moet plegen en of hij niet wat meer moet luisteren naar wat de oppositie zegt.

Minister Duquesne vraagt zich helemaal niets af. Neen, hij zegt alleen dat de meester het op hem heeft gemunt. Hij concludeert daaruit dat hij voor de meester, de juryleden, de journalisten etentjes moet organiseren in de hoop betere cijfers te halen.

We helpen de regering dan ook met de vraag het doel van het fonds en de aard van de toegestane uitgaven te specificeren en in de tekst in te voegen dat etentjes met redacties van oppositiekranen en met linkse tot extreem-linkse persorganen moeten worden georganiseerd.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Dit is de regering van de grote schijn. De minister die volgens collega Caluwé duidelijk problemen heeft met zijn performantiecriteria, had een van de pijlers moeten zijn van een beter bestuur en van meer zekerheid in onze samenleving. Dat is een kernopdracht van een overheid die efficiënt optreedt, die echter in het ontwerp niet aan bod komt.

De mensen verenigen zich in groepen om initiatieven te nemen. Wij zijn geen postcommunisten zoals sommigen in deze coalitie die elk privé-initiatief naar een overheidsinitiatief trachten om te buigen. Wij geloven in de kracht van ondernemers, niet alleen economische ondernemers, maar ook om ondernemers op het vlak van welzijn, cultuur en gezondheid. Zij zorgen voor kwaliteit tegen een lagere kostprijs.

De overheid moet nog wel een aantal kerntaken op zich nemen. Een van die kerntaken is ervoor te zorgen dat het gezag wordt uitgeoefend op basis van vastgelegde normen en de mensen zekerheid te bieden. De tijden zijn veranderd.

We leven in totaal andere tijden. Alle refugehuizen in onze steden herinneren ons aan vroegere tijden, toen het platteland onveilig was en de steden veilig. Nu is de situatie omgekeerd. De aanpak van de stedelijke problemen is een kerntaak van de overheid.

Dit is het failliet van het goed en vertrouwenwekkend bestuur.

nous dit qu'il vient de l'Europe. Cela signifie que toutes sortes de régimes amis pourront passer au financement de leur propagande. Je m'étonne aussi des dépenses autorisées.

« De Standaard » et « Le Soir » viennent de publier une évaluation du travail effectué par les ministres. Le ministre Duquesne obtient une très mauvaise note. Il devrait remettre sa politique en question. Sans doute devrait-il écouter davantage l'opposition et privilégier la concertation.

Le ministre Duquesne ne se demande absolument rien. Il prétend simplement être dans le collimateur du maître et conclut en disant qu'il devrait convier le maître, les journalistes, et les membres du jury à des gueuletons afin d'améliorer son score.

Nous aidons ainsi le gouvernement en lui demandant de spécifier l'objectif du fonds et la nature des dépenses autorisées et d'indiquer dans le texte qu'il faut organiser des gueuletons avec les rédactions des journaux de l'opposition et des organes de presse de gauche et d'extrême-gauche.

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *C'est le gouvernement des apparences. Ce ministre aurait dû être l'un des piliers d'une meilleure gestion et d'une sécurité accrue de notre société.*

Les gens s'associent pour prendre des initiatives. Nous ne sommes pas des postcommunistes comme certains membres de cette coalition qui cherchent à faire de chaque initiative privée une initiative publique. Nous croyons en la force des entrepreneurs, non seulement sur le plan de l'économie mais également du bien-être, de la culture et de la santé, et qui offrent de la qualité à un moindre prix.

L'État doit encore assumer un certain nombre de tâches essentielles. L'une d'entre elles consiste à faire en sorte que l'autorité s'exerce sur la base de normes établies et à offrir la sécurité aux gens. Les temps ont changé.

Tous les refuges de nos villes nous rappellent le temps jadis, lorsque nos campagnes étaient dangereuses et nos villes sûres. À présent, c'est l'inverse. Il appartient aux pouvoirs publics de s'attaquer aux problèmes urbains.

C'est la faillite d'une administration valable et fiable.

Les responsables des zones de police ne cessent de me dire que leur zone doit céder un certain nombre d'effectifs pour des missions qui se déroulent en dehors de leur zone. J'ignore si le ministre de l'Intérieur et la majorité en mesurent toutes

Bestuur moet niet alleen behoorlijk zijn, het moet ook betrouwbaar zijn.

Elke dag word ik door een of andere verantwoordelijke van een politiezone erop aangesproken dat de zone een aantal effectieven moet afstaan voor opdrachten die zich compleet buiten de zone afspelen. Ik weet niet of de minister van Binnenlandse Zaken en de meerderheid beseffen welke gevolgen dit heeft voor de operationaliteit van de politiezone en de teamgeest in de samenwerkende korpsen. Binnenkort zullen de verantwoordelijken hiertegen in opstand komen en zeggen dat ze noch de taken binnen de zone kunnen vervullen, noch hun bijdrage aan hun federale opdrachten kunnen leveren.

Dit brengt me bij het totaal gebrek aan bestuursvaardigheid van een aantal van de huidige bewindslieden, met name van de minister van Binnenlandse Zaken. Artikel 179 is een zeer merkwaardig artikel. Het kan toch niet dat op een ogenblik dat de burgers om een duidelijk bestuur vragen en de machten nog enigszins van elkaar gescheiden werken, de communicatie op een brutale wijze wordt ingekocht. Zelfs in een aantal autoritaire staten, die gelukkig verdwenen zijn, was een dergelijke brutaliteit niet mogelijk geweest.

Het is zonder voorgaande dat een begrotingsfonds wordt opgericht, zonder dat er duidelijkheid is over de middelen die aan dit fonds zullen worden verstrekt. De publieke opinie wordt gekocht. Men trekt de handen af van zijn politieke verantwoordelijkheid.

Ik hoor de bewindslieden zeggen dat het primaat van de politiek moet worden hersteld, omdat ook dit essentieel is voor een democratie. Beseffen zij wel tot welke situatie dit kan leiden? Natuurlijk gaat het om een verkiezingsfonds, een 'Slangenfonds', zoals sommigen nu al zeggen. In deze harde economische tijden worden tientallen en honderden miljoenen van de openbare middelen aangewend voor een fonds waarvan we niet weten hoe het wordt georganiseerd.

Dit is geen betrouwbare bestuur. Bovendien gaat de regering deontologisch zwaar in de fout.

De regering koopt communicatie om te communiceren over dingen waarnaar de mensen niet vragen. Over de zaken waarnaar ze wel vragen, communiceert de regering niet. Zo weigert de minister van Binnenlandse Zaken te zeggen welke som de regering ter beschikking stelt voor het compromis in verband met de politie-uniformen. De wereld wordt op zijn kop gezet en er wordt een systeem ingevoerd waarin niet de democratische legitimiteit telt, maar waar het geld van de belastingbetaler brutaal gebruikt en misbruikt wordt om de schijn hoog te houden en zichzelf te verkopen.

Misschien verschijnt er binnenkort wel een boek, geen Michelingids, maar een Michelgids, met daarin aanduidingen zoals 'minister van Buitenlandse Zaken: *vaut le détour*' en 'minister van Binnenlandse Zaken: *à éviter*'. Ik maak er misschien even een karikatuur van, maar de realiteit zal zijn dat mensen niet meer weten wat een betrouwbare politicus is.

Zij die van het beleid een karikatuur maken, zullen er de eerste slachtoffers van zijn. Op korte termijn kan het hen dienen, maar op langere termijn ondergraaft het de principes en fundamenten van de democratie.

De voorzitter. – U bent mooi binnen de tijdslimiet van tien

les conséquences. Bientôt, les responsables se révolteront en disant qu'ils ne peuvent plus ni assumer leurs missions à l'intérieur de la zone ni apporter leur contribution aux missions fédérales.

On voit que certains gouvernants, par exemple le ministre de l'Intérieur, manquent totalement de compétence managériale.

Un fonds budgétaire sans précédent est instauré sans que l'on connaisse exactement le montant qui y sera affecté. L'opinion publique est achetée. Les responsables politiques s'en lavent les mains.

Les gouvernants disent vouloir rétablir la primauté du politique, essentielle pour la démocratie. En mesurent-ils les conséquences ? Il s'agit bien entendu d'un fonds électoral. Des dizaines et centaines de millions de deniers publics sont aujourd'hui injectés dans un fonds dont nous ignorons tout du mode d'organisation.

La gestion n'est pas fiable. De plus, le gouvernement commet une erreur déontologique grave.

Le gouvernement achète la communication pour communiquer des choses que les gens ne demandent pas. Mais il ne leur dit pas ce qu'ils demandent. Le ministre de l'Intérieur refuse de divulguer la somme qu'a offerte le gouvernement pour le compromis en relation avec les uniformes de la police. Le monde est mis sens dessus dessous ; on instaure un système où la légitimité démocratique n'est pas ce qui compte mais où l'on use et abuse brutalement de l'argent du contribuable pour faire bonne figure et se vendre soi-même.

Peut-être verra-t-on bientôt un nouveau guide avec des indications telles que « ministre des Affaires étrangères : vaut le détour » et « ministre de l'Intérieur : à éviter ». C'est peut-être caricatural mais la réalité, c'est que les gens ne savent plus ce qu'est un homme politique fiable.

Ceux qui font de la politique une caricature en seront les premières victimes. À court terme, cela peut les servir mais à plus long terme, les principes et fondements de la démocratie s'en trouveront minés.

M. le président. – Vous avez bien respecté votre temps de

minuten gebleven.

De heer Luc Van den Brande (CD&V). – Zoals ik al zei, is het niet onze bedoeling misbruik te maken van de spreektijd, wel om de dingen te zeggen die gezegd moeten worden, al zullen we later vanzelfsprekend wel op enkele dingen terugkomen.

– **De algemene bespreking is gesloten.**

De voorzitter. – We zetten onze werkzaamheden voort vanavond om 20.30 uur.

(De vergadering wordt gesloten om 19.30 uur.)

Berichten van verhindering

Afwezig met bericht van verhindering:
de heren Vandenbroeke en Vankrunkelsven, wegens andere plichten.

– **Voor kennisgeving aangenomen.**

parole de dix minutes.

M. Luc Van den Brande (CD&V). – *Nous ne voulons pas abuser de notre temps de parole mais nous tenions à dire certaines choses sur lesquelles nous reviendrons plus tard.*

– **La discussion générale est close.**

M. le président. – Nous poursuivrons nos travaux ce soir à 20 h 30.

(La séance est levée à 19 h 30.)

Excusés

MM. Vandenbroeke et Vankrunkelsven, pour d'autres devoirs, demandent d'excuser leur absence à la présente séance.

– **Pris pour information.**